

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΤΑ
ΜΑΡΚΟΝ

EVANGELIUM SECVNVVM
MARCVM

Cap. I

AΡΧΗ ΤΩ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΥΙΟΥ ΤΩ ΘΕΟΥ. ΩΣ ΓΕΓΡΑΦΗΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΡΟΦΗΤΑΙΣ, ΙΔΟΥ ΕΓΩ ΑΠΟΣΕΛΛΩ ΤΟΜ ΑΓΓΕΛΟΜ ΜΟΥ ΠΡΟ ΤΩ ΠΡΟΣΩΠΩ ΣΟΥ. ΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΑΙ ΤΩ ΔΕΔΟΤΩ ΣΟΥ ΕΜΠΡΟΘΕΡΟΝ ΣΕ. ΦΩΝΗ ΒΟΛΩΝΤΟΣ ΕΝ Τῃ ΕΡΗΜΩ. ΕΤΟΙΜΑΣΑΤΕ ΤΩ ΔΕΔΟΤΩ ΚΥΡΙΩ, ΕΥΘΕΙΑΣ ΤΟΙΣ ΤΡΕΪΣ ΟΥΣ ΑΥΤΩ. ΕΓΕΝΕΤΟ ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΠΤΙΣΜΩ ΕΝ Τῃ ΕΡΗΜΩ. ΚΑΙ ΚΗΡΥΣΣΩΜ ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ, ΕΙΣ ΑΦΕΣΙΜ ΑΜΑΡΤΙΩΝ. ΚΑΙ ἤρξε πορεύεσθαι εἰς τὸν ἄγρον τῆς Ἰουδαίας καὶ τῆς Ἰερουσαλήμ. Καὶ ἔβαπτιζοντο πάντες ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπὸ αὐτοῦ, ἵνα ἰεροσολυμίται καὶ ἅμαρτιασ ἀντιῶ. Ἦν δὲ ὁ ἰωάννης ἐν δειδωμλίῳ τριχασ καμήλου καὶ ζώων δειματίνων περι τῶν ὀσφῶν αὐτοῦ, ἔσθιεν ἀκρίδας καὶ μέλι ἀγρίου, ἔκκευσεσεν λέγωμ. Ἐρχεται ὁ ἰσχυρότερος μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύνει λαῦσαι τὴν ἰμάρτα ἡμῶν ὑποδύματων αὐτοῦ. ἐγὼ μὲν ἐβάπτιμισα ὑμᾶσ ἐν ὕδατι. αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶσ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναισ ταῖσ ἡμέραισ, ἦλθεν ἰησοῦσ ἀπὸ μαζαρῆθ ἐκ γαλιλαίας. καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ ἰωάννη ἐν τῷ ἰορδάνῃ. καὶ ἐθεῶσ ἀναβαίνῃ ἀπὸ ὕδατος, εἶδεν χιζομένους τοὺσ οὐρανούς, καὶ τὸ πνεῦμα ὡσεὶ περιεραν κατὰ βαῖνον ἐπὶ αὐτόν. καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν. σὺ εἶ ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδοκῆσα. καὶ ἐθεῶσ τὸ πνεῦμα αὐτόν ἐκβαλλῆ εἰς τὴν ἔρημον. καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρημῷ ἡμέρας

Antiū euāgelij Iesu Christi filij dei, sicut scriptum est in prophetis. Ecce ego mitto nunciū meum ante faciem tuam, qui præparabit uiam tuā ante te, uox clamantis in deserto, para te uiam domini, rectas facite semitas eius. Erat baptizās in deserto Ioānnes, & prædicans baptismū penitentiae in remissionem peccatoꝝ. Et egrediebantur ad eum tota Iudææ regio, & hierosolymitæ, & baptizabantur omnes ab illo in Iordane flumine, confitentes peccata sua. Erat autē Ioannes uestitus pilis cameli & zona pellicea circa lūbos suos, & uescabatur locustis. ac melle syluestri, & prædicabat, dicens. Veniet qui fortior est me post me, cuius non sum idoneus, ut procumbens soluam corrigiam calciamentoꝝ. Ego quidem baptizauī uos in aqua, ille uero baptizabit uos in spiritu sancto. Et factum est in diebus illis, uenit Iesus a Nazareth Galilææ, & baptizatus est a Ioanne in Iordane. Et statim cum ascenderet ex aqua uidit discindi cælos, & spm̄ quasi columbā descendentē super illū. Et uox facta est de cælis. Tu es filius meus dilectus, in quo mihi bene complaceatum est. Et continuo spiritus illum emittit in desertum, & erat illic in deserto dies

De baptisatōe Iohānis in deserto.

Testimoniū Iohis de christo.

Iesus baptizatus a Iohāne in Iordane.

Iesus ductus ē desertū.

G to dies

Cap. I.

μῶ ἡμέρας τεσσαράκοντα πηραζόμενος. ὕπο τοῦ σατανᾶ. Ὁ ἦρ μετὰ τῶν δηριῶν, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνου αὐτοῦ. μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι ἰωάννην. ἦλθεν ἸΗΣΟΥΣ εἰς τὴν γαλιλαίαν κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον. καὶ ἐκασίλειας τῆς δεξιῆς καὶ λέγων. ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἦγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. περιπατῶν δὲ περὶ τῶν θαλάσων τῆς γαλιλαίας, εἶδεν σίμωνα καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβλητρα ἐν τῇ θαλάσῃ. ἦσαν γὰρ ἀλιεῖς, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἸΗΣΟΥΣ, δεῦτε ὀπίσω μετὰ ἐπιθήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων. Ὁ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν, ἠκολούθησαν αὐτῷ, καὶ προσέειπεν αὐτοῖς, ἰδοὺ ἐκασίλειαν ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτοὺς. Ὁ ἀφέντες τὴν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον καὶ τὸν πλοῖον μετὰ τῶν μισητῶν, ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ. Ὁ ἐπιστρέφονται εἰς καπερναὺν ὁ εὐθέως τοῖς σάββασιμ ἐσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐδίδασκεν. Ὁ ἐξεπλήροσεν οὖν τὴν διδασχὴν αὐτοῦ, ἦν δὲ διδασκῶν αὐτοὺς ὡς θεοσίαν ἔχων, ὁ δὲ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. Ὁ ἦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτοῦ ἀνθρώπων ἐν πνεύματι ἀκαθάριστων. Ὁ ἀνέκραγεν λέγων. τί ἡμῖν Ὁ σοὶ ἸΗΣΟΥΣ ναζαρενέ, ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἱ δὲ ἄσπετος τίς ἐστι ὁ ἅγιος πνεῦμα. Ὁ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ ἸΗΣΟΥΣ λέγων. φημι μὴ θητι Ὁ ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ. καὶ παραζάξασιν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον, καὶ κρέξασιν φωνῆ μεγάλῃ, ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. Ὁ ἐδαμνῆθησαν πάντες, ὡς σωζήσασιν πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες. τί ἐστὶν τῆς; τίς ἡ διδασχὴ ἡ καινὴ αὕτη ὅτι κατὰ θεοσίαν; Ὁ τοῖς πνεύμασιμ τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, Ὁ ὑπακούουσιν αὐτοῦ. ἐξῆλθεν ἡ ἀκοή αὐτοῦ ἐνθὺς εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς γαλιλαίας, καὶ εὐθέως ἐκτὸ συναγωγῆς ἐξελθόντες

to dies q̄draginta, & tentabatur a satana, eratq; cū bestijs, & angeli ministrabant illi. Postq; autē traditus esset Ioannes, uenit Iesus in Galilæam prædicans euangelium regni dei, & dicēs. impletum est tempus, & appropinquauit regnū dei, resipiscite & credite in euangelio. Cū ambularet autē secus mare galilææ, uidit Simonē & Andreā fratrem eius, iacientes retia in mare, erant em̄ piscatores. Et dixit eis Iesus. Venite post me, & faciam uos fieri piscatores hoim. Et protinus relictis retibus, secuti sunt eum. Et progressus illinc pusillum, uidit Iacobū filium Zebedæi, & Ioannē fratrem eius, qui & ipsi in nauī fartiebant retia, & statim uocauit illos. Et relicto patre suo Zebedæo in nauī cū mercenarijs, secuti sunt eum. Et ingrediuntur Capernaū, & statim sabbatis ingressus in synagogā docebat. Et stupebant sup doctrina eius. Erat em̄ docens eos tanq; potestatē habens, & nō sicut scribæ. Et erat in synagoga eoz homo in spū imundo, & exclamauit dicens. Ah, Quid rei nobis tecū est Iesu nazarene, uenisti ad perdendum nos? Noui te qui sis, sanctus dei. Et increpauit illum Iesus dicens. Obmutescē & exi de homine. Et cum discerpisset eum spiritus imundus, & exclamasset uoce magna, exijt ab eo. Et obstupuerunt omnes, ita ut conquirerent inter se, dicentes. Quid est hoc? Quæ doctrina noua hæc? Quia in potestate etiam spiritibus immundis imperat, & obediunt ei. Emanauit autem fama eius statim in totam undiq; regionem Galilææ finitimam. Et protinus e synagoga egressi

Ioanne capto / iuxta Iesus in Galilæa predicare.

Secus mare Galilæe Petrus et Andream alios uocat.

In Capernaum Iesus docuit in synagogis

homo ab imundo spiritu ibi liberat.

ἤλθον εἰς τὴν οἰκίαν σίμωνος, καὶ ἀνδρῶν μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. ἡ δὲ πενθερὰ σίμωνος κατέκειτο πυρέσουσα. Ἐὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. Ἐπισηλαδὼν ἤψεν αὐτὴν κρατήσας αὐτῆς χερῶν αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετὸς εὐθέως. Ἐδικηκὼν αὐτοῖς, ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἴδεν ὁ ἄγιος ἕφερον πρὸς αὐτὸν πάντες τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνῆκται πρὸς τὴν θύραν καὶ ἔθεράπεισεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ ἔββαλεν. καὶ οὐκ ἔφη λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤθεσαν αὐτὸν. καὶ πρὸ ἔνυχον λίαν, ἀναστὰς ἐξῆλθεν ἢ ἀπῆλθεν ὁ ἸΗΣΟΥΣ εἰς ἔρημον τόπον, καὶ ἐκπροσέχητο. Ἐκατεδίωξαν αὐτὸν σίμων καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, καὶ εὐζόντες αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ. ὅτι πάντες ζήτοῦσίν σε, καὶ λέγουσιν αὐτοῖς. ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα καὶ ἐκεῖ κηρύξωμεν εἰς τοῦτο γὰρ ἐξεληλυθα, καὶ ἡμεῖς κηρύσσωμεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν γαλιλαίαν, καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλωμεν. καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν αὐτὸν καὶ ἱομυπέτωρ αὐτῷ, καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλῃς δάσασαί με καθαρίσαι, ὁ ἸΗΣΟΥΣ ἀπλάσχησεν αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ. θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ λέπρα. καὶ ἐκαθαρίσθη. καὶ ἐμεριμῆσάμενος αὐτῷ εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτὸν. καὶ λέγει αὐτῷ. ὄρα μηδὲν ἐν μηδὲν εἰπῆς. ἀλλὰ ἴσθαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσέτιθεε περὶ τῆς καθαρισμοῦ σου ἅ ἃ προσέταξεν Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ὁ δὲ ἐξελθὼν, ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζῃ τὸν λόγον. ὥς τε μεκέντι αὐτὸν δάσασθαι φανερώσῃ εἰς πόλιν εἰσελθὼν, ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν. Ἐἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.

καὶ πάλιν

Cap. j.

Sorru petri a febribus sanat.

egressi uenerunt in domū Simonis & Andreae, cū Iacobo & Ioanne. Socrus aut̄ Simonis decumbebat febricitans, & statim dicunt ei de illa. Et accedens erexit eam apprehēsa manu eius, & reliquit eam febris continuo, & ministrabat eis. Vespere aut̄ facto cū occidisset sol, afferebant ad eum ad oēs male habentes, & qui a dæmonio agitabantur. Et ciuitas tota congregata erat ad hostiū, & sanauit multos qui ægrotabant uarijs morbis, & dæmonia multa eieciat, & non sinebat loqui dæmonia, quoniam nouerāt illum. Mane multa adhuc nocte cū surrexisset egressus est, & abiit Iesus in desertū locū. ibique cū orabat & persecutus est eū Simō, & qui cū illo erant. Et cū inuenissent eum, dicunt ei, Omnes te quærunt. Et ait illis. Eamus in proximos uicos, ut & ibi prædicem. In hoc enim egressus sum. Et erat prædicās in synagogis eorum, & in tota Galilæa, & dæmonia eiciens. Et uenit ad eum leprosus deprecans eum, & genu illi flectēs, ac dicens illi. Si uis potes me mundare. Iesus autem misertus protensa manu, tetigit illum, & dicit ei. Volo, mundare. Et cum dixisset, statim discessit ab eo lepra, & mundatus est. Et cōminatus ei, statim eiecit illū. & dicit ei. Vide ne cui quicquam dicas, sed abite ipsum ostende principi sacerdotum, & offer pro emundatione tua quæ præcepit Moses in testimonium illis. At ille egressus cepit prædicare multa & diuulgare sermonē, ita ut iam non posset manifeste introire in ciuitatem, sed foris in desertis locis erat, & conueniebant ad eum undique.

Laguidos plimos sanat.

De leproso mundato.

G 2 Et iterū

Cap. 2.
In Capernaum paralyticus
cu uibit tolle grabatum

καὶ πάλιν ἐισήλθεμ εἰς καπέρνα .
οὐμ δὲ ἡμερῶν, καὶ ἠκούθη ὅτι εἰς οἶκον
ἐσίμ. καὶ εὐθέως, σωτήχθησαν πολλοί. ὡς τε
μικέτι χωρῆμ, μικθὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν. καὶ
ἐλάλησαν αὐτοῖς τὸν λόγον, καὶ ἔρχονται πρὸς
αὐτὸν ἡσραλυτικὸν φέροντες αἰρόμενον ὑ-
πο τῶν ἄρων. καὶ μὴ διωάμενοι προσεγγί-
σαι αὐτῷ, διὰ τὸν ὄχλον, ἀπεπέρασεν τὴν σε-
γὴν ὅπου ἦν. καὶ ἐξορῶντες χαλῶσιν τὸν
κράβατον ἐφ' ὃ ἡσραλυτικὸς κατέκειτο. ἰδὼν
ἡ ὁ ἸΗΣΟΥΣ τὴν πίσιν αὐτῶ, λέγει τῷ ἡσραλυτι-
κῷ. τέκνον ἀφέωνται σοὶ αἱ ἁμαρτίαι σου .
ἡσραμ δὲ τινες ἦ γραμματέων ἐκῆ καθήμε-
νοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐ-
τῶ, τί οὗτος οὕτω λαλεῖ βλασφημίας; τίς
δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας, ἐμὴ εἰς ὁ θεός;
καὶ εὐθέως ἐπιθινὸς ὁ ἸΗΣΟΥΣ τῷ πνεύματι
αὐτῷ, ὅτι οὕτως διαλογίζονται ἐν εαυ-
τοῖς εἶπεν αὐτοῖς. τί ταῦτα διαλογίζεσθε
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί ἐσίμ ἐνοκωώπι-
ρον ἐπιθεῖν τῷ ἡσραλυτικῷ, ἀφείωνται σοὶ
αἱ ἁμαρτίαι, ἢ ἐπιθεῖν ἔγραφε καὶ ἄρον σου τὸν
κράβατον, ἢ περιπέσει, ἵνα ἡ εἰδῆτε ὅτι ἐξου-
σίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπι τῆς
ἁμαρτίας, λέγει τῷ ἡσραλυτικῷ, σοὶ λέγω
ἔγραφε καὶ ἄρον τὸν κράβατόν σου καὶ ὑπάσε
εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ ἠγέρθη εὐθέως, καὶ
ἄρας τὸν κράβατον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάν-
των. ὡς τε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζου-
σαν τὸν θεὸν λέγοντας. ὅτι οὐδέποτε
οὕτως εἶδομεν. καὶ ἐξῆλθεμ πάλιν
παρὰ πλὴν θάλασσαν. καὶ ὡς ὁ ὄχλος
ἤρχετο πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.
καὶ παράγωμ ὁ ἸΗΣΟΥΣ, εἶδε λευεὶ τὸν τῶ
ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον καὶ
λέγει αὐτῷ. ἀκολούθησθε μοι, καὶ ἀνασῶς ἠκολού-
θησεν αὐτῷ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κατὰ κέδῳ αὐτὸν ἐν
τῇ οἰκίᾳ αὐτῶ, καὶ πολλοὶ τελῶνας καὶ ἁμαρτω-
λοὶ συνανέκειντο τῷ ἸΗΣΟΥ καὶ τοῖς μα-
θηταῖς

Voca. Matthei. q. et Leui.

Et iterum intrauit Capernaum II
post dies, & auditum est quod in do-
mo esset, & protin⁹ cōgregati sunt mul-
ti, adeo ut non caperent eos, nec illa lo-
ca quæ sunt circa ianuā & loquebatur
eis uerbum. Et ueniunt ad eum ferētes
paralyticum, qui a quattuor portabat,
& cum non possent appropinquare illi
præ turba, nudauerūt tectum ubi erat,
& perfosso tecto funibus dimittūt gra-
batum in quo paralyticus decūbebat.
Cum autem uidisset Iesus fidem illoꝝ
ait paralytico. Fili, dimittuntur tibi pec-
cata tua. Erant autem illic quidā de scri-
bis sedentes & cogitantes in cordibus
suis. Quid hic sic loquitur blasphemias?
Quis potest dimittere peccata, nisi solus
deus spiritu suo? Et protin⁹ cū cognouisset
Iesus, quod sic cogitarēt intra sese, dicit
illis. Quid ista cogitatis in cordibus ue-
stris. Vtrum est facilius dicere paralyti-
co, dimittuntur tibi peccata, an dicere,
surge & tolle grabatum tuum &ambu-
la? Vt autem sciatis quod filius hominis
habet potestatem in terra remittendi
peccata, ait paralytico. Tibi dico, surge
& tolle grabatum tuū, & abi in domū
tuam. Et statim surrexit, & sublato gra-
bato egressus est in conspectu omniū,
adeo ut stupefcerent omnes & glorifi-
carent deum, dicentes. Nunquā sic uidi-
mus. Et egressus est rursus ad mare,
omnisq; turba ueniebat ad eum, & do-
cebat eos. Et cū præteriret Iesus, uidit
Leui Alphei filium sedentem ad telo-
neum, & ait illi. Sequere me. Et surgēs,
secutus est eum. Et factū est cū accūbe-
ret in domo illi⁹, multi etiā publicani &
peccatores simul discūbebant cū Iesu & di-
scipulis

θηταῖς ἀντ' ἡσασμ ἔ πολλοὶ καὶ ἠκολούθησαν
 αὐτῶ. καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ φαρισαῖοι
 ἰδόντες αὐτ' ἐδίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ
 ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τῖς μαθηταῖς αὐτ'. τί ὅτι
 μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐδίθη καὶ
 πίνα; καὶ ἀκῆσας ὁ ἸΗΣΟΥΣ λέγει αὐτοῖς, οὐ
 ρεῖα μ' ἔχουσι οἱ ἰσχυρότεροι ἰατρῶν, ἀλλ' οἱ κα-
 κῶς ἔχοντες, ὅσκι ἦλθον καλεῖσαι δικάους,
 ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. καὶ ἦ-
 σασμ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ οἱ τῶν φαρισαί-
 ων κησέοντες, καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσι αὐ-
 τῶ. διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, ὅτι τῶν φαρι-
 σαίω κησεύσιμ, οἱ ἔ σοὶ μαθηταὶ οὐ κησεύ-
 σιμ; καὶ ἔπεμ αὐτοῖς ὁ ἸΗΣΟΥΣ. μή δάωντη
 οἱ ἦοι τῶν νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν
 ὄσκι κησεύειμ; ὅσομ ρεῖον μὲν αὐτ' ἔχουσιν τῶν
 νυμφῶν, οὐ δάωνται κησεύειμ. ἐλεῖν ὄσκι ἦ
 μέρα, ὅτα μ' ἀπῶθῃ ἀπ' αὐτ' ὁ νυμφίος, ὅ τῶ-
 τε κησεύσσιμ ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ὅ οὐ
 δεῖς ἐπίβλημα ῥάκουσ ἀγνάφθ ἐπιῥάπθ
 ἐπὶ ἱματίω παλαιῶ, εἰδὲ μὴ, ἀρῆσ τὸ πλῆρω
 μα αὐτ', ὅ καινὸμ τῶν παλαιῶ, καὶ χεῖρομ χί-
 μα γίνεση. καὶ οὐ δεῖς βάλλα ὄνον νεομ εἰς ἀ-
 σκούσ παλαιούσ, εἰ ἔ μὴ, ῥῆσασ ὁ ὄνος ὁ νεοσ
 ρυῖς ἀσκούσ, καὶ ὁ ὄνος ἐκχῆση, καὶ οἱ ἀσκού
 ἀπλῆση, ἀλλὰ ὄνον νεομ, εἰς ἀσκούσ καινούσ
 βλητέομ. καὶ ἐγγῆρ, παραπορεύεσθ αὐτὸμ
 ρυῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ ἔρῶντο
 οἱ μαθηταὶ αὐτ' ὅδ' ὁμ ποιῆμ, τίλλοντες ρυῖς σά-
 χνας, καὶ οἱ φαρισαῖοι ἔλεπον αὐτῶ, ἰδὲ τί ρι-
 ῶσιμ ἐν τοῖς σάββασιμ, ὅ οὐκ ἔρεσιμ; καὶ αὐτὸς
 ἔλεγεμ αὐτοῖς. οὐδ' ἐπιτε ἀνέγνωτε τί ἐποίη-
 σεμ δαβὶδ; ὅτε ρεῖα μ' ἔχεμ καὶ ἐπέινασεμ αὐ-
 τὸς καὶ οἱ μετ' αὐτ', πῶς εἰσῆλθεμ εἰς τὸ ὄκομ τῶ
 θεῶ ἐπὶ ἀβιαθαρ τῶ ἀρχιερέωσ, ὅ ρυῖς ἄρτοσ
 τῶ προθέστωσ ἔφασεμ, ὄνεσ οὐκ ἔρεσιμ φασιμ εἰ
 μὴ ρυῖς ἱερεῦσιμ, καὶ ἔδωκεμ, καὶ ρυῖς σαῦ αὐτῶ
 ὄνσιμ, καὶ ἔλεπεμ αὐτοῖς. τὸ σάββαρμ διὰ τὸμ
 ἀνθρώπομ ἐγγῆρ, ὅ οὐχ' ὁ ἀνθρώποσ διὰ τὸ σάβ-
 βατομ.

scipulis eius. Erant enim multi qui secu-
 ti fuerant eum. Et scribae & pharisaei cum
 uiderent, eum capientē cibū cum publica-
 nis & peccatoribus, dicebant discipulis
 ei. Quid est quod cum publicanis & pec-
 catoribus edit ac bibit? Hoc audito, Ie-
 sus ait illis. Non opus habet qui ualent
 medico, sed qui male habent. Nō ueni
 ad uocandum iustos, sed peccatores ad
 poenitentia. Et erant discipuli Ioannis
 & pharisaeorum ieiunantes, & ueniunt, & di-
 cunt illi. Quare discipuli Ioannis & pha-
 risaeorum ieiunant, tui autē discipuli nō ieiun-
 ant? Et ait illis Iesus. Num possunt filij
 thalami nuptialis in quo cum illis spon-
 sus est ieiunare? Quod diu habent secum
 sponsum, nō possunt ieiunare. Veniet
 autē dies cum auferetur ab eis sponsus, &
 tunc ieiunabunt in illis diebus. Et nemo
 affumentū panni rudis affluit uestimē-
 to ueteri, alioquin aufert supplementū ei
 nouum a ueteri, & peior scissura fit, Et
 nemo mittit uinū mustū in utres uete-
 res, alioquin dirūpet uinū mustū utres,
 & uinū effundetur & utres peribunt. sed
 uinū mustū i utres nouos mitti debet.
 Et accidit ut transiret sabbatis per sege-
 tes, & coeperunt discipuli eius iter facere,
 uellentes spicas, & pharisaei dicebant ei,
 ecce cur faciunt sabbatis, quod nō licet? Et
 ipse ait illis. Nunquā legistis quid fecerit
 Dauid, quādo necesse habebat, & esu-
 riebatur, ipse & qui cum eo erāt? Quomodo
 ingressus sit in domū dei sub Abiathar
 principe sacerdotū, & panes propositionis
 comederit, quos non licet edere nisi
 sacerdotibus, & dedit etiā ijs qui cum
 illo erāt? & dicebat illis. Sabbatū ppter
 hoīem factū est, & nō homo ppter sab-
 batum

Quod Iesus cum publicanis & peccatoribus manducauit in domo Leui.

Quod discipuli Iesu non ieiunabant.

Quod discipuli sabbatis euellunt spicas.

EVANGELIUM

intrauit Caperna-
 ditum est quod in
 congregati sunt
 caperent eos, nec illi
 a ianua & loqueban-
 veniunt ad cum ferit
 a quattuor portabatur
 bene appropinquare
 uentum ubi en-
 finibus dimittit
 tralyticus decubebat
 Iesus fidem illo-
 dimittuntur ubi pe-
 uem illic quid de lo-
 cogitantes in cordibus
 loquitur blasphemias
 nitere peccata, nisi solu-
 prin? ai cognouit
 tarēt intra se, dice-
 teis in cordibus uel-
 lius dicere paralyti-
 peccata, an dicere
 tum tuum & ambu-
 is qd filius homini-
 in terra remittent
 tico. Tibi dico, sur-
 u uū. & abi in domo
 arrexit, & sublato
 in conspectu omni-
 rent omnes & glori-
 centes. Nam quod
 us est rursus ad man-
 ueniebat ad eum. & u-
 ū praeterit Iesus. u-
 filium sedentem ad be-
 lli. Sequere me & er-
 im. Et factū est quod
 illi? multi enim uen-
 discipuli beati Iesu & d-

Cap. 3.

Hōis hntes manū aridaz sanāt sabbato in synagoga.

Secy mare plimos sanabat.

Ve spūs imūdi clamabāt tu es filiū dei.

xij. noia aptoz qz vocat

βατορ, ὡς τε κύριός ἐστιμ, ὁ υἱὸς τῆ ἀνθρώπου, κἢ τῷ σαββάτῳ. καὶ εἰσῆλθον πάλιν εἰς τὴ συναγωγὴν. Ἐν ἧμ ἐκεῖ ἀνθρώπος θηκράμ- μένημ ἔχωμ τὴν χεῖρα, κἢ παρεθήρω αὐτόν, εἰ τοῖς σάββασιμ θεραπέυσθ αὐτόμ, ἵνα κατηγορήσωσιμ αὐτόμ, κἢ λέγθ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ θηκράμ μένημ ἔχοντι τὴν χεῖρα, ἔγρηε εἰς τὸ μέσον, κἢ λέγθ αὐτοῖς, ἔξεσιμ τοῖς σάββασιμ ἀγαθοποιῆσαι, ἢ κακοποιῆσαι; ψυχῶ σῶσαι, ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ ἡ ἰσιώσωσιν, κἢ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς συνδυπέμενος ἐπιτῆ παρώσθ φθι καρδίᾳς αὐτῶν, λέγθ τῷ ἀνθρώπῳ, ἐκτῆνομ τὴν χεῖράσ, κἢ ἐξέτεινεμ, κἢ ἀποκατεστάθκ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὕγιη, ὡς ἄλλη. καὶ θηελθόντες οἱ φαρισάιοι εὐθέως μετὰ τῆ ἡρωδιανῶν συμβούλιου ἐσοίωσιν κατ' αὐτόμ ὅπως αὐτόν ἀπολέσωσιμ. Ἐὶ ὁ ἰησοῦς ἀναχώρησε μετὰ φθι μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασαν. Ἐ πολλὸν πλῆθος ἀπὸ τῆ γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ, κἢ ἀπὸ τῆ ἰουδαίας, Ἐ ἀπὸ ἱεροσολύμ, Ἐ ἀπὸ τῆ ἰδουμαίας, Ἐ πέραν τῆ ἰορδάν, Ἐ οἱ πῆσι τύρον, Ἐ σιδῶνα, πολλῶσ πολλὸν ἀκούσαντες ὅσα ἐποίησθ, ἠλθον πρὸς αὐτόν. Ἐ εἶπερ τοῖς μαθηταῖς αὐτῆ, ἵνα πλοιάριον προσκαρτηθῆ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιμ αὐτόν, πολλοὺς ἄθεράπευσεν, ὡς τε ἐπιπίπην αὐτῷ, ἵνα αὐτῆ ἀφῶνται, ὅσοι εἶχον μάστιγας. Ἐ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα ὅτ' ἄν αὐτὸν ἐδεδώρη, προσέπιπην αὐτῷ, Ἐ ἐκραζερ λέγοντα, ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τῆ θεῶ. Ἐ πρὸς ἐπέιμα αὐτοῖς, ἵνα μὴ αὐτόν φανερόν κηίσωσιν, Ἐ ἀναβαίνθ εἰς τὸ ὄρος. Ἐ προσκαλῆτη ὄυς ἠθελεν αὐτός, Ἐ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν. Ἐ ἐποίκσεν δώδεκα, ἵνα ὤσιν μετ' αὐτῆ, Ἐ ἵνα ἀποπέλκῃ αὐτοὺς κηεύσθ. Ἐ ἔχθν ἰησοῖαν θεραπέυσθ τὰς νόσας, Ἐ ἐκβάλλθν τὰ δαιμόνια. Ἐ ἐπέθηκεμ τῷ σίμωνι ὄνομα πέτρον, κἢ ἰάκωβον τὸν τῆ ζέθε δαίε, κἢ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τῆ ἰακώβ, Ἐ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὄνοματα βοανεργῆς, ὅ ἐσιμ υἱοὶ

batū. Itaq; dñs ē fili⁹ hois etiā sabbati.

III

Et introiuit iterū in synagogā, & erat ibi homo arefactam habens manū. & obseruabant eū, an sabbatis sanaturus esset eū, ut accusaret illū. Et ait hoī habenti manū arefactā. Surge in mediū. Et dicit illis. Licet ne sabbatis benefacere, an male facere, aiā saluā facere, an occidere? At illi tacebant. Et cū circūspexisset eos cum iracundia condolens super cæcitate cordis eorū, dicit homini. Extende manū tuā, Et extendit. & restituta est man⁹ illi⁹ sana ut altera. Egredi si uero pharisæi, statim una cū Herodanis consiliū faciebāt aduersus eū ut illum perderent. Iesus autē cū discipulis suis secessit ad mare & ingens multitudo a Galilæa secuta est eū, & ab Iudæa & ab Hierosolymis, & ab Idumæa, & trans Iordanē, & q̄ circa Tyrū habitabant ac sidonem multitudo magna q̄ cū audissent q̄ faciebat, uenerūt ad eū. Et iussit Iesus discipulis suis, ut nauicula sibi deseruiret propter turbam. ne se comprimerent. Multos em̄ sanauerat, ita ut irruerēt in eū, quo illū tangerent, q̄tquot habebāt plagas. Et spūs imūdi cū illū uidissent p̄cidebant ei. & clamabant dicētes. Tu es filius dei, & uehementer cōminabat eis, ne se manifestarent. Et ascendit in montē ac uocat ad se quos uoluit ipse, & uenerunt ad eū. & fecit duodecim ut essent secū, & ut emitteret eos ad p̄dicandū. utq; haberēt potestatem sanandi morbos, & eijciendi dæmonia. Et imposuit Simoni nomen Petrus, & Iacobum filium Zebedæi, & Ioannem fratrem Iacobi, & imposuit eis nomina Boanerges, qd̄ est filij

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
 ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ
 ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ
 ΟΥΝ ΕΙΣΗΛΘΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΥΝΑΓΟΓΗΝ
 ΚΑΙ ΕΝΕΚΕΙΝΑΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ
 ΟΥΡΑΝΟΝ ΕΧΩΝ ΤΗΝ ΧΕΙΡΑ
 ΚΑΙ ΠΑΡΕΘΗΡΩΣΑΝ
 ΑΥΤΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΣΟΝ
 ΚΑΙ ΛΕΓΟΝΤΙ ΤΩ ΑΝΘΡΩΠΩ
 ΟΥΡΑΝΟΝ ΕΧΟΝΤΙ ΤΗΝ ΧΕΙΡΑ
 ΕΓΡΗΕ ΕΙΣ ΤΟ ΜΕΣΟΝ
 ΚΑΙ ΛΕΓΟΝΤΙ ΑΥΤΟΙΣ
 ΕΞΕΣΙΜ ΤΟΙΣ ΣΑΒΒΑΤΙΣ
 ΑΓΑΘΟΠΟΙΗΣΑΙ Η ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΑΙ
 ΨΥΧΩ ΣΩΣΑΙ Η ΑΠΟΚΤΕΙΝΑΙ
 ΟΙ Η ΙΣΙΩΣΩΣΙΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΛΕ
 ΨΑΜΕΝΟΣ ΑΥΤΟΥΣ ΜΕΤ' ΟΡΓΗΣ
 ΣΥΝΔΥΠΕΜΕΝΟΣ ΕΠΙΤΗ
 ΠΑΡΩΣΘ ΦΘΙ ΚΑΡΔΙΑΣ
 ΑΥΤΩΝ ΛΕΓΟΝΤΙ ΤΩ
 ΑΝΘΡΩΠΩ ΕΚΤΗΝΟΜ
 ΤΗΝ ΧΕΙΡΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΕΙ
 ΝΕΜ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΕΣΤΑΘΗ
 Η ΧΕΙΡ ΑΥΤΟΥ ΟΥΓΙΗ
 ΟΣ ΑΛΛΗ ΚΑΙ ΘΗΕΛΘΟΝΤΕΣ
 ΟΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΙ ΕΥΘΕΩΣ
 ΜΕΤΑ ΤΗ ΗΡΩΔΙΑΝΩΝ
 ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΣΟΙΩΣΑΝ
 ΚΑΤ' ΑΥΤΟΝ ΟΠΩΣ
 ΑΥΤΟΝ ΑΠΟΛΕΣΩΣΙΜ
 ΕΙ Ο ΙΗΣΟΥΣ ΑΝΑΧΩ
 ΡΗΣΕ ΜΕΤΑ ΦΘΙ ΜΑ
 ΘΗΤΩΝ ΑΥΤΟΥ ΠΡΟΣ
 ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ Ε
 ΠΟΛΛΟΝ ΠΛΗΘΟΣ
 ΑΠΟ ΤΗΣ ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ
 ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΟΥΔΑΙΑΣ
 ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΕΡΟΣΟ
 ΛΥΜΗΣ ΑΠΟ ΤΗΣ
 ΙΔΟΥΜΑΙΑΣ ΕΠΕ
 ΡΑΝ ΤΗΣ ΙΟΡΔΑΝ
 Ε ΟΙ ΠΗΣΙ ΤΥΡΟΝ
 Ε ΣΙΔΩΝΑ ΠΟΛΛΟΝ
 ΑΚΟΥΣΑΝΤΕΣ ΟΣΑ
 ΕΠΟΙΗΣΕΝ ΗΛΘΟΝ
 ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ ΕΙ
 ΠΕΡ ΤΟΙΣ ΜΑΘΗΤΑΙ
 Σ ΑΥΤΟΥ ΙΝΑ ΠΛΟΙ
 ΑΡΙΟΝ ΠΡΟΣΚΑΡΤΗ
 ΘΗ ΑΥΤΩ ΔΙΑ ΤΟΝ
 ΟΧΛΟΝ ΙΝΑ ΜΗ ΘΛΙ
 ΒΩΣΙΜ ΑΥΤΟΝ ΠΟ
 ΛΛΟΥΣ ΑΘΕΡΑΠΕΥ
 ΣΕΝ ΟΣ ΤΕ ΕΠΙΠΙ
 ΠΗΝ ΑΥΤΩ ΙΝΑ ΑΥ
 ΤΗ ΑΦΩΝΤΑΙ ΟΣΟΙ
 ΕΙΧΟΝ ΜΑΣΤΙΓΑΣ
 Ε ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΑ
 ΤΑ ΑΚΑΘΑΡΤΑ ΟΤ
 ΑΝ ΑΥΤΟΝ ΕΔΕΔΩ
 ΡΗ ΠΡΟΣΕΠΙΠΗΝ
 ΑΥΤΩ ΕΚΡΑΖΕΡ
 ΛΕΓΟΝΤΑ ΟΤΙ ΣΥ
 ΕΙ Ο ΥΙΟΣ ΤΗΣ
 ΘΕΩ ΕΠΡΟΣ ΕΠΕΙ
 ΜΑ ΑΥΤΟΙΣ ΙΝΑ
 ΜΗ ΑΥΤΟΝ ΦΑΝΕ
 ΡΟΝ ΚΗΙΣΩΣΙΝ Ε
 ΑΝΑΒΑΙΝΘ ΕΙΣ ΤΟ
 ΟΡΟΣ Ε ΠΡΟΣΚΑ
 ΛΗΤΗ ΟΥΣ ΗΘΕΛΕΝ
 ΑΥΤΟΣ Ε ΑΠΗΛΘΟΝ
 ΠΡΟΣ ΑΥΤΟΝ Ε
 ΕΠΟΙΚΣΕΝ ΔΩΔΕ
 ΚΑ ΙΝΑ ΟΣΙΝ ΜΕΤ
 ΑΥΤΗ ΙΝΑ ΑΠΟΠ
 ΕΛΚΗ ΑΥΤΟΥΣ
 ΚΗΕΥΣΘ Ε ΧΘΝ
 ΙΗΣΟΙΑΝ ΘΕΡΑΠ
 ΕΥΣΘ ΤΑΣ ΝΟΣΑ
 Σ ΕΚΒΑΛΛΘΝ ΤΑ
 ΔΑΙΜΟΝΙΑ Ε ΕΠ
 ΕΘΗΚΕΜ ΤΩ ΣΙΜ
 ΟΝΙ ΟΝΟΜΑ ΠΕΤΡΟ
 Ν ΚΑΙ ΙΑΚΩΒΟΝ Τ
 ΟΝ ΤΗΣ ΖΕΘΗΣ
 ΔΑΙΟΥ ΚΑΙ ΙΩΑΝ
 ΝΗΝ ΤΟΝ ΑΔΕΛΦ
 ΟΝ ΤΗΣ ΙΑΚΩΒΟΥ
 Ε ΕΠΕΘΗΚΕΝ ΑΥ
 ΤΟΙΣ ΟΝΟΜΑΤΑ
 ΒΟΑΝΕΡΓΗΣ Ο
 ΕΣΙΜ ΥΙΟΙ

ἦοι θρονῆς, Ἐνδρέαν, Φίλιππον, καὶ Βαρθολομαῖον, καὶ ματθαῖον, καὶ θωμᾶν, Ἰάκωβον τὸν ἀλφαῖς, καὶ θαδδαῖον, καὶ σίμωνα τὸν καναανῆν. Ἐν τούτῳ ἰσκαρίωτην οὗς καὶ πρὸς ἑδωκεν αὐτῷ. καὶ ἔρχοντες εἰς οἶκον, καὶ συνέχευε πάλιν ὁ χλῆς, ὡς μὴ δάσκαλος αὐτοῦς, μήτε ἄρχον φασίμ. Ἐκούσαντες οὖν παρ᾽ αὐτοῦ, ἐξήλθον κρατῆσαι αὐτόν. ἔλεγον δὲ, ὅτι ἐξέσκει καὶ οἱ γραμματεῖς οὗ ἀπὸ ἱεροσολύμων καταβάντες, ἔλεγον, ὅτι βεελζεβούλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι πῶς δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια, καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἐν πρῶτοισι ἔλεγεν αὐτοῖς. πῶς δάσκατος σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλει; καὶ ἂν βασιλεία ἐφέαυτῶν μεριδιῆ, οὐ δάσκατος σαθῆναι ἢ βασιλεία ἐκείνη. καὶ ἐὰν οἰκία ἐφέαυτῶν μεριδιῆ, οὐ δάσκατος σαθῆναι ἢ οἰκία ἐκείνη. καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ᾽ αὐτόν, καὶ μεμερίσαι, οὐ δάσκατος σαθῆναι, ἀλλὰ τί ἔρχου δάσκατος οὐδὲ εἰς τὰ σκένυτῶν ἰσχυρῶν, εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρὸς τὸν ἰσχυρὸν δῆσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. ἀλλὰ ὡς ἔλεγον, ὅτι πάντα ἀιφροθήσεται τὰ ἄμαρτήματα, τοῖς ἡγοῖσιν ἄνθρώπων, καὶ εὐλασφημίαι ὕσας ἀν εὐλασφημίσωσι. οὗς δὲ ἀν φλασφημίσῃ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα. ἀλλ᾽ ἐνοχός ἐστιν αἰωνίως κρίσει. ὅτι ἔλεγον ὅτι πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει, καὶ ἔρχοντες ἡμῶν αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ ἔξω ἐσήκοτες, ἀπέσταν πρὸς αὐτὸν φωνοῦντες αὐτόν, καὶ ἐκάθητο ὁ χλῆς αὐτόν. εἶπεν ἡ αὐτοῦ, ἰδοὺ ἡ μητὴρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ζητοῦσίν σε. Ἐπεκρίθη αὐτοῖς λέγων. τίς ἐστίν ἡ μητὴρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. καὶ πρὸς βλεφάρους κύκλω τούτους πρὸς αὐτόν καθήμενος λέγει. ἰδοὺ ἡ μητὴρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου, οὗς ἔαν ἠήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ. οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου, καὶ μητὴρ ἐστίν. καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὡς τε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς πλοῖον καθήσκειν.

filij tonitruī, & Andream & Philippū & Bartholomæum, & Matthæum, & Thomā, & Iacobū Alphai filiū, & Thadæū, & Simonē cananæū, & Iudā Iscariotē q̄ & tradidit illū, Et ueniūt ad domū, & cōuenit itez turba, sic ut n̄ possēt uel panē edere] & cū audissent q̄ ad illū attinebāt exierūt, ut manus inijcerent in eū. Dicebāt em̄, in furorē uersus est. Et scribæ q̄ ab hierosolymis descēderāt dicebāt, Beelzebul habet, & in principe dæmonioz̄ eijcit dæmonia. Et ad se uocatis eis. in parabolis dicebat illis. Quō potest satanas satanam eijcere? Et si regnum in sese diuisū fuerit, non potest stare regnū illud. Et si domus cōtra semetipsam diuisa fuerit, nō potest stare domus illa; & si satanas insurrexit in se metipsum ac diuisus est, non pōt stare sed finē habet. Nō pōt quisq̄ uasa fortis igressus i domū illi⁹ diripe, nisi pri⁹ fortē alligarit, & tūc domū ei⁹ diripiet. Amen dico uobis. Oīa dimittent̄ filijs hoīm pctā, & maledicta q̄cūq; dixerit. At q̄ cōuiciū dixerit in sp̄m sanctū, nō hēt remissionē in aternū, sed re⁹ ē aterni iudicij; dicebāt em̄ sp̄m̄ imundū habet. Et ueniūt mater ei⁹ & fratres, & foris stātes miserūt ad eū uocātes eū, & sedebat turba circa eū, & dicūt ei. Ecce mater tua & frēs tui foris q̄rūt te. Et r̄ndit eis dicēs, q̄ ē mater mea & frēs mei⁹. Et cū circūspexisset undiq; eos q̄ iuxta se sedebant ait. Ecce mater mea & frēs mei. Qui em̄ fecerit uolūtatem dei, hic frater meus & soror mea & mater est.

Ad Scribas de hier / tmis, q̄ dixerūt q̄, i principe dæmonioz̄ eijceret dæmonia.

Vbi m̄r & frēs foris stātes q̄rebant iesum.

III

Et iterum cœpit docere iuxta mare, & congregata est ad eum turba multa, ita ut nauim ingressus federet in mari

G 4 mari

EVANGELIUM
 e filij hoīs etiā sabba
 erūt in synagoga & n
 tam habens mani
 an sabbatis sanam
 arēt illū. Er ait hoīs
 factā. Surge in medi
 one sabbatis benefa
 e, aiam saluā facere. a
 crebant. Et cū circūsp
 acundia condolecent
 dis cop̄ dicit homini
 ā. Et extendit. & resti
 sana ut altera. Egre
 statim una cū Hiero
 ebāt aduersus eū ut i
 Iesus aut cū discipulis
 are & ingens multitu
 a est cū, & ab Iudæa
 & ab Idumæa, &
 circa Tytū habita
 altitudo magna q̄
 nat. uenerūt ad eu
 ulis suis, ut nauim
 ppter turbam. ne
 licos em̄ sanauerat
 quo illū tangere
 magas. Et sp̄us imū
 cidebant ei. & clam
 s filius dei, & ueni
 s, ne se manifestare
 iontē ac uocāt ad se
 e, & uenerunt ad eū.
 ut essent foris stātes
 icandū utq; habere
 ndi morbos, & ueni
 imposuit. Sicut i
 & Iacobum filium Ze
 nem fratrem Iesu & i
 mīna Boanerges q̄ dicit

Cap. 4.

Vt de nauicula i mari
sedes doceret populos in
parabolis.

Parabola seminatis.

Παλάσθ, ηὐτὸ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν
 ἐπὶ τῆς ἡθρῆς, καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν
 παραβολαῖς πολλὰς. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν
 τῇ διδασκαλίᾳ αὐτῆς, ἀκούετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεμ ὁ σπείρων
 τὴν σπέρμα. Ἐγένετο ἕν τῶν σπείρων, ὃ
 μὲν ἐπέσεν παρὰ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἦλθεμ τὰ πε-
 τρῶν τῶν οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτὸ, ἄλλο
 δὲ ἐπέσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ
 ἔχειμ γῆν πολλήν, Ἐυθέως, ἔξανέτελλεν
 διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς, ἡλίου δὲ ἀνατεί-
 λαντος, ἐκαυματίσθη. καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥι-
 ζαμ, ἔξηρανθη. Ἄλλο ἐπέσεν εἰς τὰς ἀκάμ-
 θας, καὶ ἀνέβησαν αὐτὰ ἀκανθαί, Ἐσυνέπιζαν
 αὐτὸ. Ἐκαρπώθη οὐκ ἔδωκεν. καὶ ἄλλο ἐ-
 πέσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδου
 καρπὸν, ἀναβαίνοντα, καὶ ἀυξάνοντα, καὶ ἔ-
 φερεν, ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἑξήκοντα, καὶ ἐν ἑκα-
 τόν, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ὃ ἔχωμ ὅσα ἀκούετε, ἀκού-
 ἔτω. Ὅτε δὲ ἐγένετο καταμόνας ἡρώτησαν
 αὐτὸν οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τῶν πα-
 ραβολῶν. Ἐλέγεμ αὐτοῖς, ὅτι μὴ δέδοται
 ἰνῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ἐκείνοις
 ἢ τοῖς ἔξω, ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεσθαι, ἵνα
 βλέποντες βλέπωσιν, Ἐμὴ ἴδωσιν, καὶ ἀκού-
 οῦσιν ἀκούωσιν. Ἐμὴ συνιώσιν, μὴ ποτε ἐπι-
 στρέψωσιν, καὶ ἀφεθῶν αὐτοῖς τὰ ἁμαρτή-
 ματα. καὶ λέγει αὐτοῖς, οὐκ οἶδατε τὴν πα-
 ραβολὴν ταύτην; καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς
 ἰνώσατε; ὁ σπείρων, τὸν λόγον σπείρει, οὗτοι δὲ
 εἰσὶ οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν, ὅπως σπείρεται ὁ λόγος
 καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, ευθέως ἐρχεται ὁ σατανᾶς
 Ἐκείνους τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρ-
 τίαις αὐτῶν, καὶ οὗτοι εἰσὶν ὁμοίως, οἱ ἐπὶ τὰ πε-
 τρῶδη σπαρμένοι, οἱ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν
 λόγον, ευθέως μετὰ χάριτος λαμβάνουσιν
 αὐτὸ. καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαμ ἐν αὐτοῖς.
 ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν, ἔπειτα γενομένης
 θλίψεως, ἢ θλίψεως διὰ τὸν λόγον, ευθέως
 σκανδαλίζονται. καὶ οὗτοι εἰσὶν οἱ εἰς τὰς
 ἀκάμθας

Parabolā istā suis expoit

mari, & tota turba iuxta mare in terra
 erat, & docebat eos i parabolis multa,
 & dicebat illis in doctrina sua. Audite,
 Ecce exibat q seminabat ad seminādū.
 Et accidit inter seminādū, aliud quidē
 cecidit secus uiam, & uenerunt uolucres
 cœli & comederunt illud. Aliud uero ce-
 cidit super petrosa, ubi nō habuit terrā
 multam, & statim exortū est, quod nō
 haberet altitudinem terræ, sole autē ex-
 orto æstu perijt, & eo q nō haberet ra-
 dicem exaruit. Et aliud cecidit in spinas
 & ascenderunt spinæ, & suffocauerunt
 illud, & fructū non dedit. Et aliud ceci-
 dit in terrā bonā, & dabat fructū ascen-
 dentē & crescentē, & afferebat unū tri-
 ginta, & unū sexaginta, & unū centū. &
 dicebat illis. Qui habet aures audiēdi,
 audiat. Cū autē cœpisset esse solus, inter
 rogauerunt eum hī qui circū illū erant
 cum duodecim de parabola, & dicebat
 eis. Vobis datum est nosse mysterium
 regni dei, illis autem qui foris sunt in
 parabolis oīa fiunt, ut uidentes uideāt
 & non cernāt, & audientes audiant, &
 nō intelligant, nequādo conuertant &
 dimittant eis peccata. Et ait illis. Nesci-
 tis parabolā hanc, & quomodo oēs pa-
 rabolas cognoscetis? Qui seminat, uer-
 bum seminat. Hī autē sunt qui circa uīā
 ubi seminat uerbū, & cū audierint, cō-
 festim uenit satanas, & aufert uerbum
 quod seminatū est in cordibus eorū. Et
 hī sūt similiter, q sup petrosa semināt,
 q cū audierit uerbū, statim cū gaudio
 accipiūt illud, & nō habent radicē in se
 sed tparij sunt, deinde orta tribulatiōe
 aut persecutione propter uerbum, con-
 festim scādalizātur. Hī autē sunt qui in
 spinas

Cap. 4.

ἑκάνθας ἀπαρόμοιοι, οὗτοί ἐσιν οἱ τῆρ λόγον
ἀκούοντες, καὶ αἱ μέριμναι τῆ αἰῶνος τούτου, καὶ
ἡ ἀπάτη τῆ πλούτου, καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ
ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι συμπνίγουσιν
τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. καὶ οὗτοί
ἐσιν, οἱ ἐπὶ πλὴν γῆρ πλὴν καλλῶ ἀπαρέντες
οἱ τινες ἀκούουσι τὸν λόγον καὶ παραδέ
χοντες, καὶ καρποφοροῦσιν, ἔμ τριάκοντα,
καὶ ἔμ ἑξήκοντα, καὶ ἔμ ἑκατόμ, καὶ ἔλεγε μ
αυτοῖς. μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται, ἵνα ὑπὸ τὸν
μόδιον τεθῆ. ἢ ὑπὸ πλὴν κλίνην, ὅχι ἵνα ἐπὶ
πλὴν λυχνίαν ἐπιτεθῆ, ὅου γὰρ ἐσι τί κρυπτόν
ὁ εἶμα μὴ φανερωθῆ, οὐδὲ ἐγένετ ἀπόκρυ
φομ, ἀλλ ἵνα εἰς φανερόμ ἔλθῃ. τίς ἔχει ὅτα
ἀκούει, ἀκούετω. Ἐἔλεγε μ αυτοῖς, βλέπε
τε τί ἀκούετε. ἔν ὅ μέρτω μετρεῖτε, μετρηθῆ
σεται ὑμῖμ, καὶ προστεθήσεται ὑμῖμ τοῖσ ἀ
κούουσιμ. Ὁς γὰρ ἔμ ἔχει, δοθήσεται αὐτῶ, καὶ
ὁς οὐκ ἔχει καὶ ὁ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Ἐἔλε
γε μ. οὕτως ἐσὶμ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς εἶμα
ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆ γῆς, καὶ
καθεύδῃ καὶ ἐγείρητ ἡ νύκτα καὶ ἡμέραμ, καὶ ὁ σπό
ρος βλαστῆ καὶ μακύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτοῖσ.
αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτομ
χόροτομ, ἔπειτα σάχων, ἔπειτα πλήρη σίτου. ἔν τῶ
σάχων. ὅταν ᾗ πρὸσδῶ ὁ καρπὸς ἐυθὺς ἀπείλλῃ
τὸ δρέπανον, ὅτι πρὸ ἔσκηεν ὁ θερισμὸς καὶ ἔλεfen
τίνι ὁμοιώσομεν τὴν βασιλείαν τῆ θεοῦ, ἢ ἔν ποι
α παραβολῆ παραβαλῶμεμ αὐτῶ, ὡς κόκ
κομ σινάπewes, ὅς ὅτ ἔμ παρῆ ἐπὶ φθὶ γῆσ
μικρότερος πάντων τῆ σπερμάτων ἐσὶν τῆ ἐ
πὶ τῆ γῆς, καὶ ὅτ ἔμ παρῆ, ἀναβαίνει καὶ
γίνεται πάντων τῶν λαχάκων μείζων.
καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὡς τε δάμα
δαμ ὑπὸ πλὴν σκῆ ἄμ αὐτοῦ, τὰ πετενὰ τοῦ
δουρανοῦ κατασκηνοῦ. Ἐ τοιαύταις παρα
βολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον
καθὼς ἐδάσαντο ἀκούειμ. χωρὶς δὲ παρα
βολῆσ, οὐκ ἐλάλει αὐτοῖσ. κατὶδῆαμ δὲ
τοῖς μαθηταῖς

spinas semē excipiunt. Hi sunt qui uer
bū audiūt, & sollicitudines sæculi hui⁹
& deceptio diuitiar. & q̄ circa reliq̄ sūt
concupiscentiæ introeuntes suffocant
uerbum, & sine fructu efficiūt. Et hi sūt
qui in terram bonā semen exceperūt,
qui audiunt uerbū & suscipiunt, & fru
ctificant unum triginta, unum sexagin
ta, & unum centū. Et dicebat illis. Num
quid uenit lucerna ut sub modio pona
tur, aut sub lecto? Nonne ut super can
delabrum ponatur? Non est enim ali
quid absconditū, quod nō manifestet,
neq; fuit occultum, sed ut in ppatulū
ueniat. Si qs habet aures audiendi, au
diat. Et dicebat illis. Videte quid audi
atis. In qua mensura metimini, aliḡ me
tientur uobis, & adiicietur uobis, q̄ au
ditis. Qui enim habet, dabitur illi, & q̄
non habet, etiam quod habet auferet
ab eo. Et dicebat. Sic est regnū dei quē
admodum si homo iaciat sementē in
terrā, & dormiat & exurgat nocte ac
die & seges germinet, & surgat in altū
dum nescit ille. Ultro enim terra fructi
ficat primum herbā, deinde spicā, dein
de plenū frumentū in spica. Cum aut
pductus fuerit fructus, statim mittet
falcē, qm̄ adest messis. Et dicebat. Cui
assimilabim⁹ regnū dei, aut in q̄ para
bola cōferem⁹ illud? Sicut granū sina
pis qd̄ cū seminatū fuerit ī terra, min⁹
est oibus seminib⁹ q̄ sunt in terra, & cū
seminatū fuerit, ascēdit, & fit mai⁹ oib⁹
oleribus, & facit ramos magnos, ita ut
possint sub umbra eius aues cœli nidifi
care. Et talib⁹ multis parabolis loq̄bat̄
eis uerbū prout poterāt audire, sine pa
rabola aut nō loq̄bat̄ eis. Scorsim aut
discipulis

Uō lucerna sub modio pot?

Parabola de mēfura.

De semēte iactato ī terrā.

Parabola de grano sinapis.

urba iuxta mare inte
reos i parabolis mi
n doctrina sua. Et
minabat ad semina
seminādi, aliud qui
m, & uenerunt uolun
tate illud. Aliud uero
sā ubi nō habuit ten
im exortū est, quod u
nem terræ, sole aut ex
& eo q̄ nō haberet ra
aliud excidit in spina
pinæ, & suffocauit
non dedit. Et aliud ca
nā, & dabat fructū alio
tē, & afferbat unū in
aginta, & unū centū
i habet aures audiēdi
uillet elle solus, inter
qui circa illū erant
parabola, & dicebat
st nosse mysterium
m qui foris sunt
t, ut uidentes uide
udientes audiam
quādo conuertant
ceara. Et ait illis. N
ic, & quomodo oī
retis? Qui seminat
li aut sunt qui circa
rbū, & cū auerit
tanās, & aut uerbu
tū est in cordibus eor
r, q̄ sup petra seminat
e uerbū. Statim q̄ p
& nō habent radicē
nt, deinde ort uolū
ione propinqua con
alizatur. Hi autem qui nō

Iesus dormiēs ī mari tēs
p̄stacē sedat.

ρ̄ις μαθητῶν αὐτ̄, ἐπέλυεν πάντᾳ. Ἐλέγη
 αὐτ̄, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁφίως γενομένης,
 διέλωμαι εἰς τὸ πέραν, καὶ ἀφέντες τὸν
 ὄχλον, παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ
 πλοίῳ, Ἐλάλλα δὲ πλοίαρ̄τα ἦν μετ' αὐτῶ, καὶ
 γίνετα λαίλαψ ἀνέμω μεγάλη, τὰ δὲ κύμα
 τα ἐπέβαλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὡς τε αὐτὸ ἦδη
 γεμίζεσθαι, καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ, ἐπὶ
 τὸ προσκεφάλαιον καθεύδων. καὶ διεγεί
 ρουσιν αὐτὸν, Ἐλέγουσιν αὐτῶ. Διδάσκαλε,
 οὐ μέλει σοι, ὅτι ἀπολύμεθα; καὶ διεγερθεὶς
 ἐπέτιμκσεν τῷ ἀνέμῳ, καὶ εἶπε τῇ θαλάσσῃ
 σιῶπα, περὶ μωσο, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνε
 μος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη, Ἐξίπερ
 αὐτ̄, τί θεοὶ ἐσε ὅντως; πῶς, οὐκ ἔχετε
 πίστιν; Ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, καὶ ἔλε
 γον πρὸς ἀλλήλους, τίς ἄρα ὁυτός ὅστις, ὅτι καὶ
 ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θαλάσσα, ὑπακούουσιν αὐτῶ; καὶ
 ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώ
 ραν τῶν γαδarenῶν. καὶ ἐξεληθόντι αὐ
 τῶ ἐκ τῶ πλοίου, εὐθέως ἀπίπτησεν αὐτῶ
 ἐκ τῶ μνημείῳ ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἄκα
 θάρτῳ, ὃς πλὴν κατήκτισεν ἕξασιν ἐν τῷ μνη
 μείῳ, καὶ οὐτε ἀλύσεσιν οὐδεὶς ἠδ' ἄναρ αὐ
 τῶν δ' ἦσαι, διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαισιν καὶ
 ἀλύσεσιν δεδέσθαι, καὶ διεσπῶσθαι ὑπὸ τῶ τὰς
 ἀλύσεσιν, καὶ τὰς πέδαισιν σιωπῆσθαι, καὶ οὐδεὶς
 αὐτὸν ἴχουσεν δαμάσαι, καὶ διὰ τῶν τῶν, συκῆς
 καὶ ἡμέρας ἐν τῷ ὄρεσι, καὶ ἐν τῷ μνήμα
 σιν ἦν κράζων, καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις.
 Ἰδὼν ἡ τὸν ἸΗΣΟΥΝ ἀπὸ μακρόθεν, ἔδραμον
 καὶ προσεκύκωσεν αὐτῶ, καὶ κράξας φωνῇ με
 γάλῃ εἶπε, τί ἐμοὶ καὶ σοι ἸΗΣΟΥ ἡ ἐστὶ θεὸς
 τὸ ὑψίστου; ὀρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανί
 σης. ἔλεγεν δὲ αὐτῶ, ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκά
 θαρτον ἐκ τῆς ἀνθρώπου, καὶ ἐπρώτα αὐτὸν, τί
 σοὶ ὄνομα; καὶ ἀπεκρίθη λέγων. λεγεὼν ὄνο
 μά μοι, ὅτι πολλοὶ ἐσμεν, καὶ πρὸς ἑκάστῳ αὐτ̄
 πολλὰ, ἵνα μὴ ἀνρὺς ἀποσεύλη ἔξω τῆς χώρας.
 ἦν δὲ ἐκ

In regionē Gadarenorū
expellit ab hoīe qui
ī monumētē habitavit.

discipulis suis exponebat omnia. Et ait
 illis in die illo cum facta esset uespera,
 transeamus in ulteriorem ripam. Et di
 missa turba, assumunt eum, ita ut erat
 in naui, sed & aliæ nauiculæ erant cum
 illo. & fit procella uenti magna, & flu
 ctus irruerant in nauim, ita ut illa iam
 impleretur. Et erat ipse in puppi super
 ceruical dormiēs, & excitant eum, & di
 cunt illi. Præceptor nō est tibi curæ, qđ
 perimus. Et exurgens increpauit uen
 tum, & dixit mari. Tace, obmutesce, &
 conquieuit uentus, & facta est trāquilli
 tas magna, & ait illis. Quid timidi estis
 adeo, Qui fit ut non habeatis fidem?
 Et timuerunt timore magno, & dice
 bant inter se. Quisnam hic est, quia &
 uentus & mare obediunt ei?

Et uenerunt trans mare in regionē
 Gadarenorū. Et egresso ei de nauī, sta
 tim occurrit e monumētis homo in spi
 ritu immundo, qui domiciliū habebat
 in monumentis. Et necq; catenis quis
 q; poterat eum ligare, propterea quod
 saepe cōpedibus & catenis uinctus fuisset,
 & discerptæ fuissent ab illo catenæ,
 & compedes essent cōminutæ, & nemo
 poterat eum domare. Et semper die ac
 nocte in montibus & in monumentis
 erat clamans & concidens seipsum la
 pidibus. Cū uidisset autē Iesū a lōge, cu
 currit, & adorauit eū, & clamans uoce
 magna dixit. Quid mihi tecū est Iesu
 fili dei altissimi? adiuro te p̄ deū, ne me
 torq̄as. Dicebat em̄ illi. Exi spūs imun
 de ab hoīe, & interrogabat eū. Qđ tibi
 nomē est? Et rñdit dicēs ei. Legio mihi
 nomē est, qđ multi sum⁹. Et dep̄cabat
 eū multū ne se emitteret extra regionē.
 Erat em̄

V

Mittit demones i porcos.

ἦν ἡ ἐκείνη πρὸς τὰ ὄρη ἀγέλη χοίρων μεγάλη
 λκβοσκομένη. καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάν-
 τες οἱ δαίμονες λέγοντες. πέμψον ἡμᾶς εἰς
 τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. Ἐ-
 πείρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ ἸΗΣΟΥΣ. Ἐβή-
 θόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, εἰσῆλθον
 εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὤρμησαν ἡ ἀγέλη κατὰ
 τὴν κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν. ἦσαν δὲ, ὡς
 διχίλιοι. Ἐπείγοντο ἦν τῆ θάλασση, οἱ δὲ
 βόσκορτες τοὺς χοίρους, ἔφυγον. καὶ ἀνή-
 γγαλαμ εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς
 καὶ ἐβῆλθον ἰδοῦν τί ἐσιν τὸ γεγονός. Ἐξ-
 χοιτη πρὸς τὸν ἸΗΣΟΥΣ. καὶ θεωροῦσιν τὸν δαι-
 μονιζόμενον, καθήμενον, Ἐματισμένον Ἐ-
 σωφρονοῦντα τὸν ἐχθρότα τὸν λεγῶμα Ἐ-
 φοβήθησαν, καὶ διηγίσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόν-
 τες, πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ Ἐπερὶ
 τῶν χοίρων, καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν
 ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὄρων αὐτῶν. καὶ ἐμεβάν-
 τος αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον, παρεκάλε αὐτὸν ὁ δαι-
 μονιθεὶς, ἵνα ἦ μετ' αὐτοῦ. Ὁ ἸΗΣΟΥΣ οὐκ
 ἀφῆκεν αὐτὸν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ. ὕπαγε εἰς τὸν
 οἶκόν σου πρὸς τοὺς σὺν ἐκείνοις ἀποστο-
 ῖσαι σοι ὁ κύριος πεποιήκει. Ἐκλήσθη σε, καὶ
 ἀπῆλθεν Ἐβῆσαν κρημνοῦ ἐν τῇ δεκάπολει ὅ-
 σα ἐρίσκον αὐτῷ ὁ ἸΗΣΟΥΣ, καὶ πάντες ἐθάναμα-
 ζον. καὶ διὰ τῆς αἰτίας τῆς ἸΗΣΟΥΣ ἐν τῷ πλοίῳ πᾶ-
 λιμ εἰς τὸ πέραν σωήθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐ-
 τὸν, Ἐπρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἰδοὺ ἐρχετο εἰς
 τὸν ἀρχισυναγῶγον, ὀνόματι Ἰάιρος. Ἐἰδὼν αὐ-
 τὸν ὡπίσθη πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἐπρὸς κάλ-
 αὐτὸν πρὸς λέγων, ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐχά-
 τως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῆς αὐτῷ τὰς χεῖρας. Ὁ-
 πως σωθῆ καὶ ζήσεται. Ἐπῆλθεν μετ' αὐτοῦ Ἐ-
 κολούθη αὐτῷ ὄχλος πλὺς. Ἐσωθήθη αὐ-
 τὸν. Ἐγυνή τις ὄνσα ἐν εὐσφάξιματ' ἔτη δώδε-
 κα, καὶ πλὴν παθῶσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν
 καὶ διαπανήσασα τὰ ἑαυτῆς πάντα καὶ
 μηδὲν ὠφεληθεῖσα, ἀλλὰ μάλλον εἰς τὸ χεῖ-
 ρον ἐλθεῖ

Erat autē ibi iuxta montes grex porco-
 rum magnus pascens, & deprecabantur
 eum oēs dæmones, dicētes. Mitte nos
 in porcos, ut in eos introeamus. Et per-
 misit eis statim Iesus. Et egressi spūs ī
 mūdi ingressi sunt in porcos. Et fereba-
 tur grex p̄ p̄ceps ī mare, erāt autē ferme
 bis mille, & suffocati sūt in mari. Qui
 autē pascebāt porcos, fugerūt & renūcia-
 uerūt in ciuitatē, & in agros. Et egressi
 sunt ad uidēdū qd esset qd' acciderat,
 & uenūt ad Iesum, & uident illū qui
 a dæmonio uexabat sedentē & uestitū
 & sanæ mentis qui habuerat legionē &
 timuerunt. Et narrauerūt illis qui uide-
 rant qualiter factū esset ei qui dæmo-
 nium habuerat, & de porcis. Et rogare
 cœperunt eum, ut discederet de finibus
 ipsorum. Etcū ingressus ē nauim, rogabat
 illū qui fuerat a dæmonio correptus, ut
 esset cū illo, Iesus autē nō pmisit eū, sed
 ait illi. Abi in domū tuā ad tuos, & an-
 nuncia illis quāta tibi dñs fecerit, & mi-
 fertus sit tui. Et abiit, & cœpit p̄dicare
 in decapoli, quanta sibi fecisset Iesus, &
 omnes mirabantur. Et cū traiecisset Ie-
 sus in nauī rursus in ulteriorē ripā, cōue-
 nit turba multa ad eū, & erat circa ma-
 re. Et ecce uenit quidā principū synago-
 gæ noiē Iairus, & cū uidisset eū, p̄cidit
 ad pedes, & deprecabatur eum multū di-
 cens. Filiola mea in extremis est, ut ue-
 nias & imponas illi manus, ut salua sit,
 & uiuet. Et abiit cū illo, & sequebat eū
 turba multa, & cōprimebāt eū. Et muli-
 er q̄dā q̄ fuerat ī p̄fluuio sāguinis ānis
 duodecim, & fuerat multa p̄pessa a cō-
 plurib⁹ medicis, & insūperat oīa sua, &
 nihil adiuuētī senserat, sed magis ī de-
 terius ue-

Ut muliere emorruissa sanat.

is exponbar omnia
 lo cum facta esset uel
 in ulteriores ripam. Et
 afflumunt eum, ita ut
 Stalix nauicula: erant
 ocilla uenti magna, &
 ut in nauim, ita ut illa
 Et erat ipse in puppi sup-
 rioris. Et excitant eum, &
 ceptor nō est tibi curat, q̄
 exurgens increpauit uen-
 nan. Tace, obmutescet
 entus. & facta est traquil-
 itas illis. Quid timidi est
 it ut non habeatis fident-
 er timore magno, & dicit
 Quisnam hic est, quia
 e obediunt ei?
 trans mare in regionē
 egresso ei de nauī, sta-
 onumētis homo in ip-
 sui domiciliū habebat
 . Et nec cathenis quib⁹
 ligare, propterea quia
 s & catenis uinctus hu-
 e fuisset ab illo carere
 essent cōminuta, & non
 domare. Et semper de-
 tribus & in monumē-
 & concidens seipsum
 uidisset autē Iesum
 raxit eū, & domans co-
 it. Quid tibi uerū est
 sumi: adiuro te p̄ deū, ut
 icebat em illa. Et p̄pessa
 e, & interrogabat eum
 . Et rēdit dies aliquot
 : q̄ multi sumi: & p̄pessa
 ne se emittit in regionē
 ita est

ρον ἑλθῆσα, ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ. ἑλθῆσα ὅν ὄχλῳ ὁποδεν, ἤφατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ἔλεγε γὰρ, κὰρ ἦν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωμαι, σωθήσομαι. καὶ ἐνδέως θηκράνηκ ἢ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, καὶ ἔγνω τοῦ σώματος, ὅτι ἴσται ἀπὸ φθὶ μάσι γόος. καὶ ἐνθέως ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοῦς ὅν ἑαυτῷ πλὴν θη αὐτοῦ δάωα μὴ θηελθοῦσαρ, ἐπιστραφεὶς ὅν τῷ ὄχλῳ ἔλεγε, τίς μου ἤφατο ἦν ἱματίων; Ὁ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, βλέπε τὸν ὄχλον σωθλίβοντά σε, καὶ λέγεις τίς μου ἤφατο; καὶ περιεβλέπετ ἰδῆν πλὴν τῶν πεποικηκῶν, ἢ δὲ γωνὴ φοκθῆσα καὶ τρέμουσα ἰδῆν ἃ ὁ γέγονεμ ἐπ' αὐτῆ, ἤλθεμ καὶ προσέπεσεμ αὐτῷ, καὶ ἔειπεμ αὐτῷ πᾶσαμ πλὴν ἀλήθειαν. ὁ δὲ ἔειπεμ αὐτῆ, οὐ γατερ ἢ πίσις σου σέσωκέμ σε, ὑπαγε εἰς εἰρηλίω, καὶ ἴδι ἕγηε ἀπὸ φθὶ μάσι γόος σου. Ἐτι αὐτοῦ λαλοῦντ, ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγωγίου λέγοντες, ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεμ τί ἔτι σκίλλας τὸ Διδάσκαλον; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐνθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλῆ μλωμ, λέγει τοῦ ἀρχισυναγωγῶ, μὴ φοβῆ, μόνομ πίσθνε. καὶ οὐκ ἀφῆκεμ οὐδένα αὐτῷ συνακολουθῆσαι, εἰ μὴ πέτρομ Ὁ ἰάκωβον Ὁ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν ἰακώβου. καὶ ἔρχοντ εἰς τὸ οἶκομ τοῦ ἀρχισυναγωγῶ, καὶ θεωρεῖ δόξυον ἢ κλαίοντα, καὶ ἀλαλάζοντα πλά, καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτῶ, τί δουρεῖσθε ἢ κλαίετε; τὸ παιδίον, οὐκ ἀπέθανε, ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλωμ αὐτῶ. ὁ δὲ ἐκβαλὼν ἄψωπτα, ἤραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου ἢ πλὴν μητέρα, Ὁ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται ὅπθ ἢ τὸ παιδίον ἀνακείμλωμ, Ὁ κρατήσας φθὶ χερδὸς τοῦ παιδίου, λέγει αὐτῆ. Ταλιθά, κοῦμι, ὅ ὅσιν μέθερ μλωθρόμλωμ, τὸ κοράσιον σοὶ λέγω ἔγερε. καὶ ἐνθέως ἀνέση τὸ κοράσιον Ὁ περιεπάτα, ἢ γὰρ ἔτῶμ δώδεκα, καὶ θηέσασαμ ἔκασαμ με γάλλω, καὶ

Filiā archisynagogi mortuā suscitavit.

terius uenerat cū audisset de Iesu, uenit in turba a tergo, & tetigit uestimētum eius. Dicebat em̄, si uel uestimēta eius tetigero, salua ero. Et cōfestim siccatus est fons sanguinis eius, & sensit corpe, q̄ sanata eslet a flagello. Et statim Iesus i semetipso cognoscēs uirtutē quae de se exierat, cōuersus in turba aiebat. Quis tetigit uestimenta mea? Et dicebant ei discipuli sui. Vides turbā cōprimentem te, & dicis, quis me tetigit? Et circumspiciebat ut uideret eam quae hoc fecerat. Mulier uero timens & tremens, sciens quod factum esset in se, uenit & procidit ante eum, & dixit ei oēm ueritatē. Ille aut̄ dixit ei. Filia, fides tua te saluam fecit, uade in pace, & esto sana a flagello tuo. Adhuc eo loquente ueniunt a principe synagogae, qui dicerent. Filia tua mortua est, quid ultra uexas magistrū? Iesus autem protinus audito uerbo quod dicebatur, ait principi synagogae. Ne metuas, tantūmodo crede. Et non permisit ut quisquam se sequeretur prater Petrum & Iacobum & Ioannem fratrem Iacobi. Et ueniunt in domum principis synagogae, & uidit tumultum ac flentes & eiulantes multum, & ingressus ait illis. Quid tumultuamini & ploratis? puella nō est mortua, sed dormit. Et iridebāt eū. Ipse uero eiectis oibus, assumit patrē & matrē puellae & qui secū erāt, & ingredit̄ ubi puella erat iacēs, & ap̄phēla manu puellae, ait illi. Tabitha cumi, qd̄ est, si quis interptet̄. Puella tibi dico surge. Et cōfestim surrexit puella, & ambulabat. Erat em̄ annoꝝ duodecim, & obstupuerūt stupore magno. Et praecepit

διεείλατο αὐτοῖς πολλὰ, ἵνα μηδεὶς γινώσκῃ
 τὸ, καὶ εἶπερ δοθῆναι αὐτῇ φαγάριον, καὶ ἔδωκεν
 ἄλλοις ἐκείθεν καὶ ἄλλοις εἰς πλὴν πατρῷδα αὐ-
 τῶν, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῶν διὰ μαθηταὶ αὐ-
 τῶν, καὶ γεινομένου σαββάτου, ἤρξατο ἐν τῇ
 συναγωγῇ διδάσκειν, καὶ πολλοὶ ἀκούον-
 τες, ἔδελον αὐτὸν λέγοντες, πόθεν τούτων ταῦ-
 τα, καὶ τίς ἡ σοφία ἢ ἡ δυνάμις αὐτῶν, καὶ δύ-
 νάμας τοιαῦτα διὰ τοῦ χειρῶν αὐτοῦ γίνον-
 ται, οὐχ οὗτος ἔστιν ὁ τέκτων ὁ ἴδμεν μαρτίαν,
 καὶ ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσή καὶ Ἰσίδρα, καὶ
 σίμωνος; καὶ οὐκ ἐστὶν αὐτῶν ἀδελφὸς αὐτῶν ὡς
 πρὸς ἡμᾶς; Ἐσκάνδαλίζοντο ἐν αὐτῶν, ἐλε-
 γον δὲ αὐτοῖς ὁ ἸΗΣΟΥΣ, ὅτι οὐκ ἐστὶν προφή-
 τικὸς ἄτιμος, ἐμὴ ἐν τῇ πατρῷδι αὐτῶν, καὶ ἐν
 τῇ συγγενείᾳ, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν, ὅτι οὐκ
 ἠδυνάσθη ἐκεῖ οὐδέ μίαν δυνάμιν ποιῆσαι, ἐ-
 μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις, ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἐθε-
 ράπυσεν, καὶ ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν
 αὐτῶν, καὶ περιῆγεν τὰς κόμας κύνων δι-
 δάσκων, καὶ προσκαλεῖται τὴν δούλικαν, καὶ
 ἤρξατο αὐτοὺς ἀποπέμψαι δύο δύο. Ἐδίδ-
 δου αὐτοῖς δύο ἄρτους ἅνω πέντε ἄρτων ἅνω καὶ
 καδάρτων, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς, ἵνα μη-
 δεὶς αἴρωσιν εἰς ὁδόν, εἰ μὴ ἄρτον μόνον, μη-
 πέψαν, μη ἄστον, μη εἰς πλὴν ζώνων χαλκόν,
 ἀλλ' ὅπως ἐδεδυμένοι, σαυδάλια, καὶ μὴ ἐν
 δύοσάδα δύο χιτῶνας, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς
 ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μῶντε, εἰ-
 ὡς ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν, καὶ ὅσοι ἐὰν μὴ ἐ-
 ξωρταῖ ὑμᾶς, μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκποι-
 ρηθῶμενοι ἐκεῖθεν. ἔκτινάξατε τὸν χιτῶνα ὑ-
 πὲρ κάτω ἅνω ποδῶν ὑμῶν, εἰς μαρτύριον αὐ-
 τοῖς. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται σο-
 δομοῖς ἢ γομορροῖς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, ἢ τῇ πό-
 λι ἐκεῖνη, καὶ ἐξελθόντες ἐκέρουσον, ἵνα μη-
 τορῆσωσιν, καὶ δαμόνια πολλὰ ἐξέλθωσιν,
 καὶ ἡλεφον ἐλάω πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθε-
 ράπυσον. καὶ ἠκούσθη ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης
 φωνεῖν

præcepit illis uehemēter, ut nemo id sci-
 ret, & iussit ut daretur illi quod ederet.
Et egressus est illinc, & uenit in patriā
 suam, & sequuntur eum discipuli sui.
 Et factō sabbato, cœpit in synagoga
 docere, & multi audientes obstupue-
 runt, dicentes. Vnde huic hæc? & quæ
 est sapientia, quæ data est illi, & uir-
 tutes tales quæ per manus eius effici-
 untur? Nonne hic est faber ille, filius
 Mariæ, frater Iacobi & Iose, & Iudæ, &
 Simonis? Nonne & sorores eius hic
 nobiscum sunt? Et scandalizabantur
 in illo. Dicebat autem illis Iesus. Non
 est propheta contemptus nisi in patria
 sua, & inter cognatos, & in familia sua,
 & non poterat ibi uirtutem ullā facere,
 nisi quod paucos infirmos, impositis
 manibus sanauit. Et mirabatur ppter
 incredulitatem eorum, & circūibat ca-
 stella in circūitu docens. Et accersit duo
 decim, & cœpit eos emittere binos, &
 dabat illis potestatem spirituum imun-
 dorum. Et p̄cepit illis ne quid tollerent
 in uia, nisi uirgam tantum, nō peram,
 non panem, non in zona æs, sed calcia-
 tos sandalijs, & ne induerent duabus
 tunicis. Et dicebat eis. Quocūq; intro-
 ieritis in domū, illic manete donec exe-
 atis inde. Et quicumq; non receperint
 uos, neq; audierint uos, exeuntes inde,
 excutite puluerem qui est sub pedibus
 uestris in testimonium illis. Amen di-
 co uobis, Tolerabilius erit Sodomis
 aut Gomorris in die iudicij, q̄ ciuitati
 illi. Et egressi prædicabant, ut pœniten-
 tiam agerent, & dæmonia multa eijcie-
 bant, & ungebant oleo multos ægros
 & sanabant. Et audiuit rex Herodes
 H manifestū

Ca. 6.

VI

Ut in patria sua in synagoga docuit.

Non propheta acceptus in patria sua.

De missioe xij aplos binos & binos cum mdat

Ut multa eijceret demonia

Herodes dixit iesu esse
Ioanne baptista.

Narra^o de occisione Johis

φανερῶν γὰρ ἐγγύετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ εἶ-
λεγεμ, ὅτι ἰωάννης ὁ βαπτίζων, ἐκ νεκρῶν ἠ-
γέρθη, καὶ διὰ τὸ τῶν ἑσθ' ἡμερῶν αἰ δ' ἡμέρας
ἐν αὐτῷ. ἄλλοι ἔλεγον, ὅτι ἠλίας ὄζει. ἄλλοι ἕ-
ἔλεγον, ὅτι προφήτης ὄζει, ἢ ὡς εἰς τῶν προ-
φητῶν. Ἀκούσας δὲ ὁ ἡρώδης, εἶπεμ, ὅμ ἐγὼ
ἀπεκεφάλισα ἰωάννην, οὗτος ὄζει, αὐτὸς ἠ-
γέρθη ἐκ νεκρῶν. Αὐτὸς γὰρ ὁ ἡρώδης ἀποσεί-
λας, ἐκράτησεμ τὸν ἰωάννην, καὶ ἔθηκεμ αὐτῷ
ἐν τῇ φυλακῇ, διὰ ἡρωδία δ' αὐτῷ γυναικῆα τε-
λίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτῷ ἐγά-
μισεμ. ἔλεγεμ γὰρ ὁ ἰωάννης τῷ ἡρώδῃ, ὅτι
οὐκ ἔξεσιμ σοι ἔχειμ πλὴν γυναικῆα τοῦ ἀδελ-
φοῦ σου. ἢ δὲ ἡρωδίας ἐπαίχεμ αὐτῷ καὶ ἠδε-
λεμ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο. ὁ
γὰρ ἡρώδης, ἐφοβῆτο τὸν ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν
ἀνδρῶν δικαιοσύμης, καὶ ἄγιον καὶ σωτηρίαν αὐτῶν.
καὶ ἀκῶσα αὐτοῦ, πολλὰ ἐποίησεν καὶ ἠδέετο
αὐτοῦ ἡκουεμ. καὶ γενόμενης ἡμέρας ἐνκαι-
ρον, ὅτε ἡρώδης τῆς γενεσίους αὐτοῦ δ' ἔπνευ-
ἐποίησεν τοῖς μεγαρίσιμ, καὶ τοῖς χιλιάρ-
χοις, καὶ τῆς πρώτοις ἐν γαλιλαίας. καὶ εἰ-
σελθῶσα ἐν θυγατρὸς αὐτῆς ἐν ἡρωδίαδος,
καὶ ὀρχισαμένης, καὶ ἀρεσάσης τῷ ἡρώδῃ,
καὶ τῆς σιμωνοκαμαρηνίους, εἶπεμ ὁ βασιλεὺς
τῷ κορασίου. αἰτησόμεν με δ' ἐὰν θέλῃς καὶ δώ-
σω σοι. καὶ ὤμοσεμ αὐτῇ, ὅτι ὃ ἐὰν με αἰτή-
σῃς, δώσω σοι, ἕως ἡμισσοῦ τῆ βασιλείας μου.
ἢ ἕθελθῶσα, εἶπεμ τῇ μητρὶ αὐτῆς. τί αἰτήσο-
μαι; ἢ δὲ εἶπεμ. πλὴν κεφαλῆν ἰωάννη τοῦ βα-
πτιστοῦ. καὶ ἐσελθῶσα ἐνθέως μετὰ αὐτοῦ ἦν
πρὸς τὸν βασιλέα, ἠτήσατο λέξῶσα, θέλω ἵνα
μοι δώσῃς αὐτῷ ἐπὶ πίνακι τῆ κεφαλῆν ἰωάν-
νη τοῦ βαπτιστοῦ, καὶ πρὶν λυπεῖ γενόμενος ὁ βασί-
λευς διὰ τῆς ὀρχῆς, καὶ τῆς σιμωνοκαμαρηνίους,
δὲκ ἠθέλησεμ αὐτῷ ἀθιπῆσαι. καὶ ἐνθέως ἀπο-
στείλας ὁ βασιλεὺς ἀπεκλάτωρα, ἐκέλευσεμ
ἐνεχθῆναι πλὴν κεφαλῆν αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀπελ-
θὼν, ἀπεκεφάλισεμ αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ
καὶ ἔνεγκεμ

(manifestum enim factum est nomen
eius) & dicebat Ioannes. Qui baptiza-
bat resurrexit a mortuis, & propterea uir-
tutes agunt in illo. Alij dicebāt. Helias
est, alij uero dicebant, propheta est uel
ut unus ex prophetis. Cum audisset
aūt, herodes ait. Cui ego praecidi caput
Ioannes hic est, ipse surrexit a mortuis.
Nam ipse Herodes, missis satellitibus
manus iniecerat in Ioannē & uinxerat
eum in carcere, propter Herodiadem
uxorem Philippi fratris sui, quia duxe-
rat eam. Dicebat enim Ioannes Hero-
di. Nō licet tibi habere uxorem fratris
tui. Herodias autem insidiabatur illi,
& uolebat occidere eū, nec poterat. He-
rodes enim metuebat Ioannem, sci-
ens eum uirum iustum & sanctum, &
obseruabat eum, & audito eo multa fa-
ciebat, & libēter eum audiebat. Et cum
dies oportunus accidisset, cū Herodes
in natalicijs cenā faceret primatibus &
tribunis, & primoribus Galilææ, cūq;
introsset filia ipsius Herodiadis & sal-
tasset, & placuisset Herodi, simulq; recū-
bentibus, rex ait puellæ. Pete a me quod
uis, & dabo tibi. Et iurauit illi, quicquid
a me petieris, dabo tibi usq; ad dimidi-
um regni mei. At illa egressa dixit ma-
tri suæ. Quid petam? Illa uero dixit.
Caput Ioānis baptistæ. Et ingressa sta-
tim cum festinatione ad regem petiuit
dicens. Volo, ut protinus des mihi in
disco caput Ioannis baptistæ. Et uehe-
menter dolore affectus rex, propter
iusiurandum & eos qui simul accumbe-
bāt noluit eā reijcere. Et confestim rex
missis spiculatore iussit inferri caput ei.
At ille abiit ac decollauit eū in carcere
& attulit

η̅ λῶε γερ πλῶ κεφαλῶ αυτου̅ ἐπι̅ πίνακι,
 καὶ ἔδωκεν̅ αυτιῶ τῷ̅ κορασίῳ, καὶ τὸ κορά-
 σιον̅ ἔδωκεν̅ αυτιῶ τῆ̅ μητρὶ̅ αυτῆς. Ἐ̅ ἀκῶ-
 σαντες̅ οἱ μαθηταὶ̅ αυτου̅, ἤλθοῦν̅ η̅ ἤραμ̅ τὸ πῶ-
 μα̅ αυτου̅, η̅ ἔθικαμ̅ αυτὸ̅ εἰς̅ μνημεῖον, καὶ συ-
 νάγονται̅ οἱ ἀπόστολοι̅ πρὸς̅ τὸν̅ ἸΗΣΟΥΝ, Ἐ̅
 ἀπήγαλαμ̅ αυτῶ̅ πάντα, Ἐ̅ ὅσα̅ ἐποίησαμ̅,
 Ἐ̅ ὅσα̅ ἐδίδαξαμ̅, καὶ̅ ἔιπεῖν̅ αυτῆς, Δεῦτε̅ ὑ-
 μῆς̅ αυτὸ̅ κατιδίῳ̅ εἰς̅ ἔρημον̅ τόπον, καὶ̅
 ἀναπαύσαθε̅ ὀλίγον. ἦσαμ̅ γὰρ̅ οἱ̅ ἐρχόμε-
 νοι̅ καὶ̅ οἱ̅ ὑπάγοντες̅ πολλοὶ, η̅ οὐδὲ̅ φαγῆν
 ἔκκαίρω. καὶ̅ ἀπῆλθεῖν̅ εἰς̅ ἔρημον̅ τόπον
 τῷ̅ πλοῖῳ̅ κατιδίῳ̅, καὶ̅ εἶδον̅ αυτὸν̅ ὑπά-
 γοντα, η̅ ἐπέγνωσαμ̅ αυτὸν̅ πολλοὶ, Ἐ̅ πε-
 ζῆ̅ ἀπὸ̅ πασῶν̅ τῶ̅ πλοῶν̅ σωέδραμον̅ ἐκῆ,
 Ἐ̅ προῆλθοῦν̅ αυτὸν̅, η̅ σωῆλθοῦν̅ πρὸς̅ αυτὸν̅,
 Ἐ̅ ἔλεθῶν̅ εἶδεν̅ ὁ̅ ἸΗΣΟΥΣ̅ πολὺν̅ ὄχλον,
 Ἐ̅ ἔπαλαγχιῶδη̅ ἐπ̅ αυτοῖς, ὅτι̅ ἦσαμ̅ ἕως̅ πρὸ
 βατα̅ μὴ̅ ἔχοντα̅ ποιμένα, καὶ̅ ἤρατο̅ δι-
 δάσκαμ̅ αυτους̅ πολλὰ, Ἐ̅ ἦδη̅ ὥρας̅ πολλῆς
 γενομῆκε, προσελθόντες̅ αυτῶ̅ οἱ̅ μαθηταὶ̅
 αυτου̅, λέγουσιμ̅, ὅτι̅ ἔρημὸς̅ ὄστιμ̅ τὸ̅ τόπος̅,
 η̅ ἦδη̅ ὥρα̅ πολλῆ, ἀπόλυσον̅ αυτους̅, ἵνα̅ ἀ-
 πελθόντες̅ εἰς̅ τὸν̅ κύκλῳ̅ ἀγρῶν, Ἐ̅ κόμας,
 ἀγοράσωσιμ̅̅ εαυτοῖς̅ ἄρτους, τί γὰρ̅ φάγω-
 σιμ̅, οὐκ̅ ἔχοσιμ̅, ὁ̅ δὲ̅ ἀποκριθεὶς̅ ἔιπεῖν̅ αυ-
 τῆς, ὅτι̅ αυτοῖς̅ ὑμῆς̅ φαγῆν. Ἐ̅ λέγουσιμ̅
 αυτῶ̅, ἀπελθόντες̅ ἀγοράσωμιον̅ διακοσίῳμ̅
 δηναρῶν̅ ἄρτους, η̅ δὲ̅ ἔω̅ αυτοῖς̅ φαγῆν,
 ὁ̅ δὲ̅ λέγει̅ αυτοῖς, πῶσους̅ ἄρτους̅ ἔχετε, ὑπά-
 γετε̅ η̅ ἴδετε. η̅ ἰσόντες̅ λέγουσιμ̅, πέντε̅ η̅ δύο̅
 ἰχθύας, η̅ ἐπέταξεν̅ αυτῆς̅ ἀνακλιθῆναι̅ πάν-
 τας, συμπόσια̅ συμπόσια̅ ἐπὶ̅ τῷ̅ χλορῶ
 χόρῳ, η̅ ἀνέπεσαμ̅ πρῶσιαι̅ πρῶσιαι̅, ἀνὰ̅ ἐ-
 κατόν, η̅ ἀνὰ̅ πενήκοντα, η̅ λαβὼν̅ τὸν̅ πέντε
 ἄρτων̅ η̅ τὸν̅ δύο̅ ἰχθύας, ἀναβλέψας̅ εἰς̅ τὸ̅ οὐ-
 ρῶν̅, ἐυλόησῶ, η̅ κατέκλασε̅ τὸν̅ ἄρτους, η̅ ἐδί-
 δεῖ τῆς̅ μαθηταῖς̅ αυτῶ̅, ἵνα̅ πρῶθῶσιμ̅ αυτῆς,
 η̅ τὸν̅ δύο̅ ἰχθύας, ἐμέρισεν̅ πᾶσιμ̅, καὶ̅ ἔφα-
 σεν̅ πάντας

& attulit caput eius in disco, & dedit il-
 lud puellæ, & puella dedit illud matri
 suæ. Quo audito, discipuli ei⁹ uenerūt
 & sustulerūt cadauer eius, & posuerūt
 illud in monumento. Et congregantur
 apostoli ad Iesum, & renunciauerūt ei
 omnia, & quæ ægissent, & quæ docuissent,
 & ait illis, Venite uos soli seorsim in de-
 sertū locū, & refescite pusillū. Erāt em̄
 q uenirent & abirēt multi. Et ne edēdi
 quidē oportunitatē habebant. Et abiit
 in desertū locū nauigio seorsim. Et ui-
 derunt eos abeuntes, & agnouerunt eū
 multi, & itinere pedestri ex oibus ciui-
 tatibus cōcurrerunt illuc, & p̄uenērunt
 eos, & conuenerunt ad illū. Et egressus
 uidit turbā multā Iesus, & affectu mise-
 ricordiaē tactus est erga eos, quia erant
 uelut oues nō habentes pastorē. Et cœ-
 pit illos docere multa, & cū iam multū
 t̄p̄is p̄terisset, accesserunt ad illū discipu-
 li eius, dicentes. Desertus est locus, & iā
 multū tēporis est. dimitte illos, ut abe-
 ant ī circūiacētes uillas & uicos, & emāt
 sibi panes. nam quod edant non ha-
 bent. At ille respondens ait illis. Date
 illis uos manducare. Et dixerunt ei. Eū-
 tes emamus ducentis denarijs panes,
 & demus illis manducare? At ille dicit
 eis. Quot panes habetis? Ite & uidete.
 Et cū cognouissent, dicūt quinq;, & du-
 os pisces. Et p̄cepit illis ut accūbere face-
 rent oēs, distributis conuiujs in uiridi
 herba. Et discubuerunt diuisi in uiridi
 ria centeni & quinquageni. Et acceptis
 qnq; panib⁹ ac duob⁹ piscib⁹ sublati i
 ccelū oculis bñdixit & fregit panes, de-
 ditq; discipulis suis ut apponerēt illis. Et
 duos pisces diuisit oibus, & māducaue

Cap. 6.

De rediē apostoloz ad iesū.

Iesus abiit cū discipul in locū desertum.

De v. panib⁹ et ij. piscib⁹ v millia uiroz saturat⁹.

H 2 runt

Cap. 6.

Discipulos p̄misit trās mare Bethsaidaz.

Jesús venit ad eos ī meo mari abulās sup mare.

In terra Genezareth multos lāguídos sanat.

Quāt cū tāgebāt salui fiebāt.

De nō lotis maibz māducare s̄ scribas & phar.

γομ πάντες κρη̄ έχορτάδισαμ, κη̄ η̄ραμ κλα
 σμάτωμ δώδεκα κοθίνους πλῆρεις, κρη̄ ἅ /
 πὸ π̄ν̄ ἰχθύων. κρη̄ η̄σαμ οἱ φαγόντες ὡσεὶ
 πεντακίχίλιοι ἄνδρες, καὶ εὐθέως ἠνάγκα /
 σε τὸς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖ /
 ον, καὶ προάγειν πρὸς τὸ πέραν πρὸς βηθσαι /
 δά, ἕως αὐτὸς ἀπολύσκει τὸν ὄχλον, κρη̄ ἀπο /
 ταξάμενος αὐτοῖς, ἀπέβη εἰς τὸ ὄρος προ /
 σευξαοθα, κρη̄ ὀψίας γενομένης, ἦν τὸ πλοῖον /
 ἐν μέσῳ φθι θαλάσσης, κρη̄ αὐτὸς μόνος ἐπι /
 φθι γῆς, καὶ εἶδεν αὐτὸς βασανίζομενους ἐν /
 τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐ /
 τοῖς, κρη̄ πρὶ τῆς τετάρτης φυλακῆς φθι νυκτὸς /
 ἐρχεται πρὸς αὐτὸς περιπατῶν ἐπὶ φθι θα /
 λάσσης, ὃ ἤθελεν πρὸς αὐτὸς, οἱ δὲ ἰδόν /
 τες αὐτὸν περιπατῶντα ἐπὶ φθι θαλάσσης, /
 εἰδοῦσαμ φάσιμα εἶναι, ὃ ἀνέκραξαν. πάν /
 τες δὲ αὐτὸν εἶδον κη̄ ἐταράχθησαμ, καὶ εὐθέως /
 ἐλάλασεν μετ' αὐτῶν, κρη̄ λέγει αὐτοῖς, θαρσῆ /
 τε εἰώεμι, μὴ φοβήθε, κη̄ ἀνέβη πρὸς αὐτὸς /
 ἐν τῷ πλοίῳ, κη̄ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, ὃ λίαν /
 ἐκ πρὸς οὗ ἐν αὐτοῖς ἐζίσταντο, κρη̄ ἐθαύμα /
 ζον, ὅτι ἠσῶκαμ ἐπὶ τῆς ἄρτης. ἦν δὲ αὐτῶν /
 ἡ καρδία πεπωρωμένη, ὃ διαπρώσαντες, ἠλ /
 θον ἐπὶ πλὴν γῆν γεννησαρέθ, κρη̄ προσωρμή /
 σθησαμ, κρη̄ ἐζελθόντων αὐτῶν ἐκ τῆς πλοῖος. /
 εὐθέως ἐπισιόντες αὐτὸν, πρὸς αὐτὸν ὄλυν /
 τὴν πρὸς ἡχώρον ἐκεῖνον, ἦρξαντο ἐπὶ τῆς κρα /
 βάτης τὸς κακῶς έχοντας πρὸς αὐτὸν, ὅπως ἠ /
 κρομ, ὅτι ἐκεῖ ὄσι, καὶ ὅπως ἂν εἰσεπορεύετο, εἰς /
 κώμας, ἢ πόλεις, ἢ ἀγροὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς /
 ἐτίθον τὸς ἀδενδύτας, κη̄ πρὸς ἀλάσκειν αὐτὸν, /
 ἵνα κἄν τῆς κρασῆς τῆς ἰματίου αὐτῆς ἄφωνη, /
 κη̄ ὅσοι ἂν ἠπῶντο αὐτῆς, ἐσώζοντο. καὶ συνά /
 ποντι πρὸς αὐτὸν οἱ φαρισαῖοι, καὶ Ἰουδαῖοι ἡραμ /
 ματέων ἐλθόντες ἀπὸ ἱεροσολύμων, κη̄ ἰδόντες /
 Ἰουδαῖοι π̄ν̄ μαθητῶν αὐτῆς, κοινῶς χερσὶν τοῦτ' /
 ἔσιν, ἀνίπτοις ἐδοίοντες ἄρτους, ἐμέμφαντο. /
 οἱ γὰρ φαρισαῖοι κρη̄ πάντες οἱ ἰουδαῖοι, /
 ἐὰν μὴ

runt oēs, & saturati sunt. Et sustulerunt
 fragmentoz duodecim cophinos ple
 nos, & de piscibus. Erant autē qui mādu
 cauerant, quinq; milia uiroz. Et statim
 coegit discipulos suos conscendere na
 uim, ut praeederent transmissio mari
 Bethsaidā, dū ipse dimitteret turbam.
 Et cū dimisisset eos, abiit in mōtem ad
 orandū. Et cū uespera esset facta, erat
 nauis in medio mari, & ipse solus in ter
 ra, & uidit eos laborantes in remigan
 do, erat em̄ uentus contrarius eis. Et cir
 ca quartam uigiliā noctis uenit ad eos
 ambulans sup mare, & uolebat p̄terire
 eos. At illi ut uiderūt eū ambulātē sup
 mare, putauerūt phāasma esse, & excla
 mauerūt. Oēs em̄ uidebāt eū, & cōtur
 bati sūt. & statim locut⁹ ē cū eis, & dixit
 eis. Confidite, ego sū, ne terreamini, Et
 ascēdit ad illos ī nauim, & cōqueuit uēt⁹,
 & uehemēter supra modū itra se stupe
 bāt, & admirabāt. Nō em̄ intellexerāt
 de panib⁹, erat em̄ cor eoz obcecātū. Et
 cū traiecisset, ueuerūt in terrā Gēneza
 reth, & applicuerūt. Cūq; egressi essent
 de nauī, cōtinuoq; agnouissent eū, per
 currētes uniuersam undiq; regionē illā,
 cœperūt in grabatis eos q; male habe
 bāt circūferre, cū audisset eū illic esse; &
 ἴδοντεςq; introisset in uicos aut ī uillas, aut
 ī ciuitates in plateis ponebāt ifirmos,
 & deprecabāt eū, ut uel s̄mbriā uestimē
 ti⁹ eius tāgerēt. Et ἴδοντεςq; tāgebāt eū sal
 ui fiebāt. Et cōgregāt ad eū pharisai,
 & qdā de scribis q; uenerāt ab Hieroso
 lymis. Et cū uidissent quosdā ex disci
 pulis eius cōmunibus manibus, id est
 non lotis, manducare panes, uitupera
 uerunt, nam pharisai, & omnes iudæi
 nisi

VII

εἰ μὴ συγμῆ νίφονται τὰς χεῖρας, οὐκ
 ἐδιόουσι, κρατῶντες τὴν ἡρώδοσιμ ἢ πρε
 σβυτέρωμ, κὴ ἀπὸ ἀγορᾶς, εἰ μὴ βαπτίσωνται,
 οὐκ ἐδιόουσι, καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσιν ἂ παρῆ
 λαβομ κρατῆμ. βαπτισμοὺς ποτηρίωμ κὴ ξε
 σῶμ, καὶ χαλκίωμ, καὶ κλινῶμ. ἔπατα ἐπει
 ρωτῶσιν ἀντὸμ οἱ φαρισαῖοι, καὶ δι γραμμα
 τῆς, διὰ τί οἱ μαθηταὶ σου οὐ πρὶ πατοῦσιμ
 κατὰ τὴν ἡρώδοσιμ ἢ πρεσβυτέρωμ, ἀλλὰ
 ἀνίπτοις χερσίν ἐδιόουσι τὸμ ἄρτομ; ὁ δὲ ἀπὸ
 κριθεὶς εἶπεμ ἀντῆς, ὅτι καλῶς προφήτησεν
 ἠσαίας, περὶ ὑμῶμ ἢ ὑποκριτῶμ, ὡς γέγρα
 πται, οὗτ' ὁ λαὸς τοῖς χεῖλεσιν με ἠμᾶ.
 ἢ δὲ καρδία αὐτῶμ, πόρρω ἄπέχεα ἀπ' ἐμοῦ.
 μάτλω δὲ σέβονταί με, διδασκοντες διδασ
 καλίαις ὑπὲρ ἀλλὰ ἀνθρώπων. ἀφέντες
 γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατῆτε τὴν πα
 ράδοσιμ ἢ ἀνθρώπων, βαπτισμοὺς ξεσῶμ
 κὴ ποτηρίωμ, κὴ ἄλλα παρόμοια τοιαῦτα
 πολλὰ ποιῆτε, καὶ ἐλεγεν αὐτοῖς, καλῶς ἀ
 δετετε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παρὰ
 ἑοσὶμ ὑμῶμ τηρήσκητε. μωσῆς γὰρ εἶπεμ, τί
 μα τὸμ πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, καὶ
 ὁ κακολογῶμ πατέρα, ἢ μητέρα, θανάτω τε
 λούσάτω. ὑμεῖς δὲ λέγετε, εἰ μὴ εἶπη ἀνθρώπος
 τῶ πατρὶ ἢ τῆ μητρὶ κορῶμ, ὅ ὅσι δῶρομ, ὅ ἐ
 ἄμ δὲ ἐμοῦ ὠφεληθῆς. οὐκ ἔτι ἀφίετε ἀν
 τὸμ οὐδὲμ ποιῆσαι τῶ πατρὶ ἢ ἀντῆ, ἢ τῆ μητρὶ
 ἀντῆ, ἀκουσῶντες τὸμ λόγωμ τοῦ θεοῦ τῆ παρα
 δόσει ὑμῶμ ἢ παρὰ δόκατε, καὶ ἡρώδοσιμ τὶ
 αὐτὰ πολλὰ ποιῆτε. καὶ προσκαλεσάμενος
 πάντα τὸμ ὄχλωμ ἐλεγεν αὐτοῖς, ἀκούετε ἐ
 μου πάντες καὶ συνίετε, οὐδὲμ ὅσιν ἐξωθεμ
 τοῦ ἀνθρώπου ἐπαρορθόμωμ, εἰς ἀντὸμ ὁ
 δῶνάτω αὐτὸμ κοινῶσαι, ἀλλὰ τὰ ἐκ παρορθό
 μωμ ἀπ' αὐτοῦ, ἐκ ἑμῶ ὅσιν τὰ κοινῶτα τὸμ
 ἀνθρώπων. εἰ ἄε ἔχεα ὄτα ἀκούειμ, ἀκούέτω.
 καὶ ὅτε εἰσῆλθεμ εἰς οἶκωμ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐπὶ κρῶ
 τωμ ἀντὸ οἱ μαθηταὶ ἀντῆ πρὶ φθὶ παραβολῆς,
 καὶ λέγα

nisi crebro lauerint manus, nō mandu
 cant, tenentes traditionē seniorū. Et a fo
 ro uenientes, nisi loti fuerint nō come
 dunt. Et alia multa sunt, q̄ susceperunt
 seruanda nempe lotiones calicū & ur
 ceorum & aramentoꝝ & lectoꝝ. De
 inde interrogabant eū pharisæi & scri
 bæ. Quare discipuli tui nō ambulāt iu
 xta traditionem seniorum, sed illotis
 manibus manducant panē? At ille re
 spōdēs, dixit eis. Bene pphetauit Esai
 as de uobis hypocritis, sicut scriptū est.
 Populus hic labijs me honorat, cor autē
 eoꝝ longe est a me, in uanū autē me co
 lunt, docentes doctrinas præcepta ho
 minū. Nam relicto mandato dei, tene
 tis traditiones hoim, ablutiones urceo
 rum & calicum, & alia similia his facitis
 multa. Et dicebat illis. Bene reijcitis p
 ceptum dei, ut traditionē uestrā serue
 tis. Moses enim dixit. Honora patrem
 tuum & matrem tuam, & qui maledi
 xerit patri uel matri, mortē moriatur.
 Vos autem dicitis. Si dixerit homo pa
 tri uel matri corban, quod est, donum,
 quodcūq; ex me in tuum cedat cōmo
 dum, & præterea non finitis eum quic
 quam facere patri suo aut matri, & irri
 tum facitis uerbum dei per traditionē
 uestram quā tradidistis. Et similia hu
 iusmodi multa facitis. Et cum aduoca
 set ad se totam turbā, dicebat illis. Au
 dite me omnes & intelligite, nihil est ex
 tra hominem introiens in eum, quod
 possit eum coinquinare, sed quæ de ho
 mine pcedunt, illa sunt q̄ coinquinant
 hoim. Si qs̄ habet aures audiēdi audi
 at. Et cū introisset i domū a turba interro
 gabāt eū discipuli eius de similitudine,
 H 3 Et aiē

Respondet scriba pharis
 interrogantibus: q̄ze discipuli tui

Ad uerbas: nō ea q̄ introi
 sūt q̄ exiūt de ore coinquināt.

VANGELIUM.

aurati sunt. Et susceperunt
 duodecim cophinos
 bus. Erant autē qui mā
 nia uiroꝝ. Et stanti
 bus suos conficere
 redere transmissio ma
 nia ipse dimitteret turbam
 let eos abijt in motem
 o man. Ipse solus in ter
 laborantes in remigan
 tus contrarius eis. Et cū
 glia noctis uenit ad eu
 mare. & uolebat p̄terire
 uiderit eū ambulāte
 tū p̄nāta esse. & cōtra
 em uidebat eū. & cōtra
 m locut⁹ ē cū eis. & dicit
 ro sū. ne timeamini. Et
 auim. & cōsequit uer
 ra modū ira se stupe
 . Nō em intellexerāt
 i cor eoꝝ obsecatū. Et
 erūt in terrā Genesā
 . Cūq; egressi essent
 q; agnouissent eū. re
 lam undiq; regionē
 lbatis eos q; male hū
 cū audisset eū illicite
 et in uicos aut i uillas
 plateis ponebat stant
 ū, ut uel similes adha
 t. Et q̄tuoctoginta erūt
 t cōgregatē ad eū p̄nāta
 ribis q; uenerāt ab iher
 ū uiderent quosdam
 cōmunibus manibus
 manducare panem. Et
 am pharisæi & scribæ
 u

Cap. 7. ΟΙ λέγει αυτους, ουτως και υμεις ασωτηί εσε; ουπω νοειπ; οτι παμ το εξωθεμ εισπορευόμε νομ εις τον ανθρωπομ ου δάωαται αυτον κοι νώσαα, οτι ουκ εισπορευέτη αυτω εις πτω καρ/ δίαμ, αλλ εις πτω κοιλίαν, και εις τον αφε δρωνα εκπορευέται καθαρίζωμ πάντα τὰ βρώματα; ελεγεν δε οτι το εκ του ανθρωπου εκπορευόμενον, εκεινο κοινοί, τον ανθρωπομ. εσωθεμ δε εκ τ καρδίας, ην ανθρωπομ οι δια λογισμοί οι κακοί εκπορευέοντη, μοιχίαι, ηρ νείαι, φόνοι, κλοπαί, πλεομεξίαι, ην κηρία, δό λος, ασέλγηα, οφθαλμοε πονηρός, βλασφη μία, η ηρηφανία, αφροσύνη, πάντα ταυτα τα πονηρα εσωθεμ εκπορευέτη η κοινοί η ανθρω πομ, και εκθεμ ανασαα, απηλθεμ εις τα με θούρια τυρσ και σιδωνος, και εισελθών εις οι/ κίαμ, ουδ ένα ηθελεμ γνώναι, και ουκ ηδωκή/ θη λαθεμ. ακούσασα η γωνη ηρη αυτ ησ ει χερμ το θυγατήρομ αυτ πνευμα ακαθαρτομ ελθούσα προσέπεσεμ ηρος τος πόδαε αυτω. ημ η η γωνη ελλωίε, συροφοινίκισα τω η γούφ, και ηρωτα αυτ ινα τ δαμόνιομ εκβάλη εκ τ θυγατέρε αυτ, ο η ιησουε ειπεμ αυτ η, αφεε ηρωτημ χορταθώωα τα τέκνα. ου ηρ καλόμ οζιμ λαθεμ τ η αρρη ην τέκνωμ, και βαλεμ τ ηε κωαριοε, η η απεκριθη και λέγει αυτ η, και κύριε, και δε τα κωάρια ηη κάτω τ ηραπέ ζκε εοδία απ ην ηιχίωμ ην παιδίωμ. Ο ει/ πεμ αυτ η, δια τ ημ τ ημ λότομ, ηπαγε δε ζελήλυ θεμ τ δαμόνιομ εκ τ θυγατέρε σα, και απελ θούσα εις τ ημ οικομ αυτ ηε, ευρεμ τ δαμόνιομ δε ζεληλυθόε, και πτω θυγατέρα βεβληκηδύημ επι ηε κλίνηε, και πάλιμ δε ζελθών εκ ην ορίωμ τυρσ και σιδωνοε, ηλθεμ ηρος πτω διάλασαμ τ γαλιλαίαε, ανα μέσομ ην ορίω μ δεκαπόλεδ, η φέρουσιμ αυτ η κωφομ μο/ γιλάλομ, και ηηρακαλούσιμ αυτ ημ, ινα επιθη αυτ η τ η χείρα, και απολαβόμενοε αυτ ημ απ τ οχλοε κατιδίωμ, εβαλεμ τ ηε δακτύλοε αυ τ η εις τα

Filia syrophenissa mitwort a spu imundo liberat.

Ad mare galilee surdū & mutū curat. dicit ei Effeta.

Et ait illis, Adeo & uos intelligentia ca retis? Nōdū intelligitis qd'omne extrin secus introiens in hominē, non potest eum coinquinare, quia non intrat in eius cor, sed in uentrem, & in secessum exit, purgans omnes escas. Dicebat au tem quod ab homine exit, illud coin quinat hominem. Ab intus enim de corde hominum malae cogitationes p/ cedunt, adulteria, fornicationes, homi cidia, furta, auaricia, fraudes, dolus, im pudicitia, oculus malus, conuicia, super bia, stulticia. Omnia haec mala ab in tus procedunt, & inquinant homi nem. Et inde surgens, abiit in confi nia Tyri & Sidonis, & ingressus do mum neminem uoluit scire, & non po tuit latere. Mulier enim statim ut au diuit de eo, cuius filiola habebat spiri tum imundum, uenit & procidit ad pe des eius. Erat enim mulier graeca syro phcenissa genere, & rogabat eū ut dae monium eijceret de filia sua. Iesus aut dixit illi, Sine prius saturari filios, Non est enim bonū sumere panem filiorū, & proijcere catellis. At illa respondit & dicit illi, Vtiq; domine, Nam & catelli comedunt sub mensa de micis filiorū. Et ait illi. Propter istū sermonem ua de, exijt daemonium a filia tua. Et cum abiisset in domum suam, reperit puellā iacentem supra lectum, & daemoni um exisse. Et rursus egressus de fini bus Tyri & Sidonis, uenit ad mare Ga lilae per medios fines decapolis, & ad ducunt ei surdum, & impedita lin gua, & deprecantur eum, ut impo nat illi manum, & apprehendens eum de turba seorsim, misit digitos su os in

τω εις τα ὦτα αὐτῆ, καὶ ἤψασα, ἢ ἴαται ἡ γλῶσ
 σης αὐτῆ, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐπέ
 ναξεν, καὶ λέγει αὐτῷ ἐφφάθα. ὁ ὄψιν διανοί
 χθητι, καὶ εὐθέως διήλωχθησαν αὐτῆ αἱ ἀκοαί,
 καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆ γλώσσης αὐτῆ, καὶ ἐλά
 λη ὀρθῶς, καὶ διεσείλατο αὐτῆ, ἵνα μὴ ἐνί
 ψωσι μ. ὅσοι ἢ αὐτὸς αὐτοῖς διεσέλλετο, μᾶλ
 λον πρὸ ὁσότερον ἐκήρυσσο, καὶ ὑπερπερισση
 σῶς διεπλήσονται λέγοντες, καλῶς πάντα
 πεποιήκαμε, καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούεν,
 Ἐρὶς ἀλάλθες λαλέει. ἐν ἐκείναις ταῖς ἡ
 μέραις παμπόλις ὄχλου ὄντος, Ἐμὴ ἐχόν
 τωμί φάρισμο προσκαλεσάμενος, ὁ ἸΗΣΟΥΣ
 τῶς μαθητῶς αὐτοῦ, λέγει αὐτοῖς. ἀπλᾶ γινί
 ζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἦδη ἡμέρας τρεῖς
 προσμύουσί μοι, Ἐδοκῆχωσι τί φάγω
 σι μ. καὶ ἐὰ μ ἀπολύσω αὐτοὺς νήσας εἰς ὄκορ
 αὐτῶν, ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδοῦ. τινὲς γὰρ αὐτῶν
 μακρόθεν ἤκουσι μ. καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῶ ὅτι
 μαθητῶ αὐτοῦ. πόθεν τούτους διαθήσεται τις
 ὧδε χορτάσαι ἄριστον ἐπ' ἐρημίας, καὶ ἐπεκρά
 τα αὐτοῦ. πόθεν ἔχετε ἄριστον, ὅι δὲ ἔιπορ.
 ἐπὶ αὐτῶ. Ἐπαρήγαλε μ τῶ ὄχλου ἀναπεσῆμ
 ἐπὶ ὄρι γῆς, καὶ λαβῶν τῶς ἐπὶ αὐτῶ ἄριστον
 ἐπιχρησῆσα, ἐκλάττω καὶ ἐδίδου τῶς μαθητῶς
 αὐτῆ, ἵνα πρὸ αὐθῶσι, Ἐπρὸ ἐθνηκα μ τῶ ὄχλου, καὶ
 ἔιχο μ ἰχθύδ' ἰα ὀλίγα, Ἐβυλογῆσα ἐπιπερ.
 πρὸ αὐθῆναι καὶ αὐτά. ἐφαγρ ἢ Ἐχορτάθη
 σα μ, Ἐἦρα μ πρὶ ὠσέματα κλασματῶ μ ἐπὶ αὐ
 πωρίδ' αὐ. ἦσα μ δὲ ὅι φαγόντες, ὡς πετρακίς
 χίλιοι, Ἐπέλυσε μ αὐτοὺς, καὶ εὐθέως ἐμ
 βάς εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτῆ, ἦλ
 θεν εἰς τὰ μέρη δαλμανυθά, καὶ ἐξῆλθον ὅι φα
 ρισαῖοι, καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῶ ζητοῦντες
 παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπ' οὐρανοῦ παράζοντες
 αὐτοῦ. Ἐἀνασενάξας τῶ πνεύματι αὐτῆ λέγει.
 τί ἡ γενεὰ αὐτῆ σημεῖον ἐπιζητεῖ, ἀμὴν λέγω ὑ
 μῖν, εἰ δ' ὀρθήσῃ τῆ γενεᾶ ταύτῃ σημεῖον, καὶ ἀφ' εἰς
 αὐτῆ ἔμβας πάλι μ εἰς πλοῖον ἀπῆλθεν εἰς τὸ
 πέρα μ

os in auriculas eius, & expuens tetigit
 linguā eius, & suspiciens in cœlū, inge
 muuit, & ait illi. Effeta quod est adape
 rire. Et statim apertæ sunt eius aures, &
 solutum est uinculū linguæ eius, & lo
 quebatur recte, & præcepit illis, ne cui
 dicerent. Sed quo magis ille eis præce
 rat, hoc potius amplius prædicabāt, &
 supra modū stupebāt dicētes. Bñ oia fe
 cit, & surdos facit audire, & mutos loq.
Un diebus illis cū turba admodū mul
 ta esset, nec haberēt quod manducaret,
 accersitis ad se Iesus discipulis, ait illis.
 Misericordia tāgor erga turbā, q̄a iam
 triduo manent apud me, nec habent
 quod manducant, & si dimisero eos ie
 iunos in domū suam, deficient in uia.
 Quidam em̄ ex eis de longinquo uene
 runt, Et respōderūt ei discipuli sui. Vn
 de istos quis poterit hic satiari panib⁹
 in solitudine? Et interrogauit eos. Quot
 panes habetis? Illi uero dixerūt. Septē.
 Et præcepit turbæ discumbere super ter
 rā. Et acceptis septē panibus cū gratias
 egisset fregit & dedit discipulis suis, ut
 apponerēt. Et apposuerūt turbæ, & ha
 bebāt pisciculos paucos, & cū bñ dixif
 set iussit apponi & hos. Comederūt at
 & saturati sunt, & sustulerūt q̄ sup fue
 rāt fragmēta septē sportas. Erāt autē q̄
 comederāt ferme q̄ter mille, & dimisit
 illos. Et mox igress⁹ i nauim cū discipu
 lis suis, & uenit i ptes Dalmanutha. Et
 egressi sūt pharisæi, & cœperūt disputa
 re cū illo q̄rētes ab eo signū e cœlo tētā
 tes eū, & cū ingemuisset spū suo dicit.
 cur gñatio hæc signū q̄rit? amē dico uo
 bis, si dabit gñatioi huic signū, & dimif
 sis illis igressus rur⁹ nauī, abijt trajecto
 mari

VIII

De vij. panib⁹ & piscicul⁹
paucis q̄ milia hominū sa
tiatis.

In partib⁹ Dalmanutha
ad pharisæos q̄rētes ab eo
signū de cœlo.

Ado & uos intelligem
 in intelligētis qd̄ omne
 ius in hominē, non po
 uant, quia non intra
 uentem, & in seculū
 is omnes eficas: Diceba
 t̄ homine exit, illud eni
 m. Ab intrus enim
 in malis cogitationes,
 teria, fornicationes, hom
 ianice fraudes, dolus, in
 ius malis conuicia, sup
 . Omnia hæc mala abie
 nt, & inquinant homi
 de surgens, abiit in ciuit
 Sidonis, & ingressus do
 nem uoluit scire, & non p
 taliter enim statim ut u
 ius filiola habebat spū
 uenit & prociat ad po
 im mulier græca tyro
 e, & rogabat eū ut dæ
 de filia sua. Iesus autē
 ius saturari filios, Non
 uenire panem filioi
 llis. At illa respondit
 domine, Nam & car
 y mensa de micis filio
 rorpet istū sermonem
 nonium a filia tua. Et
 mum suam, reperit pa
 pra lectum, & dicit
 Et rursum egressus de
 Sidonis uenit ad mare
 medios fines decapolis.
 . Iardum, & imprecatur
 eprecantur cum, & pro
 anam, & apprehensum
 seorsum, mū q̄us lu
 aia

Mandat discipulis caue a fermento pharisaeorum: in crepans eos q. solliciti fuerat propter panem.

In Bethsaida caecū illi uisat cum spiritu suo & proferat manū.

In Caesaria philippi discipulos interrogat: quem me dicunt hoies?

πῆρα μὴ ἐπελάβοντο λαβῆναι ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἓνα ἄρτον οὐκ ἔσχομεν μετ' αὐτῶν ἢ τῶν πλοίων. καὶ διετέλλετο αὐτοῖς λέγων, ὁρᾶτε, βλέπετε ἅπ' ὅτι ζύμης ἢ φαρισαίων, καὶ ὅτι ζύμης ἠρώδου, καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν. καὶ γινούσθε ὁ ἸΗΣΟΥΣ λέγει αὐτοῖς, τί διαλογίζεσθε, ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὐπω νοεῖτε, οὐδ' ἐσωθήτε; ἔτι πεπωρωμένους ἔχετε πλὴν καρδία μύμων; ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὅσα ἔχοντες οὐκ ἀκθετε; καὶ οὐ μνημονεύετε, ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχίλους, πόσους κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ, δώδεκα, ὅτε δὲ τῶν ἑπτὰ εἰς τὸν πεντακισχίλους, πόσων αὐγρίων πλεονήματα κλασμάτων ἤρατε; οἱ δὲ εἶπον, ἑπτὰ, καὶ ἔλεγε αὐτοῖς, πῶς οὐ νοεῖτε; Ὁ ἔρχεται εἰς βηθσαϊδᾶν, καὶ φέρει αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν, ἵνα αὐτὸν ἄψῃ, καὶ ἐπιλαβόμενος ὅτι χερὸς τῆ τυφλοῦ, ἔθηκε γὰρ αὐτὸν ἔξω τῆ κώμης, καὶ ἦν ἵσας εἰς τὰ ὄματα αὐτοῦ. Ὁ ἐπιθείς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐπρώτα αὐτὸν, εἶτι βλέπε, Ὁ ἀναβλέψας ἔλεγε, βλέπω ὡς ἄνθρωπος, ὅτι ὡς δέμδρα ὄρω περιπατοῦντας, εἶτα πάλιν ἐπέθηκε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαντα, καὶ ἀποκατεβάθη, Ὁ δὲ ἐβλέπε τὴν λαυγῶν ἄσπαστας, καὶ ἀπέσφλερ αὐτὸν εἰς τὸν δίκον αὐτοῦ λέγων, μηδὲ εἰς πλὴν κώμην εἰσελθῆς, μηδὲ εἰσῆς ἐν τῇ κώμῃ, καὶ ἔζηθεν ὁ ἸΗΣΟΥΣ καὶ διμαθηκαὶ αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας καισαρίας τῆς φιλιππου, καὶ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐπρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς, τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἰωάννην τὸν βαπτιστῶν, καὶ ἄλλοι ἠλίαν, ἄλλοι δὲ ἓνα τῶν προφητῶν. καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς, ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς ὁ πέτρος, λέγει αὐτῷ, σὺ εἶ ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ. καὶ ἔπε

mari, & oblitū fuerant sumere panes, & prater unū panē nō habebant secū in nauī. Et mandauit illis dicēs, Videte, caue te a fermento pharisaeorum, & a fermento Herodis, & disputabant inter sese dicentes, Panes non habemus, & eo cognito Iesus dicit illis. Quid disputatis, quod panes non habetis, nōdum animaduertitis nec intelligitis? adhuc obcaecatum habetis cor uestrū: oculos habentes, non cernitis, & aures habentes, nō auditis: & nō meministis, cū quinque panes fregissem in hominū quinquē milia, quot cophinos fragmentis impletos sustulistis? Dicūt ei, duodecim. Cū autē septē in quatuor milia. Quot sportas ex reliquis fragmentorum tulistis? illi autē dixerūt septē, & dixit illis, Qui fit ut nō intelligatis? Et uenit Bethsaidā, & adducūt illi caecū & obsecrāt eū, ut illū tangeret, & apprehensa manu caeci eduxit illū extra uicū, & cū expuisset in oculos illi iposuissetq; illi manū, interrogauit eū si qd uideret, & recepto uisu dicebat. Video hoies, qm̄ uelut arbores cerno ambulantes. Deinde rursum iposuit manus sup oculos illi, & fecit ut uisū reciperet & restitūtus est, & denuo uidebat dilucide oēs, & dimisit illū i domū suā, dicēs. Neq; i uicū ingrediaris, neq; dixeris cui q; i uico. Et egressus ē Iesus & discipuli illius in uicos caesariae, quae cognominat Philippi, & in uia interrogauit discipulos suos dicēs. Quem me dicunt hoies esse? Illi uero rñderunt, Ioannē baptistam, & alij aliū, alij rursus unū de numero prophetarū. Et ipse dicit illis, at uos quē me dicitis esse? Respondens autem Petrus, dicit illi. Tu es ille Christus. Et inter-

καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μὴ κενὴ λέγωσιν
 πρὸς ἑαυτοὺς, καὶ ἠέξασιν διδασκαλοὺς αὐτοῦ, ὅτι δὲ
 ἢ ἡδὴ ἔσονται ἀνθρώπου πολλὰ παθήματα καὶ ἀπο-
 δοκίμασι ἀπὸ τῶν πρῆσβυτέρων, καὶ ἀρ-
 χιερέων, καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκταν-
 θήσονται, ὡς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῶσιν, ὡς παρ-
 ἔξῃ αὐτὸν λόγος ἐλάλη. καὶ προσλαβόμε-
 νος αὐτὸν πῆρτος, ἠέξασιν ἐπιτιμᾶν αὐτῷ, ὅτι
 ἐπίστραφίς καὶ ἰδὼν τὸν μαθητᾶν αὐτοῦ, ἐπε-
 τίμησεν ὡς πῆρτος λέγων, ὕπαγε ὀπίσω
 μου σατανᾶ, ὃν φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ
 τῶν ἀνθρώπων, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν
 ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, εἶπε αὐ-
 τοῖς ἰδοὺ δέλει ὀπίσω μου ἀκολυθῆναι, καὶ πρὸς κη-
 σῶσαι ἑαυτὸν, καὶ ἀρᾶτω τὸ σαρκὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολυ-
 θήτω μοι. ὅς ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι
 ἀπώλεσεν αὐτήν, ὅς ἂν ἀπώλεσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
 ἐνέκειν ἑμῶς, ὡς εὐαγγελίου, ὄντος σῶσαι αὐ-
 τὴν. τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπος ἂν κερδήσῃ
 τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν
 αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα
 τοῦ ψυχῆς αὐτοῦ, ὅς γὰρ ἂν ἐπαχθῆται,
 καὶ τὸν ἐμοῦ λόγους ἐν τῇ γενεῇ ταύτῃ
 τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ ἦθε
 τοῦ ἀνθρώπου ἐπαχθῆσεται αὐτὸν, ὅταν
 ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ τῶν ἁγέ-
 λων τῶν ἁγίων. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς, ἀμὴν
 λέγω ὑμῖν, ὅτι εἰσὶν ἄνθρωποι ὧδε ἐσκητόται,
 οἱ ἄνθρωποι οὐ μὴ γένωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδω-
 σιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἐκλυθῆναι ἐν δυνά-
 μει, καὶ μετὰ ἡμέρας ἐξ ἡραλαμβάνει δὲ ἸΗΣΟΥ
 τὸ πῆτρον καὶ τὸν ἰάκωβον καὶ τὸν ἰωάννην, καὶ ἀ-
 ναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μό-
 νους, καὶ μετεμορφώθη ἐμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ τὰ
 ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο σίλβοντα, λευκὰ ὡς
 χιτῶν, ὅσα γναφεύς ἐπὶ τῷ γῆρας οὐ δύνανται
 κάναι, καὶ ὤφθη αὐτοῖς ἡλίας σὺν μωσῆ, καὶ
 ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ ἸΗΣΟΥ, καὶ ἀποκριθεὶς
 ὁ πῆτρος λέγει ὡς ἸΗΣΟΥ. ῥάββει. καλὸν
 ἔστιν ὑμᾶς

Et interminatus est eis, ne cui dicerent
 de se. Et cepit docere eos, quod oportet
 teret filium hominis multa pati, & rep-
 bari a senioribus & sumis sacerdotibus
 ac scribis & occidi, & post tres dies resur-
 gere, & libere sermonē loquebat. Et ap-
 phendit illū Petrus, cepitq; increpare
 eum. At ille conuersus, & intuitus disci-
 pulos suos increpauit Petrum, dicens.
 Abi post me satana. Non sapis q̄ dei
 sunt, sed quæ sunt hominū. Et cum ad-
 se uocasset turbam una cum discipulis
 suis, dixit illis. Quicumq; uult sequi me,
 abneget semetipsum & tollat crucē suā
 & sequatur me. Nam quisquis uoluerit
 animā suam seruare, perdet eam. Quis/
 quis autē perdidit animā suam causa
 mei & euāgelij, hic seruabit eam. Quid
 enim profuerit homini, si lucratus fue-
 rit mundū totū, & animæ suæ damnū
 fecerit? Aut qd daturus est homo, quo
 repenset animam suam? Quemcunq;
 em puduerit mei ac meorū sermonū in
 generatione hac adultera & peccatrice,
 & filiū hoīs pudebit illius, ubi uenerit i
 gloria patris sui cum angelis sanctis.
 Et dicebat illis, Amē dico uobis. Sūt IX
 quidā inter eos q̄ hic stant, q̄ nō gusta-
 bunt mortē, donec uiderit regnū dei ue-
 nisse i uirtute. Ac post dies sex assumit
 Iesus Petrū & Iacobū ac Ioannē, & sub-
 ducit eos in mōtē excelsū seorsim so-
 los, & transformatus fuit coram illis, &
 uestimenta illius facta sunt splendida,
 & candida ualde, ueluti nix, q̄s candi-
 da facere non potest fullo super terrā,
 & uisus est illis Helias cum Mose, &
 erant colloquentes cū Iesu. Et respon-
 dens Petrus, dicit Iesu. Rabbi. Bonum
 est nos

Ad turbā & discipulos, de
 cruce tollēda et eum sequi.

De trasfiguratiōe dñi.

EVANGELIUM
 ubi fuerant sumere panem
 panē nō habebant
 mandauit illis dicens. Vnde
 pharizæorum, & ahe-
 disputabant inter
 nos non habemus, & con-
 dicit illis. Quid disputa-
 es non habetis, nōdum
 nec intelligitis? adha-
 abetis cor uelut: oculos
 cernitis, & aures habent
 & nō meminitis, cū qui-
 sem in hominū quinque
 phinos fragmentis imp-
 dit. Dicit ei, duodecim
 in quatuor milia. Quot ip-
 is fragmentis: talibus illi
 & dixit illis. Qui sit uen-
 uenit Bethsaida, & ad
 obsecrā eū, ut illū tang-
 a manu eā educat illū
 expulset in oculos illū
 manū, interrogauit eū
 cepto uisu dicebat. V-
 uelut arbores cetero
 nde rursū ipso iuit man-
 & fecit ut uisū recep-
 it, & demum uidebat
 mit illū i domū suā
 ingrediatis, neq; dicit
 egresus ē Iesus & dicit
 s celaria, quæ opus
 in uia interrogauit
 icēs. Quem mōdum
 ero tnderunt. Iocunde
 alij alij, alij rursū
 shetare. Et ipse dicit
 dicitis esse? Respon-
 dicit illi. Tu es
 dicit

Cap. 9.

ὄζειν ὑμᾶς ὡς εἶναι, Ἐποίησω μὲν σκηνὰς
 τρεῖς, σοὶ μίαν, καὶ μωσῆ μίαν, καὶ Ἡλίας
 μίαν. οὐ γὰρ ἦδε τί λαλήσκεισα γὰρ ἐκ
 φόβοι. καὶ ἐγγύετο νεφέλη ἐπίσκιάζουσα αὐ
 τοὺς. καὶ ἄλλοι φωνῆ ἐκ τοῦ νεφέλης λέγου
 σα, οὗτος ὄζειν ὡς μου ὁ ἀγαπητός, αὐτοὺς
 ἀκούετε, καὶ ἔξάπῃνα περιβλεψάμενοι, οὐκ
 ἔτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν ἸΗΣΟΥ ΜΟΝΟΝ
 ΜΕΘ' Αὐτῶν. καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ
 τοῦ ὄρους διεβίβησαν αὐτοὺς, ἵνα μηδὲν δι
 κησῶνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅτι ὁ ἦος τοῦ ἀν
 θρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ. καὶ τὸν λόγον ἐκρά
 τησαν πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες, τί ὄζειν τὸ
 ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι; καὶ ἐπικρώτων αὐτὸν λέ
 γοντες, ὅτι λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι ἡ
 λίας δεῖ εἰλθεῖν πρῶτον. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ
 περ αὐτοῖς. ἡλίας μου εἰλθὼν πρῶτον ἂ
 ποκαῖς ἅπαντα. καὶ πῶς γέγραπται ἐπι
 τὸν ἦον τοῦ ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθη καὶ
 θησῶνται αὐτῷ. ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡλί
 ας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠδέ
 λησαν, καὶ ὡς γέγραπται ἐπ' αὐτόν. καὶ εἰ
 λθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς, εἶδεν ὄχλον πο
 λὺν περὶ αὐτοῦ, καὶ γραμματεῖς συζη
 τοῦντας αὐτοῖς, καὶ ἐνθίως ὡς ὁ ὄχλος
 ἰδὼν αὐτὸν θησαυροῦ ἐκείνου, καὶ προσερχο
 ντες, ἠρώσαντο αὐτόν. καὶ ἐπερώτησαν τοὺς
 γραμματεῖς. τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς; καὶ
 ἀποκριθεὶς εἰς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπερ. Διδά
 σκαλε λῦε γὰρ τὸν ἦον μου πρὸς σε ἔχοντα
 πνεῦμα ἄλαλον, καὶ ὅσους ἂν αὐτὸν κατά
 λάβῃ ζήσῃ αὐτὸν καὶ ἀφρίξῃ, καὶ τρίξῃ
 τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ. Ἐξερᾶνεται. Ἐἵπο
 ντες μαθηταὶς σε, ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν καὶ οὐκ
 ἔχουσιν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει, ὡ γει
 νεῖ ἀπίστος, ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕ
 ως ὡς ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετε αὐτὸν πρὸς
 με, Ἐνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. καὶ ἰδὼν
 αὐτὸν ἐνθίως τὸ πνεῦμα, ἐπώραξεν αὐτόν
 Ἐπισῶν

Ad discipulos de his interrogat
q̄ Heliás veniet prius.

De demōio surdo & muto
quō discipuli nō q̄bāt eijcere.

est nos hic esse, & faciam⁹ tria taberna
 cula, tibi unum, & Mosi unū, & Heliae
 unum. Non enim sciebat quid loquere
 tur. Erant enim expauefacti. Et facta
 est nubes, quæ obumbravit illis. Et ue
 nit vox e nube dicens. Hic est filius me
 us dilectus, ipsum audite; & repente,
 cū circūspexissent nō amplius uiderūt
 quēcūq̄, sed solū Iesum esse secū. Porro
 cū descēderent de mōte mādavit illis,
 ne cui dicerēt, ea q̄ uiderant, nisi cū fili⁹
 hois a mortuis resurrexisset. Ac uerbū
 hoc tenuerunt apud sese, inter se dispu
 tantes, quid esset hoc qd' dixerat a mor
 tuis resurgere, & interrogabant illū di
 centes. Quid est quod scribæ dicūt, He
 liam oportere uenire prius? Ille uero
 respondens dixit illis, Helias quidem
 ubi uenerit prius restituit oīa, & quē ad
 modū scriptū est de filio hois, ut multa
 patiat, & contēnatur. Vex dico uobis,
 Heliā uenisse, & fecerūt illi quæcūq̄; uo
 luerunt, sicut scriptū erat de illo. Et cum
 uenisset ad discipulos suos, uidit turbā
 multā circū illos, & pharisæos disputā
 tes cū illis. Et ptinus uniuersa turba cū
 uidisset eū obstupuit, & accurrētes salu
 tauerūt eū, & interrogauit pharisæos,
 Quid disputatis cū illis? Et rñdens un⁹
 e turba dixit. Præceptor, adduxi filium
 meū ad te habentē spūm mutū, & qñ/
 cūq̄ eū corripuerit, lacerat eū, atq̄ ille
 spumat, ac stridit dētibus suis, & arefcit
 & dixi discipulis tuis ut eijcerēt, & non
 potuerunt. At ille rñdens ei dicit, O
 natio incredula, quousq̄; apud uos ero?
 quousq̄; patiar uos? Adduc illum ad
 me. Et adduxerunt illū ad eū. At uiso
 illo, cōtinuo spūritus discerpebat eum.
 Et plapsus

καὶ περὶ ἐπὶ φθὶ γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων. καὶ
ἐπκρωτίσεν τὸν πατέρα αὐτοῦ, πόσος χρό-
νος ὄξιν, ὡς τοῦτο γέγονε αὐτῶς, ὃ ἔειπε.
πατὴρ μου, καὶ πολλὰ κτείνω, καὶ εἰς πῦρ
ἔβαλεν, καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσκῃ αὐτόν,
ἀλλ' εἴ τι δάσασαι, βοήθησον ἡμῖν σωλαγ-
χνιδεῖς ἐφ' ἡμᾶς, ὃ δὲ ἸΗΣΟΥΣ εἶπερ αὐτῶ.
τό, εἰ δάσασαι πισεῦσαι, πάντα δάσατὰ τῶ
πισεύονται, καὶ ἐνδύεω κρᾶζας ὁ πατήρ τοῦ
πατρὸς μετὰ δακρῶν ἔλεγε, πισεύω κύ-
ριε, βοήθη μου τῆ ἀπιστίας. ἰδὼν δὲ ὁ ἸΗΣΟΥΣ
ὅτι ἐπισωτρήσατο ὁ ἄλλος, ἐπετίμηκεν τῷ
πνεύματι τῷ ἀκαθάρτω λέγων αὐτῶ. τὸ
πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν, ἐγὼ σοὶ ἐπι-
τάσω, ἐξελθε ἐξ αὐτοῦ, καὶ μὴ κέτι εἰσελθῆς
εἰς αὐτόν, καὶ κρᾶζα, καὶ πολλὰ παρᾶξαν
αὐτόν ἐξῆλθεν, καὶ ἐγῆτο ὡσεὶ νεκρός, ὡς
τε πολλοὺς λέγει, ὅτι ἀπέθανε. ὃ δὲ ἸΗ-
ΣΟΥΣ κρατήσας αὐτὸν τὴ χερὸς, ἠγάγετο αὐτόν
καὶ ἀνέει. Ἐἰσελθόντα αὐτὸν εἰς ὄϊον, οἰμα
θηκαὶ αὐτὸ ἐπκρωτίσεν αὐτὸν κατ' ἰδίαν, ὅτι ἡ-
μῆς οὐκ ἠδωθήμεν ἐν βαλῆμ αὐτό, Ἐἰ-
περ αὐτῶ. τοῦτὸ τὸ γῆμ ἐν οὐδερὶ δάσα-
ται ἐξελθῆν, εἰ μὴ ἐν προσόχη καὶ κησεία.
καὶ ἐκῆθεν ἐξελθόντες, πῶροποιεῖν διὰ τῆς
γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἠθέλεν ἵνα τις γινῶ, εἰδὶ δά-
σκεν γὰρ τὸς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγε αὐ-
τῶ, ὅτι ὁ ἦος τοῦ ἀνθρώπου πῶροδοτα εἰς
χῆρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενῶσιν αὐτόν, καὶ
ἀποκτανθεὶς τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσει. καὶ
ἦλθεν εἰς καπὸμαοῦν, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμε-
νος, ἐπκρωτᾶ αὐτὸς τὴ ἐν τῇ πρὸς αὐτοῦ
διελογίσεσθε, οἱ δὲ ἐσιώπων. πρὸς ἀλλήλους δὲ
διελέχθησαν. ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων. Ἐκαθί-
σας, ἐφώνηκε τὸς δώδεκα, καὶ λέγει αὐτοῖς.
εἰ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων
ἔχατος, καὶ πάντων δίακονος, καὶ λα-
βὼν παιδίον, ἔσκειν ἐν μέσῳ αὐτῶν,
καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτό, εἶπερ αὐτοῖς.

οὐκ ἔσται

Et prolapsus in terra uoluebatur spu-
mās. Et interrogauit patrē illius. Quan-
tum tēporis est, q̄ hoc accidit ei? At ille
dixit a puero. Et frequēter illū & in ignē
abiecit, & in aquas q̄ perderet eū. Age
si qd potes subueni nobis misertus no-
stri. Iesus autē hoc dixit illi. Si potes cre-
dere, oīa possibilia credēti. Et cōfestim
exclamās pater pueri cū lachrymis di-
xit, Credo domine, succurre incredulita-
ti meā. Cū uidisset autē Iesus, qd turba
simul accurreret, increpauit spm̄ imūdū
dicens illi. Spiritus mūtē, & surde, ego
tibi impero, exi ab eo, & ne post hac in-
grediaris in illum. Et cum clamasset spi-
ritus, & multum discerpisset eum, exiuit
& factus est tāc̄ mortuus, adeo ut mul-
ti dicerent, mortuus est. At Iesus corre-
pta manu illius, crexit eum, & ille surre-
xit. Et cum esset ingressus domū, disci-
puli illius interrogabant eum seorsim.
Cur nos nō quiuimus eijcere illum? Et
dixit illis. Hoc genus nulla in re potest
exire, nisi per orationē & ieiunium. Et
illinc digressi, clam iter fecerunt per Ga-
lilæam, & nolebat, ut quisquam sciret.
Docebat enim discipulos suos, & dice-
bat illis. Filius hoīs tradit̄ in manus ho-
minū, & occidēt eū, & occisus, tertio die
resurget. Et uenit Capernaū. Et cū ue-
nisset in domū, interrogauit illos, quid
in itinere inter uos disputabatis? At il-
li siluerūt. Nā inter se disputauerāt in-
ter uiam, quis esset maior. Et cum con-
sedisset, accersiuit duodecim, & dicit il-
lis. Si quis uult primus esse, is erit om-
nium postremus, & omnium minister,
& arreptū pueꝝ statuuit in medio illoꝝ,
& cū cepisset illū i ulnas suas, dixit illis.

Quisq̄

Quod genus demonij nō eijcet̄ nisi per ieiunium & orationē.

De contentōe discipuloꝝ it̄ se: q̄s uidēt̄ eē maior̄ i celo:

Humilit̄ docet: et pueros recipiendos.

VANGELIUM
esse, & faciam? tria tabe-
nam, & Mofī unū, & Hi-
n enim scībar quid loqu-
nim expauerat. Et hi-
que obumbravit illis. Et
abe dicens. Sic est filius
, ipsum audite; & repe-
uillēm nō amplius uidei-
olū Iesum esse factū. Pon-
ent de morte mādauit illi-
rea q̄ uiderant, nisi cū fili-
is resurrexisset. Ac uerbi-
at apud se. inter se disp-
esset hoc qd dixerat a ma-
re, & interrogabant illū d-
d est quod scribat dicit̄
re uenire prius? Ille
dixit illis, Helias quidem
ius resurrit oīa, & quēdā
st de filio hoīs, ut multa
natur. Vex dico uobis,
fecerūt illi quacūq̄ uo-
pū erat de illo. Et cum
pulos suos, uidit turbā
s, & pharisæos dispu-
ānus uniuersa turbā
stupuit, & accurretes
interrogauit pharis-
tis cū illis? Et tñdms
Præceptor, addidit
libentē spm̄ mutū
puerit, lacerat̄ ap-
tridit dentibus suis et
pulis tuis ut eijcet̄. Et
. At ille tñdms ei dicit̄
dala. quousq̄ apud
patiar uos? Adhuc
duxerunt illū ad
uo spiritus dicit̄
ip̄us

Cap. 9.

ὅς ἐὰν ἐν τῷ τοιοῦτῳ παιδίῳ δέξηται
ἐπὶ τοῦ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται, καὶ ὅς ἐ-
ὰν ἐμὲ δέξηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται, ἀλλὰ τὸν
ἀποσεύλαττά με. ἀπεκρίθη δὲ ἰωάννης λέγων.
Διδάσκαλε, εἰ δορμύλινα ἐν τοῦ ὀνόματί σου
ἐκ βάλλοντα δαιμόνια, ὅς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν,
καὶ ἐκωλύσα μὲν αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ
ἡμῖν, ὁ δὲ ἰησοῦς ἔπεμ, μὴ κωλύετε αὐτῶν.
οὐδεὶς γὰρ ὄζει, ὅς ποιήσῃ δάναμιν ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου, καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολο-
γῆσαί με. ὅς γὰρ οὐκ ἐστὶ κατ' ἡμῶν, ὅτι
ἡμῶν ὄζει, ὅς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον
ὑδάτος ἐν ὀνόματί μου, ὅτι χριστοῦ ἐσε,
καὶ ἡμὲν λέγω ὑμῖν, ὅτι μὴ ἀπολέσει τὸ μισθὸν
αὐτοῦ. καὶ ὅς ἐὰν σκανδαλίση ἓνα τῶν μικρῶν
τῶν πισθούτων εἰς ἐμὲ, καλὸν ὄζει αὐτῶν
μᾶλλον εἰ περιέεται λίθος μυλικὸς περὶ τὴν
τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς πλὴν θά-
λασσαν. καὶ ἐὰν σκανδαλίση σε ἡ χεὶρ σου, ἀπό-
κοψον αὐτήν, καλὸν σοὶ ὄζει κυλῶν εἰς πλὴν
ζωῆν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα, ἀ-
πελθεῖν εἰς πλὴν γέεννα, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβε-
στον, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ
πῦρ οὐ σβέννυται. Ἐὰν ὁ πόδιός σου σκανδα-
λίση σε, ἀπόκοψον αὐτόν, καλὸν ἐστὶν σε εἰσελ-
θεῖν εἰς πλὴν ζωῆν χωλὸν, ἢ τὴν δύο πόδας
ἔχοντα, βληθῆναι εἰς τὴν γέεννα, εἰς τὸ πῦρ
τὸ ἄσβεστον, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ
καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Ἐὰν ὁ ὀφθαλμός
σου σκανδαλίση σε, ἔκβαλε αὐτόν, καλὸν σοὶ
ὄζει μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς πλὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βλη-
θῆναι εἰς πλὴν γέεννα, τῷ πυρὸς, ὅπου ὁ σκώ-
ληξ οὐ τελευτᾷ, καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. πᾶς ἄ-
ποσει ἀλιθίησεται, καὶ πᾶσα δυοῖα ἀλιθί-
α ὀδύνησεται. καλὸν τὸ ἅλας, ἐὰν ἢ τὸ ἅλας ἄνα-
λον γῆνηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσεται; ἔχετε
ἐν ἑαυτοῖς ἅλας, καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἑλλησίοις.
καὶ κἄθ' ἄνασας ἔρχεται εἰς τὰ ὄρια φλι-
νθῶν

De scandalo manus ped' et
oculi.

De sale.

Quisquis unū ex talib⁹ pueris, recepe-
rit in noīe meo, me recipit, & quicumq⁹
me recipit, nō me recipit, sed eū q⁹ misit
me. Rñdit autē Ioannes, dicens. Præce-
ptor, uidimus quēdā in noīe tuo eicere
dæmonia, & nō seqt⁹ nos. & phibui⁹
illū, ppterēa qd' nō seqt⁹ nos. At Iesus
ait, nō phibeatis illū. Null⁹ em̄ est qui
si fecerit uirtutē in noīe meo & possit
cito male loq de me. Qui em̄ non ē ad-
uersus nos, p nobis ē. Quisq⁹ em̄ potū
dederit uobis calicē aquæ frigidæ i noīe
meo qd' sitis Christi, amē dico uobis,
Nequaquē perditur⁹ est mercedē suā. Et
quisquis offenderit unū ex pusillis qui
credūt in nos, meli⁹ foret illi, si circūda-
ret saxū molare circa ceruicē ei⁹, & abij-
ceret in mare. Et si tibi fuerit obstaculo
man⁹ tua amputa illā. Bonū ē tibi mu-
tilū ad uitā ingredi, potius quē duas ma-
nus habentē abire in gehennam in ig-
nē inextinguibilē, ubi uermis illorū nō
morit⁹, & ignis nō extinguet⁹. Et si pes
tuus fuerit tibi obstaculo, amputa illū.
Bonū est ut ingrediaris ad uitā æternā
claudus, potius quē duos pedes habens
mittaris in gehennā in ignē inextingui-
bilē, ubi uermis illorū nō moritur, & ig-
nis nō extinguet⁹. Et si oculus tuus tibi
obstaculo est, erue illū. Bonū est tibi, ut
unoculus introeas in regnū dei, potius
quē ut duos oculos habēs mittaris in ge-
ennam ignis, ubi uermis nō moritur,
& ignis non extinguitur. Nam omnis
homo igne salietur, & omnis uictima.
sale saliet⁹. Bonū est sal, Catez si sal in
sulfū fuerit, in quo ipsū cōdies; habete
in uobis ipsis salē, & pacifice uiuite iter
uos. Et cū inde surrexisset uenit i fines X
Iudææ

Ἰουδαίας διὰ τὴν πέραν τῆς Ἰορδάνου, καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλος πλὺς πρὸς αὐτὸν καὶ ὡς εἰώθει πάλιν ἐδιδάσκει αὐτὸν. καὶ προσελθόντες φαρισαῖοι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν. εἰ ἐξεστὶν ἄνδρι συναῖκα ἀρλῦσαι, πρὸς ἄλλον αὐτὸν. ὃς ἄποκριθεὶς, εἶπε ἄνδρι, τί ὑμῖν ἐνεταλαρμωσῆσθε; οἱ δὲ εἶπε μωσῆς ἐπέσειε βιβλίον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀποκρίθεις ὁ ἰησοῦς, εἶπε ἄνδρι, πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν πῶς ἐντεταλῶν ταύτων. ἀπὸ τῆς ἀρχῆς κτίσεως, ἄρσεν ἐξ ἄλλου ἐποίησεν ἄνθρωπος ὁ θεὸς, ἕνεκεν ἑνὸς καὶ ταύτου ἀνθρώπου ἢ πατέρα αὐτοῦ, καὶ πῶς μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὸν γυναικα αὐτοῦ, ὡς εἶποντα οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν, ὡς τε οὐκ ἐστὶ εἰς δύο, ἀλλὰ μία σὰρξ. ὃ δὲ θεὸς συνῆλθε, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω, καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πατέρων οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περιετόντο ἑπρωτῆσαι αὐτόν, καὶ λέγει αὐτοῖς, ὁ θεὸς ἔαρ ἀπολύσῃ πῶς γυναικα αὐτοῦ, καὶ γαμήσῃ ἄλλη μοιχᾶται ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς, καὶ γαμήσῃ ἄλλω μοιχᾶται. καὶ προσέφη αὐτῶν πατὴρ, ἵνα ἄψεται αὐτῶν. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τὸ προσφύεσθαι. ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς, ἠγανάκτησεν, καὶ εἶπε αὐτοῖς, ἀφετε τὰ παιδία ἐρχεσθαι πρὸς με, καὶ μὴ κωλύετε αὐτά, ὅτι ἂν γὰρ τοιούτων ὄζει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὁ θεὸς μὴ δέξεται πῶς βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, ὃ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτόν, καὶ ἢ ἀγκαλιθῆσά μιν. ἢ αὐτὰ, ἢ αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ, εὐλόγησεν αὐτά. καὶ ἐκπορευομένης αὐτοῦ εἰς ὁδὸν προσδραμὼν εἰς, καὶ γονυπετήσας αὐτόν, ἐπρωτῆσαι αὐτόν. διδάσκαλε ἀγαθὲ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω; ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπε αὐτῶν, τί με λέγεις ἀγαθόν; ὁ θεὸς ἀγαθός ἐστι μὴ εἰς ὁ θεός, τὰς ἐντολὰς οἰδας, μὴ μοι χεύσας, μὴ φονεύσας, μὴ κλέψας, μὴ ψεύδο-

μαρτυρήσας

Iudææ per regionē quæ est ultra Iordanem, & conveniunt rursus turbæ ad illum, & sicut consueverat rursus docebat eos, & adentes pharisæi interrogabant illum. Licet ne uiro uxorem repudiare? tentâtes illū. At ille rñdens, dixit illis. Quid uobis mandauit Moses? At illi dixerunt. Moses permittit libellum repudiij scribere, ac dimittere. Et respondens Iesus dixit illis. Ad duriciam cordis uestri, scripsit uobis mandatū istud. Cæterz ab initio creatiōis masculinum & fœminā fecit illos deus. propter hoc relinquet homo patrē suū & matrē & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carnē unam, itaq; nō iam sunt duo, sed una caro. Quod igit de⁹ copulauit, homo ne separet, & in domo rursus discipuli illi⁹ eadē de re interrogauerūt illū. & dicit illis. Quicūq; repudiauerit uxorem suā, & duxerit aliā, adulteriū cōmittit aduersus illā, Et si mulier repudiauerit uirū suū, & nupsit alteri, adulteriū cōmittit. Et adduxerūt illi puellas ut tāgeret illos, Discipuli uero increpabant eos q adducebāt. Cū uidisset aut̄ Iesus indignatus est, & dixit illis. Sinite pueros uenire ad me, ne phibete illos, taliū em̄ est regnum dei. Amen dico uobis. Quicūq; nō acceperit regnū dei tanq̄ puellus, haudq̄q; igrediet̄ i illud. Et cū cœpisset illos in ulnas, i positis manib⁹ sup illos bñdixit eis. Et cū exiret in uia, De Adolefcēte diuitem, q̄ q̄rēe qd facēt ut uia cœnāz x̄

Ad phariseos, de uxorē nō dimittenda.

Sic. ad dlos.

De paruul nō phibēd a bñdictōe,

De Adolefcēte diuitem, q̄ q̄rēe qd facēt ut uia cœnāz x̄

I testimonium

Cap. 10.

μαρτυρήσεις, μη αποσερήσεις. τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπερ αὐτῷ. Διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλάξαμην ἐκ νεότητός μου. ὁ δὲ ἸΗΣΟΥΣ ἐμβλέψας αὐτῷ, ἠγάπησεν αὐτόν, καὶ εἶπερ αὐτῷ. Ἐρ σοὶ ὑσερεῖ. ὕπαγε ὅσα ἔχεις πώλησον, Ἐδός τις πτωχοῖς, καὶ ἔξερθῃς μετ' ἐμοῦ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν δυνάμει μοι, ὅρα εἰς τὸν σαρδόν. Ὁ δὲ συγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ, ἀπῆλθεν λυπούμενος, ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλὰ. καὶ περιεβλεψάμενος ὁ ἸΗΣΟΥΣ, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. Πῶς δύσκολόν ἐστι τὰ χημάτια εἰσέρχονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. οἱ δὲ μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ δὲ ἸΗΣΟΥΣ πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς. τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστι τὸ εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν, ἐνκοπώτερόν ἐστιν ἢ κλέμεν διὰ τρυμαλιᾶς ἢ ἰσθμίου εἰσελθεῖν, ἢ πλάττωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. οἱ δὲ, περιεσπῶντες ἄλλήλους ἔλεοντες ἑαυτούς, καὶ τίς δυνάσται σωθῆναι; ἐμβλέψας δὲ αὐτούς ὁ ἸΗΣΟΥΣ, λέγει. παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατόν ἐστιν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀδύνατον ἐν τῷ θεῷ. καὶ ἤρξατο εἰπεῖν αὐτοῖς. Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα, καὶ ἠκολούθησαμεν σοι. ἀποκριθεὶς ὁ ἸΗΣΟΥΣ, εἶπερ. ἀμὲν λέγω ὑμῖν. οὐδεὶς ἐστὶν ἄνθρωπος, ὃς ἀφήκεν οἰκίαν, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ ἑταίρους, ἢ τέκνα, ἢ ἀγρούς, ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, ἢ μὴ λάβῃ ἑκατὴν πλάσιον αὐτοῦ, ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας, καὶ ἀδελφούς, καὶ ἀδελφάς, καὶ μητέρας, ἢ ἀγρούς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομῶν ζωὴν αἰώνιον. πολλοὶ ἔσονται πρῶτοι ἔσονται, καὶ οἱ ἔσονται ἔσονται. ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδοῦ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτούς ὁ ἸΗΣΟΥΣ, καὶ ἐδραμοῦντο, καὶ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο.

καὶ παρὰ

testimonium dicas. ne fraudes, honora patrē tuū & matrē. At ille respondens dixit illi. Præceptor, hec omnia servavi, ab adolescentia mea. Iesus aut̄ intuitus illū, dilexit eū, & dixit illi. Vnū tibi deest. Abi, quæcumq; habes vende, & da pauperibus, & habebis thesaurū in cælo, & ueni sequere me, sublata cruce. At ille tristis redditus, ppter sermonē, discidebat dolens. Erat em̄ habens possessiones multas. Et cum circumspexisset Iesus, dicit discipulis suis. Quæ difficulter ē qui pecunias habent in regnū dei intrabūt. Discipuli uero obstupuerunt super uerbis illi. At Iesus rursum respōdens dicit illis. Filij, quæ difficile est eos qui fiduciam habent in pecunijs regnum dei ingredi. Facilius est camelum per foramen acus ingredi, quæ diuitem in regnum dei ingredi. Illi uero supra modum admirati sunt, dicentes inter sese. Et quis potest fieri saluus? Intuitus aut̄ Iesus illos, dicit. Apud hoies impossibile, non apud deū. nā oia possible sunt apud deū. Et cœpit Petrus dicere illi. Ecce reliquimus omnia, & secuti sumus te. Respondens autem Iesus dixit. Amē dico uobis. Nullus est qui reliquit domū, aut fratres, aut sorores, aut patrē, aut matrē, aut uxorē, aut liberos, aut agros mea causa & euangelij, nisi recipiat centupla nunc in tempore hoc, domus, & fratres, & sorores, & matres, & liberos, & agros cū persecutionibus, ac in sæculo uenturo uitā aternā. Multi aut̄ primi erunt postremi, & postremi primi. Erāt aut̄ in uia ascendent̄ Hierosolymam. & pcedebat illos Iesus, & stupebant, & sequentes timebāt.

Et assumptis

Vende oia q̄ h̄c et dace pauperibz.

Facilius camelu p forame acis ingredi q̄ diuitem in regnu dei ingredi.

Ad petru q̄ dixit. Ecce nos reliquimus oia.

Discipul' de passioe sua p̄dicat m̄ asseu ad iertm.

καὶ παραλαβὼν ὁ ἸΗΣΟΥΣ πάλιν τῷ δώδεκα, ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτοῖς συμβαίνειν. ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσόλυμα, ἃ ἡμεῖς τῷ ἀνθρώπῳ παραδοθήσεται ῥῆς ἀρχιερεῶσιν, ἃ ῥῆς γραμματέων σιν, καὶ κατακτενοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ ἐμπαίζουσιν αὐτὸν, καὶ μαστιγώσουσιν αὐτόν, καὶ ἐμψύσουσιν αὐτόν, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται. καὶ προσφθεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες, Διδάσκαλε, θέλομεν ἵνα ὡς ἂν αὐτῶν ποιήσωμεν, ποίησθε ἡμῖν. ὁ δὲ εἶπερ αὐτοῖς, τί θέτε ποιῆσαι με ἡμῖν; οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖς, λέγε ἡμῖν ἵνα ἕξ ἐκ δεξιῶν σου ἢ εἰς ἐξ ἐνωμῶν σου καθίσωμεν ὅτι τῆ δόξης σου, ὁ δὲ ἸΗΣΟΥΣ εἶπερ αὐτοῖς, οὐκ οἶδα τί αὐτῶν δοῦμαι, δὴ ὡς ἐὰν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἃ ἢ ἢ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; οἱ δὲ εἶπερ αὐτοῖς, δὴ ὡς ἐὰν πίνω πίνειτε, ἃ ἢ ἢ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆσθε. ὁ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου, καὶ εἰς ἐνωμῶν μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἱς ἠέριμασται. ἃ ἢ ἀκούσας οἱ δέκα ἤρξαντο ἰγνακτῆρ πρὸς Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. ὁ δὲ ἸΗΣΟΥΣ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς, οἶδα περὶ ὅτι οἱ δοκῶντες ἀρχαὶ ἢ ἔθνῳ κατακυριεύουσιν αὐτῶν, ἃ ἢ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατὰ πρῶτον αὐτῶν, οὐχ οὕτως δὲ ἔσται ὅτι ἡμῖν ἀλλ' ὅς ἐσθ' ἡμῶν δὲ ἕλκ' γενέσθ' μέγας ὅτι ἡμῖν, ἔσθ' διάκονος ἡμῶν, ἃ ἢ ὅς ἐσθ' δὲ ἕλκ' ἡμῶν γενέσθαι πρῶτον, ἔσθαι πάντων δοῦλος. καὶ γὰρ ὁ ἦδ' ὁ τοῦ ἀνθρώπου, οὐκ ἔλθ' διακονεῖν, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι πλὴν ψυχῆς αὐτοῦ λύτρον ἀντι πολλῶν. καὶ ἔρχεται εἰς Ἱερὺχὸν, καὶ ἐκπορεύομενος αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερὺχὸν, καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἰκα

Et assumptis Iesus rursū duodecim, cepit illis dicere, q̄ sibi euentura essent. Ecce ascendimus Hierosolymam, & filius hominis tradet̄ principibus sacerdotū & scribis, & condēnabunt illū morti, & tradet̄ illū gentibus, & illudent illi, & flagellabunt eum, & inspuent in illū, & occident eum, & tertia die resurget. Et accedunt ad eum Iacobus & Ioannes filij Zebedæi, dicentes. Præceptor, uolumus ut quicquid petierimus, facias nobis. Ille uero dixit eis. Quid me uultis facere uobis? Illi uero dixerunt ei. Da nobis, ut unus a dextris tuis, & unus a sinistris tuis sedeamus in gloria tua, Iesus aut̄ dixit illis. Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quē ego bibo, & baptisate quo ego baptizor baptizari? At illi dixerūt ei. Possumus. Iesus aut̄ dixit illis. Calicem quidē quē ego bibo bibetis, & baptisate quo ego baptizor baptizabimini. Ceterū sedere a dextris ac sinistris meis, nō est meū dare, sed q̄bus paratū est. Et cū audissent decem cœperunt indignari de Iacobo & Ioanne. Iesus aut̄ cū uocasset eos ad se dicit illis. Scitis, quod qui uident̄ imperare gentibus, dominiū exercent aduersus illas. Et qui magnates sunt inter eos potestatē exercent in illos. Verum non sicerit inter uos, sed quicūq; uoluerit ex uobis fieri magnus inter uos, erit minister uester. Et quicūq; uoluerit ex uobis esse primus, erit omniū seruus. Nam & filius hominis nō uenit ut sibi ministraretur, sed ut ministraret, & daret animā suā redēptionē p̄ multis. Et uenit Hiericho, & cum egrederetur ab Hiericho, ac discipuli illius & turba co-

De filijs Zebedæi, petentes sedere a dextris & sinistris.

Ad glōs. ut q̄ uoluerit inter eos fieri maḡ erit minister.

De cetero sedere serḡ uia ab Hiericho.

Cap. 11.

νοῦ ἡὸς τιμαίου βαρτιμαίου ὁ τυφλὸς ἐκάθη
 τω παρὰ πλὴν ὁδὸν προσαιτῶν. καὶ ἀκούσας
 ὅτι Ἰησοῦς ὁ ναζαρενοῦς ἔρχεται κρᾶζον
 λέγων. Ὁ ἡὸς δαυὶδ Ἰησοῦς ἐλέησόν με. Ἐ
 πετίμων αὐτῷ πολλοὶ, ἵνα σιωπήσῃ, ὁ δὲ
 πολλῶ μᾶλλον ἔκραζον. ἢ δαυὶδ ἐλέησόν
 με. καὶ σὰς ὁ Ἰησοῦς, ἔπερ αὐτὸν φωνηθή
 να, Ἐφωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες, αν
 τῷ. θάρσα, ἔγεραι φωνᾶσε, ὁ δὲ ἀποβαλὼν
 τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀνασὰς ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰη
 σοῦν. καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.
 τί θέλεις ποιήσω σοι; ὁ δὲ τυφλὸς ἔπερ αν
 τῷ. ἔραβδόν, ἵνα ἀναβλέψω. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔι
 περ αὐτῷ. ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε, καὶ
 εὐθέως ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθη τῷ Ἰησοῦ
 ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς ἱεροσα
 λήμ, εἰς βηθφαγὴν καὶ βηθανίαν πρὸς τὸ ὄ
 ρθῶν ἑλαιῶν, ἀποσέλλει δύο τῶν μαθη
 τῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς. Ὑπάγετε εἰς
 πλὴν κώμην πλὴν κατέναρτι ὑμῶν καὶ εὐθεί
 ως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτήν, εὐρήσετε πῶ
 λον δεδεμμένον ἐφ' ὃν ὁ σὺδεὶς ἀνθρώπων κεκά
 θίκεν. λύσαντες αὐτὸν ὡς ἀφετε, καὶ ἔάν τις ὑμῶν
 εἴπῃ τί ποιᾶτε τοῦτο, εἴπατε ὅτι ὁ κύριος αὐ
 τοῦ χρεῖαν ἔχει, καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποσελεύ
 ων. ἀπῆλθον δὲ καὶ ἔντρον πῶλον δεδεμμένον
 πρὸς πλὴν δύραν ἕξω, ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ
 λύουσιν αὐτὸν, καὶ ἔνεσ τῶν ἐκεῖ ἐσκότων,
 ἔλεγον αὐτοῖς. τί ποιᾶτε λύοιτε τὸν πῶ
 λον; ὁ δὲ εἶπον αὐτοῖς καὶ ὡς ἐνετείλατο ὁ
 Ἰησοῦς, Ἐφῆκαν αὐτούς, καὶ ἦγαγον τὸν
 πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπέβαλον αὐ
 τῷ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτήν.
 πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔσρωσαν εἰς πλὴν
 ὁδόν. ἄλλοι δὲ σιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δέν
 δρων, Ἐσφώννουσι εἰς πλὴν ὁδόν, καὶ οἱ προ
 ἄγοντες, καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες, ἔκραζον λέγον
 τας. ἀννα εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνό
 ματι κυρίου, εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασί
 λεια

Vt iesu appropinquas hierosolyma mitte p asella.

De sessioe aselli.

piofa filius Timæi Bartimæus cæcus
 sedebat iuxta uiam mendicans. Et cum
 audisset quod Iesus nazarenus esset cœ
 pit clamare, & dicere. Fili David Iesu,
 miserere mei. Et increpabāt illum mul
 ti, ut taceret. At ille multo magis dama
 bat. Fili David, miserere mei. Et stetit
 Iesus, ac iussit illum uocari, & uocant cæ
 cum dicentes illi. Bono animo esto, sur
 ge, uocat te. Ille uero abiecto pallio suo
 surrexit & uenit ad Iesum. Et respōdēs
 dicit illi Iesus. Quid uis faciā tibi. Cæ
 cus autē dixit ei. Raboni, ut uisum reci
 piam. Iesus autē dixit illi. Abi, fides tua
 saluū te fecit, & protinus recepit uisum
 & sequebatur Iesum in uia.

Et cū appropinquant Hierosolymā
 ad Bethfage & Bethaniā iuxta montē
 oliuaz, emittit duos e discipulis suis &
 dicit illis. Abite in uicū qui contra uos
 est, & statim ingrediētes in illū, inuenie
 tis pullū alligatū, supra quē nullus ho
 minū sedit, soluite eū & adducite. Et si
 quis uobis dixerit. Cur facitis hoc? Di
 cite quod dñs eo opus habet. Et conti
 nuo illū mittet huc. Abierunt autē & in
 uenerunt pullū alligatum iuxta ianuā
 foris in biuio, & soluunt illū, & nōnulli
 eoz qui illic stabāt dicebant illis. Quid
 facitis soluentes pullū. At illi dixerunt
 eis quēadmodū p̄ceperat Iesus, & sine
 bant illos & adduxerūt pullū ad Iesū,
 & iniecerūt illi uestimēta sua, & sedit su
 per illū. Multi uero uestimēta sua ster
 nebant in uia. Alij uero frondes incide
 bant ex arboribus, & sternebāt in uia,
 & q̄ p̄cedebant & qui sequebant̄ dama
 bant, dicētes. Hos anna. Benedictus q̄
 uenit in noīe dñi. Bñdictū qd̄ uenit re
 gnum

XI

λεία ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν δα
 εἶδ' ὡς ἀνῶ ἐν τῆς ὑψίστοις. καὶ εἰσῆλθον εἰς
 ἱεροσόλυμα ὁ κύριος καὶ εἰς τὸ ἱερόν. καὶ πε
 ριβλεψάμενος πάντα, ὁ ψιάς ἦδ' ὄνσκει φησὶ ὡ
 ρα, ὅτι ἦλθον εἰς βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.
 καὶ τῆς ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ βη
 θανίας ἐπεινάσατε. καὶ ἰδὼν σικκῶν μακροθεν
 ἔχουσαν φύλλα ἦλθον εἰς ἄρα ἐνεθήσατε τὴν
 αὐτῆς. καὶ ἔλθων ἐπαυτίων, οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ
 φύλλα. οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σικκῶν. καὶ ἀποκρι
 θείς ὁ ἸΗΣΟΥΣ, εἶπερ αὐτῆς. μηκέτι ἐκ σου
 εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι, καὶ ἦκ
 οῦν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἔρχονται εἰς ἱεροσό
 λυμα, καὶ εἰσέλθων ὁ ἸΗΣΟΥΣ εἰς τὸ ἱερόν, ἦρ
 ξατ ἐκβάλλει τὸς παλοῦτας, καὶ ἀγορά
 ζοντας ἐν τῷ ἱερῷ. καὶ τὰς τραπέζας τῶν
 κολυβήσων, καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλόν
 των τὰς περιστράτας κατέστρεψε. καὶ οὐκ ἦ
 ρει, ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦθ' διὰ τοῦ ἱε
 ροῦ. καὶ εἰδὶ δ' ἄσκει μὲν λέγων αὐτοῖς. οὐ γέ
 γραπται, ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς
 κληθήσεται πάντες τῆς ἔθνεσι. ἡμεῖς δὲ ἐπι
 ἤσατε αὐτὸν πηλοῦσιν ἡσῶν. καὶ ἠκουσα
 ῖν γράμματες, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ ἐξήτισ
 πῶς αὐτὸν ἀπολέσσει, ἐφοβοῦντο γὰρ αὐ
 τὸν, ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος ἐξέπλησσε ἐπὶ τῆ
 διδάχῃ αὐτοῦ. καὶ ὅτε ὄψ' ἐγγύετο, ἐξέπο
 ρεύετο ἕξω φησὶ πόλεως, καὶ πρὸς παραπο
 ρθούμενοι εἰδὼν πλὴν σικκῶν ἐξερραμμένους
 ἐκ τῶν φύλλων, καὶ ἀναμνηθεὶς ὁ πῆρτος, λέγει αὐ
 τῷ. ῥαββεὶ, ἰδὲ ἡ σικκῆ ἡμῶν κατηράσθη ἐξ ἡμέ
 ρων. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἸΗΣΟΥΣ, λέγει αὐ
 τῷ. ἔχετε πίστιν θεοῦ. ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅτι
 ὅς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τοῦτου ἄρθῃτι, καὶ βληθῇ
 εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῆ
 καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἂν λέγῃ γί
 νεται, ἔσται αὐτῷ ὅ ἂν εἴπῃ, διὰ τοῦτο λέγω
 ὑμῖν. πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτήσθε,
 πιστεύετε

gnum in nomine dñi patris nostri Da
 uid, hos anna in altissimis] & ingressus
 est Hierosolymā dñs & in templū, &
 cū circūspexisset omnia, iamq; tempus
 esset uespertinū egressus est in Bethani
 am cum duodecim, & postero die cum
 exisset a Bethania esuriēt, & cum uidis
 set arborē ficī procul, habentem folia,
 uenit si forte inueniret aliquid in illa, &
 cum uenisset ad illam, nihil inuenit ni
 si folia. Non enim erat tempus ficorū.
 Et respōdens Iesus dixit ficū. Ne post
 hac ex te in aeternū quisq; fructū edat.
 Et audiebant discipuli illius, & ueniunt
 Hierosolymā. Et ingressus Iesus in tē
 plū cœpit eijcere eos, qui uendebant &
 emebāt in tēplo, & mēsas argētariorū,
 & sedes uendentiū columbas subuer
 tit, & non permisit ut quisq; deporta
 ret uas per templū, & docebat dicens il
 lis. Nonne scriptū est, domus mea do
 mus orationis uocabitur omnibus gen
 tibus. Vos autē fecistis eam speluncam
 latronū. Et audierunt scribæ & princī
 pes sacerdotū, & quærebāt quomodo
 illū pderent. Timebant em̄ eū qd' tota
 turba stuperet doctrinā illius. Et cū ue
 sp̄ra esset facta, egressus est Iesus e ciui
 tate & mane p̄tereūtes uiderūt ficū exa
 ruisse radicē, & recordat' Petrus dicit.
 Rabbi, ecce ficus illa quā execrat' es ex
 aruit. Et respōdens Iesus dicit illis. Ha
 bete fidem dei. Amen dico uobis q' qui
 cūq; dixerit monti huic tollere, & mitte
 re i mare, & nō hæsitauerit i corde suo,
 sed crediderit, futurum quicquid dixe
 rit, erit illi quicquid dixerit. Propterea
 dico uobis, quæcumq; orantes petitis
 I 3 credite

Deficiū arida.

Ut eicit vendētes et emētēs de templo.

De fide nō hēsitante.

Timari Barimarus
 uiam mendicans
 Iesus nazareus
 Filii David
 in crepabatur
 multo magis
 miserere mei
 uocari & uocant
 Boni animo
 obiecto pallio
 ad Iesum
 respōdens
 Quid uis facia tibi
 Rabboni
 uisum
 dicit illi
 Abiades
 et proximus
 recepit
 uisum
 Iesum in uia
 Hierosolymam
 Bethaniam iuxta montem
 duodecim discipulis suis
 in uia qui contra uos
 predicates in illa inuenie
 u, supra que nullus ho
 ite eu & adducite. Et
 erit. Cur facitis hoc
 opus habet. Et con
 t hac. Abierunt autē
 illi alligatum iuxta
 & solunt illū, & non
 stabat dicebant illis
 res pullū. At illi
 odū p̄ceperat Iesum
 & adduxerūt pullū
 illi uestimēta sua
 uero uestimēta
 uia. Alij uero
 arboribus, &
 lebant & qui
 etes. Hos anna
 noie dñi. Bndictio

Cap. 12.

πιστεύετε, ὅτι λαμβάνετε καὶ ἔσα ὑμῶν.
καὶ ὅτ' ἂν σήκητε προσδύχοι μοι ἀφίετε ἔτι
ἔχετε κατὰ τὸν οὐρανόν, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀφῆ ὑμῶν τὰ παραπτώ-
ματα ὑμῶν, καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς ἱερο-
σόλυμα, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ περιπατοῦντες
αὐτοῦ, ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς,
καὶ οἱ γραμματεῖς, καὶ οἱ πρεσβύτεροι, καὶ
λέγουσιν αὐτῷ, ἐν ποίᾳ θηουσίᾳ ταῦτα ποι-
εῖς; καὶ τίς σοι πλὴν θηουσίᾳ ταύτῃ ἐδω-
κεν, ἵνα ταῦτα ποιῆς; ὁ δὲ ἸΗΣΟΥΣ ἀποκρι-
θεὶς εἶπερ' αὐτοῖς, Επερωτήσω ὑμᾶς, καὶ ἐ-
γὼ ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, ὅτι ἱερῷ
ὑμῶν ἐν ποίᾳ θηουσίᾳ ταῦτα ποιῶ, τὸ βί-
βισμα Ἰωάννου τοῦ οὐρανοῦ ἢ ἢ ἐξ ἀνθρώπων
ἀποκρίθητέ μοι, καὶ ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυ-
τοὺς λέγοντες, ἂν ἴπωμεν θηουσίαν οὐρανοῦ, ἐξ
διὰ τί οὕτως ἐπιστεύσατε αὐτῷ, ἀλλ' ἂν ἴ-
πωμεν θηουσίαν ἀνθρώπων, ἐφοβοῦντο τὸν λαόν,
ἅπαντες γὰρ ἔιχον τὸν Ἰωάννην, ὅτι ὄντως
προφήτης ἦν, καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν
τῷ ἸΗΣΟΥ, οὐκ οἶδαμεν, καὶ ὁ ἸΗΣΟΥΣ ἀπο-
κριθεὶς λέγει αὐτοῖς, οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῶν ἐν
ποίᾳ θηουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. καὶ ἤρξατο ἀν-
τις ἐν παραβολαῖς λαλεῖν, ἀμπελῶνα ἐφύ-
τῳσαν ἄνθρωπος, καὶ περιέθηκεν φραγμόν,
καὶ ὠρυξεν ὑπολῳίον, καὶ ὠκοδόμησεν πύργον,
καὶ ἐπέσκατο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπέ-
στειλεν, καὶ ἀπέσκατο πρὸς τοὺς γεωρ-
γοὺς τῷ καιρῷ δούλον, ἵνα παρὰ τῶν γε-
ωργῶν λάβῃ ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπε-
λῶνος. οἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν ἔδραμον, καὶ ἀ-
πέσκατον καὶ τὸν πάλιν ἀπέσκατο πρὸς
αὐτοὺς ἄλλον δούλον, καὶ ἐκῆνον λιθοβολή-
σαντες, ἐκεφαλαίωσαν. καὶ ἀπέσκατο ἄλλο
μωρῶν, καὶ πάλιν ἄλλον ἀπέσκατο, καὶ
ἐκῆνον ἀπέκταναν, καὶ πολλοὺς ἄλλους,
τοὺς μὲν δερζόντες, τοὺς δὲ ἀποκτείνοντες;
ἔτι οὕτως

Interrogat principes sacer-
dotum et scribae in qua potestate iesus
ea faceret,

Ad eos parabola de
vinea locata agricolis.

credite, quod accipitis & erunt uobis,
& cū steteritis orantes, remittite si quid
habetis aduersus aliquē, ut & pater ue-
ster qui in caelis est remittat uobis deli-
cta uestra. Et ueniunt rursus Hieroso-
lymam, & cū ambularet in templo, ue-
niunt ad illum principes sacerdotū &
scribae & seniores, & dicunt illi. In qua po-
testate haec facis, & quis tibi potestatem
hanc dedit, ut ista facias? Iesus autē re-
spondens dixit illis. Quæram a uobis &
ipse unum sermonem, & respondete mi-
hi, & dicam uobis in qua potestate haec
faciam. Baptismus Ioannis e caelo erat
an ex hominibus, respondete mihi. Et
cogitabant apud se dicentes. Si dixerim-
us e caelo, dicet. Cur igitur non credidi-
stis illi. At si dixerimus ex hominibus, ti-
mebant populum. Omnes enim habe-
bant Ioannem, quod uere propheta fu-
isset. Et respondentes dicunt Iesu. Nesci-
mus. Et Iesus respondens dicit illis. Nec
ego dicam uobis, in qua potestate haec
faciam. Et cœpit illis in parabolis lo-
qui. Vineam plantauit homo, & circū-
dederat sepem, & foderat torcular, &
ædificauerat turrim, & elocauerat eam
agricolis, & peregre profectus est, & mi-
sit ad agricolas, cum oportunitas esset
seruum ut ab agricolis acciperet de fru-
ctu uinæ. At illi arreptum illum ceci-
derunt & remiserunt uacuū. Et rursus
misit ad illum alium seruum, & illi con-
iectis in eum saxis comminuerunt ca-
put, & remiserunt contumelijs affe-
ctum. Et rursus alium misit, & il-
lum occiderunt, & multos alios, hos
quidem cedentes, illos uero occidentes,
itaque

XII

ἔτι δὴ ἕνα ἡὸρ ἔχωμ ἀγαπητὸν αὐτοῦ ἀπέ-
 σελεμ καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον λέ-
 γων, ὅτι ἐντραπήσονται τῷ ἡὸρ μου. ἐκεί-
 νοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς, ὅτι
 οὗτός ἐστι ὁ κληρονόμος, δεῦτε ἀποκτείνω-
 μου αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία,
 καὶ λαβόντες αὐτόν, ἀπέκταναν, καὶ θύεθα
 λον ἔξω τῶ ἀμπελῶν. Τί δὴ ποιήσῃ ὁ κύ-
 ριος τῶ ἀμπελῶνος, ἐλεύσεται καὶ ἀπολεί-
 σει τοὺς γεωργοὺς, ἃ δῶσα τὸν ἀμπελῶνα
 ἄλλοις, οὐδὲ πλὴν γεωργῶν ταύτῃ ἀνέγνωτε.
 λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοὺς, οὗ-
 τος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας, παρὰ κυ-
 ρίου ἐγγύεσθ' αὐτῆς, καὶ εἰς θανάτου ἢ ὀφθαλ-
 μοῦ ἡμῶν, καὶ ἐθήτω αὐτὸν κρατῆσαι, ἃ
 ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον. ἔγνωσαν γὰρ ὅτι
 πρὸς αὐτοὺς πλὴν παραβολῶν εἶπε. καὶ ἀ-
 φέντεσθ' αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἡθῶν, καὶ ἀποσέλλουσιν
 πρὸς αὐτόν Ἰναρ ἢ φαρισαίωμ, καὶ ἢ ἢ
 ρωδιανῶμ, ἵνα αὐτὸν ἀρξενύσωσιν λόγῳ, διὰ
 ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ, Διδάσκαλε οἶδα-
 μου ὅτι ἀληθὴς εἶ, ἃ δὴ μέλαι σοι περὶ οὐδὲ
 νόε, οὐδ' ἂν βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπου,
 ἀλλ' ἐπὶ ἀληθείας πλὴν οὐδὲ τῶ θεοῦ διδά-
 σκας, ἔξεσιμ κλῦσθ' αὐτῶν, ἢ οὐδ' ὡ-
 μου, ἢ μὴ δῶμον; ὃ ἢ εἰδὼς αὐτῶ πλὴν ὑποκρί-
 σιμ, εἶπε αὐτοῖς, τί με παρὰ ζῆτε; φέρετέ μοι
 δηνάριον, ἵνα ἴδω, διὰ ἢ νεγκαν. ἃ λέγει αὐ-
 τοῖς, τίνοε ἢ εἰκὼν αὐτῆς καὶ ἢ ἐπιγραφή; διὰ
 εἶπε αὐτοῖς, καίσαροε, ἃ ἀρκηθῆε ὁ ἰησοῦε
 εἶπε αὐτοῖς, ἀπόδοτε τὰ καίσαροε καίσαρι,
 ἃ τὰ ἢ θεῶ θεῶ. ἃ εἰδάνμασαν ἐπὶ αὐ-
 τοῖς. ἃ ἐρχοντῆ σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, διὰ ἢ
 νεε λέγουσιν ἀνάστασιμ μὴ εἶναι, ἃ ἐπρωτῆ-
 σαν αὐτόν λέγοντε, Διδάσκαλε, μωσῆε ἔγρα-
 ψε ἡμῖν, ὅτι ἔὰμ Ἰνοε ἀδεφὸε ἀποθάνῃ, καὶ
 καταλείπη γυναῖκα, καὶ τέκνα μὴ ἂφῆ, ἵνα
 λάβῃ ὁ ἀδελφὸε αὐτοῦ πλὴν γυναῖκα αὐτοῦ,
 ἃ θανατήσῃ πῶμα θεῶ ἀδελφῶ αὐτοῦ.

επὶ α

itaque cum unum adhuc haberet filium dile-
 ctum, misit etiam illum ad illos postremum,
 dicens, reuerentur filium meum, illi ue-
 ro agricolae dicebant inter sese. Hic est
 haeres, uenite occidamus eum, & nostra
 erit haereditas, & arreptum illum occide-
 runt & eiecerunt e uinea. Quid igitur fa-
 cturus est dominus uineae? ueniet & perdet
 agricolas, & dabit uineam alijs. An ne
 hac quaedam scripturam legistis? Lapidem quem
 reprobauerunt qui aedificabant hic fa-
 ctus est in caput anguli, a domino fa-
 ctum est hoc, & est admirabile in oculis
 nostris, & querebant eum comprehendere,
 & metuebant turbam. Sciebant enim
 quod contra se parabolam dixisset. Et
 relicto illo abierunt, & mittunt ad illum
 quosdam e pharisaeis & Herodianis,
 ut illum captarent sermone, illi uero
 cum uenissent dicunt ei. Praeceptor, sci-
 mus quod uerax es, & non curas quem-
 quam, non enim respicis personam ho-
 minum, sed in ueritate uiam dei doces,
 Licet censum Caesaris dare an non? de-
 mus an non demus? Ille uero sciens il-
 lorum simulationem dixit illis. Quid me-
 tentatis? Afferte denarium, ut uideam.
 Illi uero attulerunt, Et dicit eis. Cuius
 est imago haec & inscriptio? Illi uero di-
 xerunt ei. Caesaris. Et respondens Iesus
 dixit illis. Reddite quae sunt Caesaris
 Caesari, & quae dei sunt deo. Et admira-
 ti sunt de eo, & ueniunt sadducaei ad illum
 qui dicunt non esse resurrectionem, &
 interrogauerunt eum, dicentes. Prae-
 ptor, Moses scripsit nobis, si cuius fra-
 ter moriatur, & relinquat uxorem, & libe-
 ros non relinquat, ut accipiat frater eius
 uxorem illius & suscitet semen fratri suo

De censu caesari reddendo.

Ad quosdam Sadduceos
 de muliere septem uiris

I 4 Septem

Cap. 12.

Ἐπὶ ἀδελφοὶ ἦσαν, καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα, Ἐποθνίσκωρ, οὐκ ἀφῆκεν ἀνέριμα. καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτῷ, καὶ ἀπέθανεν, καὶ ὁ δὲ αὐτὸς ἀφῆκεν ἀνέριμα. καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως, καὶ ἔλαβον αὐτῷ οἱ ἐπὶ αὐτῷ οὐκ ἀφῆκαν ἀνέριμα, ἐχάτη τῶν πάντων ἀπέθωνεν καὶ ἡ σωτήριον ἐν τῇ οὐρανῶν ὅτι ἀνέριμα ἄνασσωσι, τίνος αὐτῶν ἔσαι γυνή; οἱ γὰρ ἐπὶ ἄλλοι αὐτῷ γυναῖκα, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἸΗΣΟΥΣ, εἶπερ αὐτοῖς, οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς, μηδὲ τὴν δυνάμειν τοῦ θεοῦ; ὅταν γὰρ ἐκ μερῶν ἀνασσωσι, οὐτε γαμοῦσιν, οὐτε γαμίσκονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ μωσέως ἐπὶ τῷ βάτου, ὡς εἶπερ αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων; ἐγὼ ὁ θεὸς ἀβραάμ, Ἐὸς θεὸς ἰσαὰκ, Ἐὸς θεὸς ἰακώβ, οὐκ ἔστι ὁ θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ θεὸς ζώντων. ἡμεῖς οὖν πολλὰ πλανᾶσθε, καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν συζητῶντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπεκρίθησεν αὐτόν, ποία ἔστι πρώτη πάντων ἐντολή; ὁ δὲ ἸΗΣΟΥΣ ἀπεκρίθη αὐτῷ, ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν, ἀκούε ἰσραὴλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ὅστις. καὶ ἀγαπήσας κύριον τὸν θεὸν σου ὅλην καρδίαν σου, καὶ ὅλην τῆς ψυχῆς σου, καὶ ὅλην τῆς διανοίας σου, καὶ ὅλην τῆς ἰσχύος σου, αὕτη πρώτη ἐντολή, καὶ δεύτερα ὁμοία αὐτῇ, ἀγαπήσας τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, μείζων τούτων ἄλλη ἐντολή οὐκ ἔστι. Ἐἶπερ αὐτῷ ὁ γραμματεὺς, καλῶς διδάσκαλε ἐπ' ἀληθείας εἶπας, ὅτι εἷς ὁ θεὸς, καὶ οὐκ ἔστι ἄλλος πλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ὅλην καρδίαν σου, καὶ ὅλην τῆς ψυχῆς σου, καὶ ὅλην τῆς διανοίας σου, καὶ ὅλην τῆς ἰσχύος σου, καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς εαυτὸν, πλεονόμους πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων, καὶ τῶν θυσιῶν

Ἐὸς ἸΗΣΟΥΣ

Septē frēs fuerūt, ac prim⁹ accepit uxorem, & moriēs nō reliquit semē. Et secūdus accepit illā, ac mortu⁹ ē, & nec ipse reliquit semē., & tertius similiter. Et acceperūt eā septē, nec reliq̄rūt semē. Postrema uero oīum mortua ē & uxor. In resurrectione igit̄, cū resurrexerint, cui⁹ illoꝝ erit uxor? Nam septē habuerunt eam uxorem. Et respondens Iesus, dixit eis. An nō propterea erratis, quod nesciatis scripturas, neq; uirtutē dei? Cū em̄ a mortuis resurrexerint, neq; cōtrahunt matrimoniū, neq; nuptū dantur, sed sunt uelut angeli qui in cœlis sunt. Cæterꝫ de mortuis qd̄ resuscitantur, non legistis in libro Mosi de rubo, quomodo locutus sit illi deus, dicens. Ego ille deus Abrabā, & deus Isaac, & deus Iacob. Non est de⁹ mortuoz, sed deus uiuentiū. Vos autē multū erratis. Et cū accessisset quidā e scribis, & audisset eos simul disputantes, uideret q; qd̄ bene respondisset eis, interrogauit illū, Quod est primū omniū mandatorꝫ? Iesus autē respondit illi. Primū omniū mandatum est. Audi Israel. Dominus deus noster, dñs unus est. Et diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua, & ex tota uirtute tua. Hoc ē primū mandatū. Et secūdū simile hoc ē, diliges proximū tuū, ut teipsū. Mai⁹ his aliud mandatū nō est. Et dixit illi scriba. Bene p̄ceptor, in ueritate dixisti, qd̄ unus sit de⁹, & nō sit ali⁹ p̄ter illū qd̄q; diligere eū ex toto corde. & ex tota itelligētia & ex tota anima, & ex tota uirtute. & diligere proximū ut seipsū, plus sit, q̄ uniuersa holocausta & uictima.

At Iesus

Ad scribā interrogantē de
p̄mo mandato.

καὶ ὁ ἸΗΣΟΥΣ ἰδὼν, ὅτι νονεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπερ αὐτῷ. ὄν μακρὰν εἶ ἀπὸ φθί βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ οὐδεὶς οὐκ ἐτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι, καὶ ἀπεκρίθει ὁ ἸΗΣΟΥΣ. ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ Ἱερῷ. πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς, ὅτι ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ ἦὸς ἐστὶν δαβὶδ, αὐτὸς γὰρ δαβὶδ εἶπερ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. αὐτὸς ὅω δαβὶδ λέγει αὐτὸν κύριον. καὶ πόθεν ἦὸς αὐτῷ ὄνομ; καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἠκούει αὐτὸν ἠδ' εἶπε. καὶ ἔλεγεν αὐτῶν ἐν τῇ διδασκίῃ αὐτοῦ. βλέπετε ἀπ' ἑαυτῶν γραμματέων τῶν δειλόντων ἐν σοφαῖς περιπατῶν, καὶ ἀσασμούς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, καὶ πρωτοκαθεδρίας, ἐν ταῖς συναγωγαῖς, καὶ πρωτοκλίσεις ἐν τοῖς δείπνοις. οἱ κατεδιόντες τὰς δικίας τῶν χρημάτων, καὶ προσάσαι μακρὰ προσβήχόμενοι. οὗτοι ληΐονται περισσότερον κριμα. καὶ καθίσας ὁ ἸΗΣΟΥΣ κατέναρτι τὸ γαζοφυλάκιον ἐδεῶρα πῶς ὁ ὄχλος βάλλα χαλκῶν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. καὶ πολλοὶ πλουῖοι ἐβαλλον πολλὰ, καὶ ἔλθουσα μία χήρα πῶχῃ, ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὅ ὅτι κοδράντης. καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. λέγει αὐτοῖς. ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ χήρα αὐτῆς πῶχῃ πλῆρον πάντων ἐβλήκεν ἢ βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον, αὐτῆς ἔκ φθί ὑπερήσσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν ὅλον τὸν βίον αὐτῆς. καὶ ἐκ πορθηνομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ Ἱεροῦ λέγει αὐτῷ εἶς, ἦν μαθητῶν αὐτοῦ. διδάσκαλε, ἴδε ποταποὶ λίθοι, καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί, καὶ ὁ ἸΗΣΟΥΣ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ. βλέπετε ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς, ὅ μὴ ἀφελθῆ λίθος ἐπὶ λίθου, ὅς ὅ μὴ κάταλυθῆ, ἢ καθήμενον αὐτῶν εἰς τὸ ὄρος ἢ ἐλαῶν κατέναρτι ἢ Ἱεροῦ

At Iesus cum uideret quod cordate respondisset, dixit illi. Haud longe abes a regno dei. Et nemo post illa audebat illum interrogare, Et respondens Iesus dicebat docens in templo. Quomodo dicunt scribae, Christum esse filium David? Nam ipse David dixit in spiritu sancto. Dixit dominus domino meo, sede a dextris mihi. Donec posuero inimicos tuos, scabellum pedum tuorum. Ipse ergo David uocat eum dominum. Et unde filius eius est? Et plerumque turba audiebat illum libenter. Et dicebat illis in doctrina sua. Cauete a scribis, qui amant in infulis ambulare, & salutationes in foris, & primas sellas in congregationibus, & primos accubitus in coenae, qui deuorant domos uiduarum, & sub praetextu longas faciunt orationes. isti accipient maius iudicium. Et cum sederet Iesus ex aduerso gazophylacii, spectabat quomodo turba mitteret aes in gazophylacium. Et multi diuites mitterant multa. Et uenit quaedam uidua pauper, misitque minuta duo, quod est quadrans, & uocatis ad se discipulis suis, dicit illis. Amen dico uobis, quod uidea haec pauper plus misit, quam omnes qui miserunt in gazophylacium. Nam omnes, eo quod ipsis superat miserunt. At haec e penuria sua omnia quaecumque habebat misit totam substantiam suam. Et cum exiret e templo, dicit illi quidam e discipulis illius. Praeceptor, uide quales lapides, & quales substructiones. Et Iesus respondens ait illi. Vides has magnas substructiones? Non relinquetur lapis super lapidem, quin diruatur. Et cum sederet in mote oliuarum e regione templi

Ad id qd scribe dicunt Christum filium David.

Ad turbam, cauet a Scribis

De uidua mittente in gazophylacium.

XIII

De destructione templi.

Cap. 13. ἱεροῦ ἐπικρῶτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν πέτρος & Ἰάκωβος, καὶ ἰωάννης, καὶ ἀνδρέας, εἶπεν ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσονται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅτι ἄρ' ἔτι πάντα ταῦτα σωτηριᾶσθαι; ὁ δὲ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν. Βλέπετε, μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τοῦ ὀνόματός μου λέγοντες, ὅτι ἐγὼ εἰμὶ, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. ὅτι ἄρ' οὐ δεῖ ἀκούσῃτε πολλὰς καὶ ἀκούσας πολλὰ μὴ προεῖθε. δεῖ γὰρ γενέσθαι, ἀλλ' οὕτως τὸ τέλος. ἐγγιθῆσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος, καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλεία. ἔσονται σεισμοὶ κατὰ τόπους, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ ταραχαί. ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα, βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτοὺς, παραδώσοσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς σωείδρια καὶ εἰς σωμαγωγὰς, διαρῆσθε, καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων διαχθήσθε ἐνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς, καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον κερυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. ὅτι ἄρ' οὐ δεῖ ἀγάγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες μὴ προμεριμνᾶτε τί λαλήσητε, μηδὲ μελετᾶτε, ἀλλ' ὅτι ἄρ' οὐ δεῖ ἡμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλᾶτε. οὐ γὰρ εἰς ὑμᾶς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. παραδώσει δὲ ἀδελφοὶ ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατήρ τέκνον, καὶ ἐπιφανήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς, καὶ θανατώσουσιν αὐτοὺς. καὶ ἔσονται μισοῦμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, ὁὗτος σωθήσεται. ὅτι ἄρ' οὐ δεῖ ἴδῃτε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ἔκδεν ὑπὸ δανιὴλ τοῦ προφήτου ἔσθαι ὅπου ἔστιν ὁ ἀναγινώσκων, τοῦτο. τότε οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ, φεγγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη. ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος, μὴ καταβάτω εἰς τὴν οἰκίαν, μηδὲ εἰσελθῆτω ὄρει τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸ ἄρ' οὐ, μὴ ἐπιστρέψατω εἰς τὰ ὀπίσω, ἄραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις, καὶ ταῖς δηλοζούσαις ἐν ἐκείναις

Prophetia de p̄stā ad martyrū.

De desolatōe abominatōe et fuga ī iudaea.

tēpli interrogabāt illū secreto Petrus & Iacobus & Ioānes & Andreas. Dic nobis quā hęc erunt? & quod signū est, quā hęc oīa sint cōsumāda? At Iesus rōdēs illis cœpit dicere. Videte, ne quis uos fallat. Multi enim uenient in nomine meo dicentes. Ego sū, & multos decipiet. Cum autem audieritis bella & rumores bellos, ne turbemini. Oportet enim fieri. At nō dum finis. Insurgēt enim gens aduersus gentem, & regnū aduersus regnū. Et erunt terremotus in singulis locis, & erunt fames ac turbationes. initia dolorum hęc. Sed caute uobis, tradent enim uos in concilia & in synagogas. cedemini, & sub praesidibus ac regibus ducemini propter me in testimonium illis. Et apud oēs gentes oportet prius predicari euāgelium. Cū autē duxerint uos, tradētes, ne precogitetis quid dicturi sitis, neque meditemini, sed quicquid datum fuerit uobis in illa hora, hoc loquimini. Nō enim estis uos qui loquimini, sed spūs sctūs. Traditurus est autem frater fratrem in mortē, & pater filium, & insurgent filij aduersus parentes, & morte afficient eos. Et eritis odio habiti ab omnibus, propter nomen meū. Sed qui perseverauerit usque ad finem, hic saluus fiet. Porro cum uideritis abominationem desolationis, de qua dictum est a Daniele propheta, stantem ubi nō oportet, qui legerit intelligat. Tūc qui fuerint in iudaea, fugiant ad montes. Qui uero fuerit in templo ne descēdat in domū, nec ingrediat, ut quicquā tollat ex domo sua. Et qui fuerit in agro, ne reuertatur ad ea quę reliquit a tergo ad tollendum pallium suū. Vae autē pregnātibz & lactātibz in illis

in illis

ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις, προσεύχεσθε ἵνα
 μὴ γῆνται ἡ φυγὴ ὑμῶν χαλῶνος. ἔσομαι
 ἡμεῖς ἐκεῖναί τινες, οἳ οὐ γέγονε
 τοιαύτη ἀπαρχὴς κτίσεως, ἢ ἐκτίσθη δὲ
 ὁσὸς ἕως τῶν νῦν, ἵνα μὴ γῆνται. καὶ εἰ μὴ κύ
 ριος ἐκολούθησεν τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη
 πᾶσα σὰρξ, ἀλλὰ διὰ τὸν ἐκλεκτὸν, οὗς ὁ
 ἐλέξατο ἐκολούθησεν τὰς ἡμέρας. καὶ τότε ἐάν
 τις ὑμῶν εἴπῃ, ἰδοὺ ὧδε ὁ χριστός, ἰδοὺ ἐκεῖ
 μὴ πιστεύετε. ἐγερθήσονται γὰρ ψευδοχριστοί,
 καὶ ψευδοπροφῆται, καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ
 τέρατα, πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν εἰς δὲ ἡμᾶς, καὶ
 τοὺς ἐκλεκτούς. ὑμεῖς δὲ βλέπετε, ἵνα οὐ προεί
 ρηκα ὑμῶν πάντα, ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέ
 ραις μετὰ τῶν ἀδελφῶν ἐκείνων, ὁ ἡλίος σκο
 तिθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος
 αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες ἔουρανῶν ἔσονται ἐκ πίπτον
 τες, καὶ αἱ δυνάμεις αἰθέρων οὐρανοῦ σαλευθή
 σονται, καὶ τότε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 ἐρχόμενος ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς
 καὶ δόξης, καὶ τότε ἀποσείσει τὸν ἀνή
 λους αὐτοῦ. καὶ ἐπισωσάξει τὸν ἐκλεκτὸν αὐ
 τοῦ. καὶ ἐκ τῆς πειρασμῶν ἀνέμου, ἀπὸ ἀκροῦ γῆς ἔ
 ρου οὐρανοῦ. ἀπὸ δὲ ἐφ' ἡμεῖς μάθετε τὸ
 παραβολῶν. ὅταν αὐτῆς ἴδῃ ὁ κλάδος ἀπα
 λος γῆνται, καὶ ἐκφυῖ τὰ φύλλα γινώσκετε,
 ὅτι ἐγγὺς τὸ ξῆρον. οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅ
 ταν ταῦτα ἴδῃτε γινόμενα, γινώσκετε ὅτι
 ἐγγὺς ὁ ξῆρον ἐπὶ θύραις. ἀμὴν λέγω ὑμῶν,
 ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη, μέχρις οὗ πάν
 τα ταῦτα γῆνη. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύ
 σονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. πρὸς
 ἡμεῖς ἐκεῖνος, καὶ τὸ ὄψον οὐδὲ οὐδὲ οὐδὲ
 οἱ ἄγγελοι οὐδὲ οὐρανοῦ. οὐδὲ ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πα
 τὴρ. βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε, οὐκ
 οἴδατε γὰρ, πότε ὁ καιρὸς ὕμῶν, ὡς ἄνθρωπος ἀ
 πόδημος ἀφείδῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δούλους
 αὐτοῦ ἐξῆσθαι, καὶ ἐκαστὸν εἶπον αὐτοῦ. καὶ τὸ θυ
 ζωρὸν ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῆ. γρηγορεῖτε οὐκ
 οἴδατε

in illis dieb⁹. Sed orate, ne fiat fuga ue/
 stra hyeme. Erūt enim dies illi afflictio
 qualis, nō fuit a primordio rerum cōdi
 tarum, quas condidit deus, usq; ad hoc
 tempus, nec futura est. Et nisi dominus
 abbreviasset dies, haud quāq; salua fu
 isset uniuersa caro. Sed propter electos
 quos elegit, abbreviauit dies. actū si q; s
 uobis dixerit. Ecce hic Christus, ecce il
 lic, ne credatis. Exoriētur pseudochri/
 sti, & pseudopropheta, & adent signa
 ac prodigia, ad decipiēdū si fieri possit
 etiam electos. Vos autē uideate, ecce prae
 dixi uobis omnia. Caterum in illis die
 bus post afflictionem illam sol obtene
 brabitur, & luna non dabit splendore
 suum, & stellae caeli decident, & uirtutes
 quae in caelis sunt concutientur. Et tūc
 uidebūt filium hominis uenientem in
 nubibus, cū potestate multa & gloria.
 Et tunc mittet angelos suos, & aggrega
 bit electos suos a quatuor uētis, a sum
 mo terrae, usq; ad summum caeli. A fi
 ci uero discite similitudinem. Cum ra
 mus eius iam tener fuerit, & pduxerit
 folia, scitis qd' ppe sit aestas. Sic & uos
 cū hac uideritis fieri, scitote q; prope sit
 in foribus. Amen dico uobis, quod nō
 praeteribit generatio hec, donec omnia
 haec facta fuerint. Caelum & terra prae
 teribunt, sed uerba mea non transibūt.
 Caterum de die illo ac tempore, nemo
 nouit, nec angeli qui in caelo sūt, nec ip
 se filius, sed solus pater. Cauete, uigila
 te, & orate, nescitis em̄ quando tēpus
 sit. Sicut homo q; peregre agit relicta
 domo sua, qui dedit seruis suis substan
 tiā suā & suū unicuiq; opus, & ianitori
 mandauit ut uigilaret. Vigilate igitur,
 nescitis

Cap. 13.

De tribulatione afflictio: et abbreviatio diei

De pseudochristis et pseudo prophetis.

De obtenebratione solis lunae ac stellarum.

Die et hora nemo sciet.

EVANGELIUM
 rogabāt illi secreto Petrus
 Ioānes & Andreas. Quod
 signū est quod signū est
 tūc sumāda. At Iesus mi
 tate. Videte, ne q; uos
 in ueniat in noie meo
 & uos dicitur. Cum
 nis bella & rumores belli
 ni. Oportet em̄ fieri. At
 nūq; em̄ gens aduer
 & regni aduerus regni
 tioris in singulis locis
 ac turbationes in uita
 ad cauere uobis, tūc
 illa & in synagogas, coe
 tidius acrogibus dicit
 i testimoniu illis. Et
 ante prius pdicari eue
 uerint uos, tradetes, ne
 uicturi sitis, neq; meche
 dari fuerit uobis in illa
 ini. Nō em̄ estis uos
 spūs scūs. Tradituri
 fratrem in morte. Et
 uigentem filij aduerus
 te afflicent eos. Et in
 b omnibus, propere
 ed qui perseuerauerit
 saluus fiet. Porro can
 nationem delictorum
 am est a Daniele proph
 ubi nō oportet. Et
 i tūc qui fuerit in uita
 nonnes. Qui uos uerit
 scēdari domū, neq; reg
 uā tollat ex domo illa
 agro, ne reuocauerit
 a tergo ad tollendam
 aut pregnātib; uobis

Cap. 14

οἱ δὲ ἀπερὶ πότε ὁ κύριος τῆς δικίας ἐρχεῖται ὁφεί, ἢ μεσουκτις, ἢ ἀλεκτοροφωνίας, ἢ πρώι, μὴ ἐλθῶν ἐξαίφνης, εὐρη ἡμῶν καδ' εὐδοντ'. ἃ δὲ ὑμῶν λέγω, πᾶσι λέγω, γρηγορεῖτε. Ἡμ δὲ τὸ πᾶχα, καὶ τὰ ἀζυμα μετὰ δύο ἡμέρας καὶ ἐζητήσιν οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλω κρατήσωμεν, ἀποκτείνωσι μὲν ἔλεγον δὲ, μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μὴ ποτε δόρυβος ἔσαι το λαοῦ, καὶ ὄντ' αὐτοῦ ἐν βηθανίᾳ ἐν τῇ δικίᾳ σίμωνι τῷ λεπροῦ, κατακαμύλου αὐτοῦ, ἢ ἄλλερ γωνὴ ἔχουσα ἀλάβασρον μύρου νάρδου πωτιστικῆς πολυτελοῦς, καὶ σωτηρίφασα τὸ ἀλάβασρον, κατέχευε αὐτοῦ κατὰ φρὶ κεφαλῆς. ἦσαν δὲ ἄλλες ἀγανακτοῦντες πρὸς αὐτοῦ, καὶ λέγοντες, εἰς τί ἢ ἀπώλεα αὐτῆ τοῦ μύρου γέγονε, ἢ δύννατο γὰρ τοῦτο πρᾶξιῶν ἐπάνω τριακοσίωμ δηναρίωμ, ἢ δοδῶναι τῆς πῶχοις, ἢ ἐνθερμῶντο αὐτῆ. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπερ. ἀφετε αὐτῶν. τί αὐτῆ κόπους παρῆχετε, καλὸν ἔργον ἐργάσατο εἰς ἐμέ. πᾶμποτε γὰρ τοῦς πῶχοῦς ἔχετε μετ' ἐαυτῶν, καὶ ὅταν δέλκτε δάναοδε αὐτοῦς ἐν ποιῆσαι, ἐμε δ' οὐ πᾶμποτε ἔχετε, ὁ εἶχεμ αὐτῆ ἐποίκησιν, προσέλαβερ μυρίσαι μου τὸ σῶμα εἰς τὸν ἑτασασμόμ. ἀμὴν λέγω ὑμῶν, ὅπου ἐὰμ κηρυχθῆ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὁ ἐποίησιν αὐτῆ λαληθήσεται εἰς μνημόσωνον αὐτῆς. καὶ ὁ ἰουδαῖος ὁ ἰσκαριώτης εἰς τῶν δώδεκα ἀπῆλθεμ πρὸς τοῦς ἀρχιερεῖς, ἵνα παρᾶδῶ αὐτὸν αὐτοῖς. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν, καὶ ἐπκηγείλαντο αὐτῶ ἀργύριον δοῦναι. Ἐζητήσιν, πῶς ἐνκαίρωσ αὐτὸν παρᾶδῶ. καὶ τῆ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ πᾶχα ἐθουομ, λέγουσιμ αὐτῶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ποῦ δέλας ἀπελθόντες, ἐτοιμάσομ ἵνα φάγησ τὸ πᾶχα, καὶ ἀποσέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτοῖς, ὕψατε εἰς πλῶ πόλιν, καὶ ἀπαντήσα ὑμῶν ἄνθρωπον κερᾶμίον

Ve pasche festo appropinquante summi sacerdotes querebat

De alabastro unguenti effuso super caput iesu.

Ve Judas abiit ad summos sacerdotes.

Ve misit ihos ut pareret pascha.

nescitis enim, quando dñs domus uenturus sit, sero an medio noctis, an in gallicinio, an diluculo, ne si uenerit repente, offendat uos dormientes. Cæterum quæ dico uobis, omnib⁹ dico. Vigilate. **E**rat aut pascha, & azymoz dies futuri post biduum. Et quærebāt summi sacerdotes & scribæ, quomodo eū per dolū iniecta manu occiderēt. Dicebāt aut. Nō in die festo, ne qñ tumult⁹ fiat ppli. Et cū esset Bethaniæ in domo Simonis leprosi, accūbente eo, uenit mulier habēs alabastrū nardi pisticæ p̄ciosa, & cōminuto alabastro, effudit illi i caput. Erāt aut qdā, q indignabāt apud sese, ac dicerēt. Ad quid pditio hæc unguenti? Nam poterat hoc uendi pluris q̄ trecentis denarijs, ac dari pauperibus. Et infremuerunt aduersus illam. At Iesus dixit. Sinite illam. Cur illi molesti estis? Bonum opus operata est erga me. Semper enim pauperes habetis uobiscū, & quando cūq; uolueritis, potestis illis bñfacere, me uero nō semper habetis. Quod potuit hæc fecit, p̄uenit, ut ungeret meū corpus ad sepulturam. Amen dico uobis. Vbi cūq; pdicātū fuerit euangeliū hoc in totū mundum, etiam hoc qd' fecit hæc dicitur in memoriā istī. Et Judas Iscariotes unus e duodecim, abiit ad sūmos sacerdotes ut traderet eū illis. Quo audito illi gauisi sunt. Et polliciti sūt ei pecuniā se daturus. Et querebat, quō oportune illū traderet. Ac primo die azymoz, cū pascha imolarēt dicūt illi discipuli sui. Vbi uis, ut abeamus & parem⁹, ut edas pascha. Et emittit duos e discipulis suis & dicit illis. Ite i ciuitatē, & occurret uobis homo hydriam

XIII

κεράμιον ὕδατος· βασάλωμ· ἀκολυθία πε
 ἀυτῷ, καὶ ὕπου ἐὰν εἰσέλθῃ, εἶπατε τῷ ὀι
 κοδεπότῃ, ὅτι ὁ διδάσκαλος λέγει· πῶς εἰμι
 τὸ κατάλυμα, ὅπου τὸ πάχα μετὰ ἡμῶν μαθη
 τῶν μου φάγω, καὶ αὐτὸς ἡμῖν δεῖξί· ἀνώγε
 ορ μέγα, ἐσθωρνώωμ, ἔτοιμομ· ἐκεῖ ἔτοιμάσα
 τε ἡμῖν· Ὁ δὲ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, Ὁ ἦλ
 θον εἰς πλὴν πόλιμ· καὶ ἔυρον καθὼς εἶπερ
 αὐτοῖς, καὶ ἠτοίμασαν τὸ πάχα, καὶ ὁ φίλα
 γενομένης ἔρχετο μετὰ ἡμῶν δώδεκα· καὶ ἀνα
 κηλύωμ αὐτῶν καὶ ἐδιόντων εἶπερ ὁ Ἰη
 σοῦς· ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν πα
 ραδώσῃ με, ὁ ἐδίωμ μετ' ἐμοῦ, οἱ δὲ ἤρξαντο
 λυπεῖσθαι, καὶ λέγει αὐτῷ, εἷς καθ' εἷς, μήτι
 ἐγώ, καὶ ἄλλος, μήτι ἐγώ; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
 εἶπερ αὐτοῖς· εἷς ἐκ ἡμῶν δώδεκα, ὁ ἐμβα
 πτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρυβλίον, ὁ μόν ἡὸς
 τῷ ἀνθρώπου ὑπάσῃ καθὼς γέγραπται πε
 ρὶ αὐτοῦ· Οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ
 ἡὸς τῷ ἀνθρώπῳ παραδίδοται, καλὸν ἦν αὐ
 τῷ εἶ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἀνθρώπος ἐκ ἐνοῦ, καὶ ἐ
 διόντων αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον ἐν
 λογήσας, ἐκλάσει καὶ ἔδωκερ αὐτοῖς, καὶ
 εἶπερ, λάβετε, φάγετε, τοῦτό ἐστι τὸ σῶμα
 μου, καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον, ἐχαρισθήσας
 ἔδωκερ αὐτοῖς, καὶ ἔπειον δὲ αὐτῷ πάντες
 καὶ εἶπερ αὐτοῖς, τοῦτό ἐστι τὸ αἷμα μου τὸ
 καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμε
 νομ· ἀμὲν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐκ εἶμι οὐ μὴ πῖω
 ἐκ τοῦ γενήματος σφί· ἀμπέλου, ἕως τῆς κεί
 ρας ἐκείνης, ὅταν αὐτὸ πῖνω καινὸν ἐν τῇ βα
 σιλείᾳ τοῦ θεοῦ, καὶ ὑμνήσαντες δὲ ἦλθον εἰς
 τὸ ὄρος ἡμῶν· καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰη
 σοῦς, ὅτι πάντες σκανδαλιθήσεσθε ἐν ἐμοὶ
 ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· ὅτι γέγραπται πατάξω
 τὸν ποιμένα, Ὁ δὲ διασκορπισθήσονται τὰ πρό
 βατα· ἀλλὰ μετὰ τὸ ἐσθῆναι με προάξω ὑ
 μᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὃ ἢ πρότερος ἔφη αὐτῶν·
 καὶ εἰ πάντες σκανδαλιθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ
 καὶ λέγει

hydriam aquæ baiulās, sequimini illū
 & quocūq; ingressus fuerit, dicite patri/
 familias, magister dicit. Vbi est diuer/
 forium, ubi pasca cum discipulis meis
 edam? Et ille uobis ostendet tridiniū
 magnū stratū paratū, illic parate
 nobis. Et exierunt discipuli eius, & ue/
 nerunt in ciuitatē, & repererunt quē
 admodum dixerat illis, & parauerunt
 pasca. Et cū uespera esset facta, uenit
 cum duodecim. Et cum accūberent &
 ederent, dixit Iesus. Amen dico uobis.
 Vnus ex uobis tradet me, qui edit me/
 cum. At illi cœperunt contristari, & di/
 cere illi singillatim, Nū ego? Et ali⁹, nū
 ego? Ille uero rñdens dixit illis. Vnus
 e duodecim qui intingit mecum in cati/
 num, Filius quidē hominis uadit sicut
 scriptum est de illo, Sed uæ homini illi,
 per quē filius hominis traditur, bonū
 erat illi, si natus nō fuisset homo ille. Et
 edentibus illis, sumpto Iesus panē,
 cū gratias egisset, fregit & dedit illis, ac
 dixit. Sumite, comedite, hoc est corpus
 meū, & accepto poculo, cū gratias egis/
 set dedit illis, & biberunt ex eo omnes,
 & dixit illis. Hic est sanguis meus noui
 testamenti, qui pro multis effunditur.
 Amen dico uobis, posthac non bibam
 de fructu uitis, usq; ad diem illum cum
 illud bibero nouum in regno dei. Et cū
 hymnum cecinissent, exierunt in mon/
 tem oliuarū. Et dicit illis Iesus. Oēs scā
 dalū patiēmini in me in nocte hac, quā
 scriptū est. Percutiam pastorē, & di/
 spergentur oues. Sed posteaq; resur/
 rexero præcedam uos in Galilæam.
 Petrus autem dixit illi. Etiam si om/
 nes scandalizati fuerint, at non ego,
 K Et dicit

Cena dñi.

De traditōe suo loquitur.

De factō corpōis & sanguis.

De fuga dñi loquitur.

Presumptio Petri, et de eius negatōe.

min, quando dñs domum
 an medio noctis au
 dūculo, nē si uenerit
 te uos dormientes. Cate
 uobis omnib⁹ dico. Vig
 pūcia & azymoz die
 dūcam. Et quarebāt
 s (sicut, quomodo eū
 ta manu occiderēt. Dico
 die festo, ne qñ cumu
 esset Bethaniz in domo
 acubente eo, uenit mu
 saltū nardi pistice pōit
 no alabastro, effudit illi
 aut qdā, q̄ indignabāt
 erēt. Ad quid p̄dūio hanc
 lam poterat hoc uenire
 tis domus, ac dari pau
 tuerunt aduersus illam
 Sinite illam. Cur illi mo
 num opus operata est et
 er enim pauperes hab
 quando cūq; uoluerit
 nfacere, me uero nō
 quod potuit hæc fecit
 eret meū corpus ad
 n dico uobis. Vbiāq;
 angeli hoc in totis
 hoc qd̄ fecit hæc dicit
 n. Et Iudas Iscariotes
 abire ad sumos
 eū illis. Quo ad
 a polliciti sūt q̄ nūm
 q̄rebat, quō oportet
 primo die azymoz
 e dicit illi discipuli
 mus & parent
 tūc duos e discip
 ciuitatē, & occurrunt

Cap. 14. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς. ἀμὲν λέγω σοι,
 ὅτι σήμερον καὶ τῆ νυκτὶ ταύτῃ πρὶν ἢ εἶς
 ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρεῖς ἀπαρνήσῃ με. ὁ δὲ
 ἐκ περιουσίας ἔλεγε, μᾶλλον ἐὰν με εἴη συν
 αποθανῆν σοι, ὅμη σε ἀπαρνήσομαι. ὡσαύ
 τως ὅ καὶ πάντες ἔλεγον, καὶ ἔρχονται εἰς χω
 ρίον οὗ τὸ ὄνομα γεθσημανεὶ, καὶ λέγει τοῖς
 μαθηταῖς αὐτοῦ. καθίσετε ὧδε ἕως προσεύξο
 μαι, καὶ ἔξω αὐτοῦ τὸν πέτρον καὶ τὸν Ἰάκω
 βον καὶ Ἰωάννην μετ' αὐτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκ θαμι
 θεῖοι καὶ ἀδελφονεῖν, καὶ λέγει αὐτοῖς. πε
 ρίλυτός ἐστι ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου. μεί
 νατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε, καὶ προσφελθῶμι
 κροῦν, ἐπέσει ἐπὶ τὸ Ἰησοῦς καὶ προσκύχητο, ἵνα
 εἰδωατόμ ἐστιν παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα.
 καὶ ἔλεγεν, ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα εἰδωατά σοι
 παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο. ἀλλ
 ὅτι ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ τί σύ, καὶ ἔρχεται ἡ ἐν
 ρίσκη αὐτοὺς καθένδοντας, καὶ λέγει τῷ πέ
 τρω. σίμων καθένδεις, οὐκ ἴχυσας μίαν ὥ
 ραν γρηγορῆσαι, γρηγορήτε καὶ προσεύχετε,
 ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦ
 μα πρόσθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀδυνάτη. καὶ πάλιν
 ἀπελθὼν προσκύχητο τὸν αὐτὸν λόγον εἰ
 πών, καὶ ὑποστρέψας, εὗρεν αὐτοὺς πάλιν καθέν
 δοντας, ἥσαν δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρημένοι
 καὶ οὐκ ἠδύσαν τί αὐτῶ ἀποκριθῶσιν. καὶ ἔρχε
 ται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς. καθένδετε λοι
 πὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἀπέχθη, ἦλθεν ἡ ὥρα.
 ἰδοὺ παρὰ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὰς χεῖ
 ρας τῶ ἀμαρτωλῶν. εἰσεῖσθε ὅσῳ μεν. ἰδοὺ ὁ
 παρὰ τοῦ μετ' ἐμοῦ ἦγγικεν, καὶ ἐυθέως ἔτι αὐτῶ
 λαλοῦντ' ἔξωσιν εἰς ἄμ' ἡ δώδεκα
 καὶ μετ' αὐτῶ ὄχλος πολλὸς μετὰ μαχαιρῶν
 καὶ ξύλων παρὰ τῶ ἀρχιερέων καὶ τῶ γραμ
 ματέων καὶ τῶ πρεσβυτέρων. δεδω
 κε δὲ ὁ παρὰ τοῦ αὐτοῦ σύσκημον
 αὐτοῖς λέγων. ὅμ' ἂν φιλήσω, αὐτόσ
 ὅς με, κρατήσατε αὐτόν καὶ ἀπαγάγετε
 ἀσφαλῶς

Deo dōn iēsu t' hoito.

Traditur a Iuda.

Et dicit illi Iesus. Amen dico tibi,
 quod hodie in nocte hac priusquam bis
 gallus cecinerit, ter abnegabis me. At
 ille magis dicebat. Imo si me oportue
 rit commori tibi, non te abnegabo. Si
 militer autem & omnes dicebant / &
 ueniunt in locum cuius nomen Get
 semani, & dicit discipulis suis. Sedete
 hic, donec orauero, & assumit Petrum,
 & Iacobum, & Ioannem secū, & cepit
 expauescere & angī. Et dicit illis, uehe
 menter tristis est anima mea usq; ad
 mortē, manete hic & uigilate. Et pro
 gressus paululū prostratus est in terra
 & orauit, ut si possibile esset, transfret a
 se hora, & dicebat. Abba pater, omnia
 possibilia sunt tibi, aufer poculū a me
 hoc, sed non quod ego uelim, sed quid tu.
 Et uenit, & offendit eos dormiētes. Et
 dicit Petro. Simon dormis? non potui
 sti unā horā uigilare? Vigilate, & ora
 te, ne ueniatis in tentationem. Spiritus
 quidem promptus, caro uero infirma.
 Et rursus digressus orabat eisdem uer
 bis dicens. Et reuersus offendit illos rur
 sum dormiētes, erant enim oculi eorū
 grauati, & nesciebant quid illi respon
 derent. Et uenit tertio, & dicit illis. Dor
 mite posthac & reqescite. Sufficit. Ve
 nit hora, & tradit filius hominis in ma
 nus peccatorū. Surgite eamus. Ecce qui
 tradit me, appropinquauit. Et cōtinuo
 adhuc eo loquente accedit Iudas qui erat
 unus e duodecim, & cū illo turba mul
 ta cum gladijs & lignis a summis sacer
 dotibus & scribis & senioribus. Dede
 rat autē is qui tradebat eum cōmune si
 gnum illis, dicēs. Quemcūq; osculatus
 fuerō is est, cōprehēdite illū & abducite
 caute.

ασφαλώς. καὶ ἔλθῶν, εὐθέως προσελθὼν αὐ-
 τῷ, λέγει αὐτῷ, ραββί ραββί. καὶ κατεφί-
 λκσεν αὐτόν. οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ' αὐτόν τὰς
 χεῖρας αὐτῶν. Ἐκράτησεν αὐτόν. εἰς δὲ πῶν
 παρρηκώτων ἀσάσμενος πλὴν μάχαιραν
 ἔπαισε τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, καὶ
 ἀπέλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. καὶ ἀποκριθεὶς
 ὁ ἸΗΣΟΥΣ ἔειπεν αὐτοῖς. ὡς ἐπὶ ληστῆν
 θηήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλ-
 λαβῆτε με, καθήμερον ἡμῆρ πρὸς ὑμᾶς
 εἰ τῷ ἱερῷ διδάσκω, Ἐ οὐκ ἐκράτησα
 τέ με. ἀλλ' ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί.
 καὶ ἀφέντες αὐτόν πάντες ἔφυγον. καὶ εἰς
 τὴν μερσίσην ἠκολούθη αὐτῷ περιε-
 ελημνός σινδὼνα ἐπὶ γυμοῦ, καὶ κρατοῦσιν
 αὐτόν οἱ μεανίσκοι. ὁ δὲ καταλιπὼν πλὴν σιν-
 δῶνα, γυμνός ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν. καὶ ἀπήγα-
 γον τὸν ἸΗΣΟΥΣ πρὸς τὸν ἀρχιερέα. καὶ
 σωέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς
 καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. καὶ
 ὁ πέτερος ἀπὸ μακροῦθεν ἠκολούθησεν αὐ-
 τῷ. ἔως ἔσω εἰς πλὴν αὐλήν τοῦ ἀρχιερέως.
 καὶ ἦν σωκαθήμενος μετὰ πῶν ὑπηρετῶν
 καὶ διεμαίρομενος πρὸς τὸ φῶς. οἱ δὲ ἀρ-
 χιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτου
 κατὰ τοῦ ἸΗΣΟΥ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανα-
 τῶσαι αὐτόν. καὶ οὐκ ἔνερισον. πολλοὶ γὰρ
 ἔψευδομαρτύρουσιν κατ' αὐτόν, καὶ ἴσαι αἱ
 μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. καὶ τρεῖς ἄμα
 σάρτες ἔψευδομαρτύρουσιν κατ' αὐτοῦ λέ-
 γοντες. ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέ-
 γοντος, ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν
 τοῦτον χερσοποίητον, καὶ διὰ τριῶν ἡμε-
 ρῶν, ἄλλομ ἄχερσοποίητον οἰκοδομήσω. καὶ
 οὐδὲ οὕτως ἴσαι ἢ ἡ μαρτυρία αὐτῶν. καὶ
 ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον ἔπαρῶ-
 κησεν τὸν ἸΗΣΟΥΣ λέγων. οὐκ ἀποκρίθη
 οὐδὲν; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ὁ δὲ εἰσι-
 ῶπα καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς εἰ-
 πρῶτα

caute, Et cū uenisset, p̄tinus accedit ad
 illū, dicitq; ei. Rabbi rabbi, & deoscula-
 tus est eū. Illi uero iniecerūt in illū ma-
 nus suas, & cōphenderūt eū. Vn^o autē
 q̄spiā astantiū educto gladio percussit
 seruū sūmi sacerdotis, & amputauit ei⁹
 auriculā. & r̄ndēs Iesus dixit illis. T̄ āc̄
 ad latronē existis cum gladijs & lignis
 ad cōphēdēdū me, quotidie erā apud
 uos in tēplo docēs, & nō cōphendistis
 me, sed ut impleatur scripturā. Et relicto
 illo oēs fugerūt, & unusquispiā adole-
 scētul⁹ sequebat̄ illū circūamictus sindo-
 ne sup nudū, & cōphendūt illū adole-
 scētulū. Ille uero relicta sindone nud⁹
 effugit ab illis. Et abduxerūt Iesum ad
 sūmū sacerdotē. Et conueniūt cum illo
 oēs sūmi sacerdotes & seniores & scri-
 b̄. Et Petrus eminus sequebat̄ illū do-
 nec uenisset in atriū sūmi sacerdotis, &
 erat sedens una cum ministris, & calefi-
 ebat ad lumen. Summi uero sacer-
 dotes & totū conciliū querebat ad-
 uersus Iesum testimoniū, ut morti tra-
 derent eum, & non inueniebant. Nam
 multi falsum testimoniū dixerant ad-
 uersus illum, & non erant satis idonea
 testimonia. Et quidam assurgebant &
 falsum testimoniū ferebant aduer-
 sus illum, dicentes. Nos audiuius
 eum dicentem. Ego diruam templum
 hoc quod est manibus factum, & tri-
 bus diebus aliud sine manibus factum
 ædificabo. Et ne sic quidē satis idonea
 erāt testimonia illoꝝ. Et surgēs sūmus
 sacerdos ī mediū, interrogabat Iesū di-
 cēs. Nō r̄ndēs q̄c̄c̄? Quid isti aduersū
 te testificant? At ille tacebat, & nihil re-
 spōdebat. Rursū sūmus sacerdos inter-
 K z rogauit

Capitur Iesus.

Iesus ad tēba se capientem.

Ad domū Annę dicit.

De falso testio quæsitio.

Iesus. Amen dico
 nocte hac priusquam
 ter abnegabis me.
 Iudas. Iam si me oportet
 non te abnegabo.
 omnes dicebant
 locum cuius nomen
 dicit discipulis suis. Secū-
 dū. & affluunt Petrum
 & Joannem secū. & cepit
 tangi. Et dicit illis. uetis
 est anima mea usq; ad
 te hic & uigilate. Expro-
 bium prostratus est in ter-
 ra prope libet esset. transi-
 ebat. Abba pater, omne
 tibi. aufer poculum am-
 lego uelim. sed quid na-
 dit eos dormientes. Et
 in dormitis non potui
 are. Vigilate. & ora-
 tionem. Spiritus
 is, caro uero infirma.
 Ius orabat eis demo-
 nefus offendit illos.
 is, erant enim oculi
 diebant quid illi resp-
 it terno. & dicit illis
 & respicite. Sufficit
 idit filius hominis
 Surgite eam uisum
 propinquauit. Iudas
 quente accedit Iudas
 decim, & cū illo
 dñs & lignis a summo
 scribis & senioribus
 qui tradebat eum
 dices. Quem uisum
 cōprehēdit

Cap. 14.

*A sū facdote itrogat/
Tu es chzus filij dei be:*

πρωτα αυτον. και λεγα αυτω. συ ει ο χρι
 στος ο υιος του ευλογητ; ο δε ιησους ειπεν
 εγω ειμι, και οφειδε τον υιον του ανθρωπου
 καθημονομ εκ δεξιων φι δωαμεως. εις
 χομλωμ μετὰ τῶν νεφελῶν του ουρανοῦ. ο
 δε αρχιερεὺς διαρρηξας τους χιτωνας αυτου
 λεγα. τι ετι χριαιμ εχομλω μαρτύρων; η
 κοςατε τ βλασφημίασ. τι ὑμῖν φαίνετε; οι ἡ
 πάντες κατέκριναν αυτον ειναι ενοχομ θανά
 του. και ηρξαντο τινες εμπήνν αυτω και περικαλύ
 πην το προσωπον αυτ, και κολαφίζην αυτον και
 λέγην αυτω. προφήτευσον. και οι ὑπερέτρεαπίσ
 μασιμ αυτον εβαλλον. και εντ το πετρον εν τῆ
 αυτῆ κάτω, ερχεται μία τῶν καιδισκῶν του
 αρχιερωσ, και ιδουσα τον ωετρομ θερμαι
 ρόμενομ, εμβλέψασα αυτω λεγα, και συ με
 τὰ του ναζαρηνοῦ ιησου ηδα. ο δε ηρηήσα
 το λέγωμ. ουκ οίδα, ουδε επίσαμαι τι λέγεις.
 και ελθουμ εξω εις το προαυλιομ. ε αλέκ
 τωρ εφώνησεμ. και η καιδίσκη ιδουσα αυ
 τον πάλιμ ηρξατο λέγειν τοῖς παρεσκό
 σιμ. οτι ουτος εστι αυτῶν εσιμ. ο δε πάλιμ ηρ
 νητο. και μετὰ μικρόμ πάλιμ οι παρεσῶτες
 ελεγον τω πετρω. αληθῶσ εστι αυτῶν ε. και
 γαρ γαλιλαῖο ε. και η λαλιά σου ομοιά
 ζα. ο δε ηρξατο αναδεματίζειμ και ομνήσαμ,
 οτι ουκ οίδα τον ανθρωπον τῶν ὄν λέγει. ε
 εκ δευτέρσ αλέκτωρ εφώνησεν. και ανεμνήσθη ο
 ωετροσ τ ρήματ ου ειπεν αυτω ο ιησους. οτι
 πρην αλέκτορα φωνῆσαι δις, απήνησ με τρις.
 και επιβαλὼν εκλαιεν. και ευθέωσ επὶ τῶ πρώ
 συμβόλιον πηήσαντες οι αρχιερεῖσ μετὰ τῶ πρεσ
 βυτέρῶ και γραμματέων και ὄλον τῶ συνέδριον διή
 σαντες τῶν ιησουιν, απήνεκαν και πῶδωκαμ
 τῶ πιλάτω. και επηρώτησεν αυτῶν ο πιλάτ. συ
 ει ο βασιλευσ τ ισραίωμ; ο ἡ απκριθεῖσ ειπεμ
 αυτω. συ λέγεις. και καταγορεύω αυτῶ οι αρχι
 ερεῖσ πολλά. ο δε πιλάτ πάλιμ επη
 ρώτησεμ αυτὸμ λέγωμ. ουκ αποκρίμη
 ουδὲμ

Conspuētur.

Ve petrus ter negauit.

*Iesus uincty mane tra
ditur Pilato.*

Accusatur.

rogauit, & dicit illi, Tu es ille Christus
 filius benedicti? Iesus autē dixit. Ego
 sum, & uidebitis filiū hominis sedentē
 a dextris uirtutis, & uenientē in nubi
 bus cœli. Sūmus autē sacerdos dilacera
 tis uestibus suis dixit. Quid p̄terea op̄
 habemus testibus? Audistis blasphem
 iā, quid uobis uidetur? Illi uero oēs
 condēnauerunt eum esse reum mortis.
 Et cœperunt quidā conspuere in eum,
 & obuelare faciem illius, & colaphis eū
 cedere, & dicere illi, diuina, & ministri
 alapas illi impingebant. Et cū esset Pe
 trus in atrio inferius, uenit una ancilla
 rum summi sacerdotis, & cum uidisset
 Petrū calefaciētem se intuita illū dicit.
 Et tu cū Nazareno Iesu fuisti? At ille
 negauit, dicens. Non noui, neq; scio qd
 dicas. Et exiuit foras in uestibulū, & gal
 lus cecinit. Et ancilla cū uidisset eū, rur
 sum cœpit dicere his qui astabant, hic
 ex illis est. At ille rursū negabat, ac pau
 lo post iterum qui astabant dicebant
 Petro. Vere ex illis es, & Galilaus es, &
 loquela tua conuenit. At ille cœpit exe
 crari & iurare, non noui hominē istum
 de quo dicitis. Et iterū gallus cecinit. Et
 recordatus est Petrus uerbi quod dixe
 rat illi Iesus. Priusq; gall⁹ cecinerit bis,
 abnegabis me ter, & cœpit flere.

Et confestim diluculo concilio inito,
 summi sacerdotes cū senioribus & scri
 bis, ac totū concilium uinctū Iesum ad
 duxerunt, & tradiderunt Pilato. Et in
 terrogauit eū Pilatus. Tu es ille rex Iu
 dæorū? At ille respondens dixit illi. Tu
 dicis. Et accusabant eum summi sacer
 dotes de multis. Pilatus autē rursus in
 terrogauit illū, dicens. Non respondes
 quicq;

XV

οὐδὲν· ἴδε πόσα σου καταμαρτυροῦσι· ὁ δὲ
ΙΗΣΟΥΣ οὐκ ἔτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὡς περὶ
 μάζαν τὸν πιλάτῃ, κατὰ δὲ ἑορτήν, ἀπέλυ
 ερ αὐτοῖς ἓνα δέσμιον ὃν περὶ ἠτοῦντ. ἦν δὲ ὁ
 λέγομηνος βαρραβᾶς μετὰ τῶν συσασια
 σῶν Δεδεμνύοι, οἱ ἕνεκεν τῆς χάριτος φόνου πε
 ποιήσασα, καὶ ἀναδοῦσας ὁ ὄχλος ἤρξατο
 αὐτῶν, καθὼς αἰετοῖς αὐτοῖς, ὁ δὲ πιλά
 τος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων, θέλετε ἀπολύ
 σω ἡμῖν τὸν βασιλέα τῶν ἰουδαίων, ἐγίνω
 σκεν γὰρ, ὅτι διὰ φθόνου πρὸς δεδωκίσαν αὐ
 τῶν οἱ ἀρχιερεῖς, οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσασα τὸν
 ὄχλον, ἵνα μάλλον τὸν βαρραβᾶν ἀπολύσῃ
 αὐτοῖς, ὁ δὲ πιλάτος ἀποκριθεὶς πάλιν εἶ
 περ αὐτοῖς, τί θέτε ποιῆσαι ὅμ λέγει
 τε βασιλέα τῶν ἰουδαίων; οἱ δὲ πάλιν ἔκρα
 ξαν, σαύρωσον αὐτόν, ὁ δὲ πιλάτος ἔλεγε
 τῶν, τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ, περιώ
 τήρω ἔκραξαν, σαύρωσον αὐτόν, ὁ δὲ πιλά
 τος βουλόμενος τὸν ὄχλον τὸ ἱκανὸν ποι
 ῆσαι, ἀπέλυσε αὐτοῖς τὸν βαρραβᾶν, καὶ
 παρὰ δέωκεν τὸν **ΙΗΣΟΥΣ** φραγελλώσας, ἵνα
 σαυρωθῆ. οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν
 ἔσω φθῖν αὐλῆς ὅ ὅστις πρῶτον, ἐσθῆκα
 λοῦσι μὲν ὄλων πλὴν ὠρεῖα, καὶ ἐνδύουσι αὐ
 τὸν πορφύραν, καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέ
 ξαντες ἀκανθίνον σέφανον, καὶ ἤρξαντο ἀ
 παράξεισθαι αὐτόν, καὶ βασιλεῦ τῶν ἰου
 δαίων, καὶ ἐτυπῶν αὐτοῦ πλὴν κεφαλῶν κα
 λάμων, καὶ ἐνέπιον αὐτῶν, καὶ τῖθέντες τὰ
 γόνατα προσεκύνου αὐτῶν, καὶ ὅτε ἐνέ
 παιξαν αὐτῶν, ἐξέδυσαν αὐτῶν πλὴν πορφύ
 ραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια
 καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν, ἵνα σαυρώσῃ αὐ
 τόν, καὶ ἀγαρῶνισιν παρὰ γόντᾳ ἵνα σί
 μονα κυρνωῶν ἐρχόμενον ἀπὸ ἀγροῦ, τὸν
 πατέρα ἀλεξάνδρου καὶ ρούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν
 σαυρὸν αὐτοῦ, καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ γολγο
 θᾶ τόπον, ὁ ὅστις μετρημὴν δνόμονον κρᾶ
 νίου

quibus ecce quibus multa aduersus te testifica
 tur. Iesus aut̄ deinde nihil r̄ndit, adeo
 ut admiraret̄ Pilatus. Caterū in festo
 dimittebat illis unū uinctū, quēcumq;
 postulassent. Erat aut̄ qui dicebat Ba
 rabbas, qui cū seditionis autoribus fue
 rat uinctus, qui in seditione eadem pa
 trauerāt, & cū acclamaasset turba coepit
 postulare quē admodū semper fecerat
 illis. Pilatus autem respondit eis dicēs.
 Vultis dimittā uobis illū regē iudeoꝝ?
 Sciebat em̄ qđ propter inuidiā tradi
 dissent illū summi sacerdotes. Summi
 uero sacerdotes excitauerunt turbā, ut
 potius Barabbam dimitteret ipsis. Pila
 tus aut̄ respondēs rursū ait illis. Quid
 igitur uultis faciā ei, quē dicitis regem
 Iudaeoꝝ? At illi rursum clamauerunt.
 Crucifige illū. Pilatus aut̄ dicebat illis
 Quid enim mali fecit? At illi uehemen
 tius clamauerunt. Crucifige eū. Pilatus
 uero uolens turbā facere satis, dimisit
 illis Barabbā, & tradidit Iesum flagel
 latum, ut crucifigeretur. Milites aut̄ ab
 duxerunt eum intro in atriū quod est
 p̄torium, & conuocant totā cohortē, &
 induunt illū purpura, & circūponunt ei
 contextam spineā coronā, & coeperunt
 salutare illū. Aue rex Iudaeoꝝ, & uerbe
 rabant illius caput arundine, & inspue
 bant in illū, & positis genibus adora
 bant illū. Et cum illussissent ei, exuerunt
 eum purpura, & induerunt illū uestib⁹
 pprijs, & educunt eum, ut crucifigerent
 eum, & coegerunt p̄tereuntē quēdam
 Simonē cyrenensem, qui ueniebat ex
 agro patrē Alexandri & Rufi, ut tolle
 ret crucem eius. Et ducunt eum in Gol
 gatha locū, quod est, si interp̄teris Cal
 K 3 uariæ

De dimissione Barabbæ.

Acclamat Crucifige.

Flagellatur iesus.

Coronatur spinis: illudic.

Educitur ad crucifigendum.

Cap. 15. νίου τὸ ποσ, κὴ ἐδίδου αὐτῶ πιψμ ἰσμενισ
 μένομ διμομ, ὃ δὲ δὸκ ἔλαβεμ, καὶ σαυρώσαρ
 τες αὐτὸμ διαμερίζοντῃ τὰ ἱμάτια αὐτῆ βάλ
 λοντες κληρομ ἐπὶ αὐτὰ τίς τί ἄρη, ἢ ἡ ὥρα
 τῆς τῆς ἡ ἐσαύρωσαμ αὐτὸμ, κὴ ἢ ἢ ἐπιγρα
 φή τῆ αἰτίας αὐτῶ ἐπιγεγραμμένη. ὁ θασι
 λεύς τῆ ἰουδαίωμ, κὴ σω αὐτῶ σαυρῶσιμ δὴ ο
 λησάα, ἕνα ἐκ δεξιῶμ, κὴ ἕνα ἐξ ἐωνύμων
 αὐτῆ, κὴ ἐπληρώθη ἡ γραφή ἡ λέγουσα, Ἐμει
 τὰ ἀνόμωμ ἔλογίθη, κὴ οἱ ἠπαρθεύομενοι ἔ
 βλασφημῶσι αὐτὸμ κινουῶτες τὰς κεφαλὰς
 αὐτῆ κὴ λέγοντες, οὐαὶ ὁ καταλύωμ τὸμ ναὸν
 κὴ ἐν τρισὶν ἡμέραις ὀικοδομῶμ, σῶσομ σὶ
 αὐτὸμ Ἐ κατὰ βά ἀπὸ τῶ σαυροῦ. ὁμοίως Ἐ
 οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους, μεί
 τὰ ἠὲ γράμματέωμ ἔλεγομ. ἄλλους ἔσω
 σεμ, ἐαυτὸμ ὃν δάωπη σῶσαμ. ὁ ΧΡΙΣΤΟΣ
 ὁ θασιλεύς τῶ ἰσραὴλ, καταβάτω μῶ ἀπὸ
 τῶ σαυροῦ ἵνα ἴδωμῃ κὴ τῶ ἐνσωμεμ, καὶ
 οἱ σωεσαυρωμένοι αὐτῶ ὠνείδισομ αὐτῆ, γα
 νομένης ἡ ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετῆ ἐφ' ὅλημ
 πλὴν γλῶ, ἕως ὥρας ἑνάτης. κὴ τῆ ὥρα τῆ ἐνάτῃ
 ἐσόκημ ὁ ΙΗΣΟΥΣ φωνῆ μετ' ἄλλ, λέγων, ἔι
 λωὶ ἔλωὶ λαμὰ σαβαχθάνι, ὃ ἐσιμ μεδεσμ
 μενόμενον, ὁ θεός, ὁ θεός μῆ, εἰς τί με ἐγκα
 τέλιπαρ, κὴ τινες τῆ παρερηκότων ἀκού
 σαντες ἔλεγον, ἰδοὺ ἡλίαμ φωνῆ δραμῶμ
 δὲ εἰς κὴ γεμήσασ πὸ γγον ὄξος κὴ περ
 δεῖσ καλάμω, ἐπότιζεμ αὐτὸμ λέγων.
 ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἐρχετῆ ἡλίας καθελεῖν αὐ
 τὸμ. ὁ δὲ ΙΗΣΟΥΣ ἀφίε φωνῆμ μεγὰ
 λην, ἐξέπνευσεμ, κὴ τὸ καταπέτασμα τῶ
 μαοῦ ἐσχίθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως
 κάτω. ἰδὼμ δὲ ὁ κερτυρίωμ ὁ παρερη
 κὴ ἐξεναντίας αὐτοῦ, ὅτι οὕτως κρῆξασ
 ἐξέπνευσεμ, εἶπεν, ἀληθῶς ὁ ἄμδρωτῶ
 οὗτῶ ἡὸς ἢμ θεοῦ. ἡσάρ
 λὲ κὴ γινωῶκεσ ἀπὸ μακροῦθεν δε
 φροῦσα. ἐν αἰσῆμ μαρία μαγδαληνή
κὴ μαρία

Crucifigitur.

Blasphematur.

Clamat Eloi:

Moritur.

Mulieres pcul aspectat.

uariæ locus, & dederunt illi bibere myr
 ratum uinū, ille uero nō sumpsit. Et cū
 crucifixissent eum, partiti sunt uestimē
 ta eius, mittentes sortē super illa, q̄s qd
 tolleret. Erat aut̄ hora tertia, & crucifi
 xerunt eū. Et erat inscriptio causæ illius
 inscripta rex Iudæor̄. Et cū eo crucifi
 gunt duos latrones. unum a dextris, &
 unū a sinistris eius. Et impleta est scrip
 tura, quæ dicit. Et cum iniquis deputa
 tus est, & qui p̄teribant conuiciabatur
 illi. mouentes capita sua, ac dicētes. Vx
 qui demoliris templum, & in tribus
 diebus ædificas, saluū fac teipsū, & de
 scende de cruce. Similiter & sūmī sacer
 dotes illudentes inter sese cū scribis, di
 cebant. Alios saluos fecit, seipsum non
 potest saluū facere. Christus rex Israel
 descendat nūc de cruce, ut uideamus &
 credamus. Et q̄ crucifixi fuerant cū illo,
 pbra iaciebāt in eū. Cū uero facta esset
 hora sexta, tenebræ factæ sunt sup totā
 terrā, usq; ad horā nonā. Et hora nona
 clamauit Iesus uoce magna, dicēs. Eloi
 eloi lamaſabatani qd̄ est, si q̄s interp̄te
 tur, deus deus meus, cur me dereliquisti,
 & qdā astantiū cū audissent, dicebant.
 Ecce Heliā uocat. Accurrit aut̄ quidam,
 & impleta sp̄ōgia aceto, impostoq; ha
 rundini. porrexit illi potū dicēs. Sinite.
 Videamus an uēturus sit Helias, ad de
 ponēdū eū. Iesus aut̄ emissa uoce ma
 gna, expirauit. Et uelū tēpli scissum est
 in duas partes, a summo usq; ad imū.
 Cū uidisset aut̄ Cēturio qui aſtabat ex
 aduerſo illi, qd̄ sic emisso clamore expi
 raffet, dixit. Vere homo hic filius erat
 dei. Erant aut̄ & mulieres pcul spectan
 tes, inter quas erat Maria magdalene,
 & Maria

καὶ μαρία ἰακώβου τῷ μικροῦ, καὶ ἰωσήμη
 τῆς σαλώμης, αἱ καὶ ὅτε ἦν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ
 ἀποκλούθουσαν αὐτῶν. καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἰ
 σωαναβάσαι αὐτῶν εἰς ἱεροσόλυμα. καὶ ἦ
 δὲ ὄφια γεννομένης ἐπεὶ ἦν παρὰ σκευὴ ὅ
 εἰν προσάβατον, ἦλθεν ἰωσήφ ὁ ἀπὸ ἀριμα
 θαίας εὐχήμενος βουλευτῆς, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν
 προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, φλ
 μήσας εἰσῆλθαι πρὸς πιλᾶτον, καὶ ἠτήσατο
 τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, ὃ δὲ πιλᾶτος ἐθαύμα
 σεν εἰ ἦν τέθνηκεν. καὶ προσκαλεσάμενος
 τὸν κεντυρίωνα ἐπερώτησεν αὐτὸν, εἰ πάλα κα
 πέθανεν. καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος, εἶδω
 ρήσατο τὸ σῶμα τῷ ἰωσήφ, καὶ ἀγοράσας σιν
 δόνα κατελὼν αὐτὸ ἐνέλιξεν τῇ σινδόνι.
 καὶ κατέθηκεν αὐτὸ ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελα
 τομημένον ἐκ τῆς πέτρας, καὶ προσεκύλισεν λί
 θον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. καὶ μαρία ἡ
 μαγδαλὴ καὶ μαρία ἰωσήφ ἐθεώρουν πρὸς τὴν
 θύραν. καὶ διαγενομένου τοῦ σαβ
 βάτου, μαρία ἡ μαγδαλὴ καὶ μαρία ἰακώβου
 καὶ σαλώμη, ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθῶσαι
 ἀλείψωσιν αὐτὸν. καὶ λίαν πρῶτον τῆς σαβ
 βάτου ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον ἀνατείλαν
 τὸς τοῦ ἡλίου. καὶ ἐλεγον πρὸς ἑαυτάς.
 τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον, ἐκ τοῦ
 θύρας τοῦ μνημείου; καὶ ἀναβλέψασα, θεω
 ροῦσιν, ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος, ἦν γὰρ
 μέγας σφόδρα. καὶ εἰσελθούσας εἰς τὸν
 μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς
 δεξιῶσι περιβεβλημένον σολῆν λευκὴν, καὶ
 ἐθεάμαθῆθησαν. ὃ δὲ λέγει αὐταῖς. μὴ
 ἐκθαμβῶσθε, ἰησοῖν ζητεῖτε τὸν ναζαρε
 νόν τὸν ἐσαυρωμένον, ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὡς
 ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτὸν. ἀλλ᾽ ὑπά
 γετε εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ
 πέτρῳ, ὅτι πρῶτον ὑμεῖς εἰς τὴν γαλιλαί
 αν, ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε καθὼς εἶπεν ὑμῖν, καὶ ἐξελ
 θῶσαι ταχὺ ἐφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου, φοβούμεναι
 τὰς τρώμας

& Maria Iacobi parui, & Iose mater, &
 Salome, q̄ etiam cum esset in Galilæa
 secutæ fuerant illū, & aliæ cōplures quæ
 simul ascenderant cū eo Hierosolymā.
 Et cū iam uenisset uespera, nā erat pa
 rasceue, quæ p̄cedit sabbatū, uenit Io
 seph ab Arimathæa, honest⁹ senator, q̄
 & ipse erat expectans regnū dei, & sum
 pta audacia, ingressus est ad Pilatū, &
 petijt ab eo corpus Iesu. Pilatus aut̄ ad
 miratus est, si iam mortu⁹ esset, & accer
 sito ad se Centurione, interrogauit il
 lum, an dudū mortuus fuisset. Et re co
 gnita ex Centurione, donauit corpus
 ipsi Ioseph. Et mercatus sindonem, de
 positum eū inuoluit sindoni, & depo
 suit in monumēto, quod erat excisum
 e petra. Et aduoluit lapidē ad ostium
 monumenti. At Maria magdalene, &
 Maria Iose spectabant ubi poneret.

De Sepulchra dñi.

XVI De Resurrectione.

Et cū p̄terisset sabbatū, Maria mag
 dalene, & Maria Iacobi, & Salome,
 emerunt aromata, ut uenirēt & unge
 rent eū. Et ualde mane uno die sabb
 atorū ueniunt ad monumentū, exorto
 sole, & dicebant inter sese. Quis reuol
 uet nobis lapidē ab ostio monumēti?
 Et cū respexissent, uident lapidem esse
 reuolutū. Nam erat magnus ualde. Et
 ingressæ in monumentū, uiderūt ado
 lescentem sedentē a dextris, amictū sto
 la candida, & expauerunt. At ille dicit
 eis. Ne expauescatis, Iesum quæritis
 Nazarenū q̄ fuit crucifixus, surrexit nō
 est hic, ecce locus, ubi posuerāt illū. Sed
 abite, dicite discipulis eius & Petro, qd̄
 p̄cedit uos in Galilæā, illic eū uidebitis
 sicut dixit uobis. Et abeuntes cito fuge
 runt a monumento. Habebat enim il
 K 4 las tremor

Angeli appaēt mulierib⁹.

& dederunt illi bibere
 ille uero nō sumpsit. Et
 cum parui sunt uelut
 tatus forte super illa, q̄
 in hora tertia, & cum
 in scripto causæ illi
 uidetur. Et cū eo stant
 p̄ponens unum a dextris,
 is eius. Et impleta est scrip
 tura. Et cum iniquis depu
 r̄bant conuiciabatur
 capita sua, ac dicētes. Ne
 is templum. & in tribu
 ias salua facte ipsū, & o
 ue. Similiter & sumi l̄e
 nes in se cū scribit
 salua facte, scriptum an
 cere. Christus rex Iuda
 le aucte, ut uideamus &
 uisibili fuerant cū illa.
 Cū uero facta esset
 facte sunt sup̄ totū
 nā nonā. Et hora non
 ce magna, dicēs. Et
 ani qd̄ est, si qs̄ inter
 meus, cur me derel
 ū cū audissent, dice
 car. Accurrit aut̄ qu
 ōgia aceto, impo
 rexit illi potū dicit
 in uēturus sit. Et
 Iesus aut̄ emittit
 ait. Et uelū ep̄i
 ates, a summo d̄p̄
 et aut̄. Cetero quod
 illi, qd̄ sic emittit
 xit. Vere homin
 e aut̄ & mulier
 quas erat. Manu
 illi

Cap. 16.

Ve primū se ostēdit Mariæ
magdalene.

Ve cūtibz ī Emaūs.

Ve xj. discubētibz maī
festatōz est.

Diuisio aptōz ī mūdū.

τὰς τρώμθς ἢ ἑκασαίς. Ὁ ἄνδρμι ἰουδερ μῆ
πομ. ἐφοβοῦντο γάρ.

Αναςας δὲ πρῶτῃ πρῶτῃ σαββάτου, ἐφάνη
πρῶτον μαρίᾳ τῇ μαγδαλνῇ ἀφ᾽ ἧς ἔκβε-
βλήκη ἐπὶ αἰμαμόνια, ἐκείνη πορευθεῖσα ἄ-
πῆ γγλεμ τῶν μετ' αὐτῷ γενομένων περι-
θοῦσιν καὶ κλαίουσιν, κἀκῆνοι ἀκούσαντες,
ἔτι ζῆ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς, ἠπίσησαν, μετὰ
δὲ τῶντα δυοῖν δὲ αὐτῶν περιπατοῦσιν, ἐ-
φανερῶθῃ ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ πορευομένης εἰς
ἀγρόν. κἀκῆνοι ἀπελθόντες ἀπὸ γγλαμ
τοῖς λοιποῖς, οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίσεισαμ. ὕστερον
ἀνακήμενοι αὐτοῖς τοῖς ἑνδεκά ἐφανερῶθῃ,
ἢ ὡμείδισεν πλὴν ἀπισίαμ αὐτῆ καὶ σκληρο-
καρδίαμ, ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγν-
γερμέρομ οὐκ ἐπίσεισαμ. Ὁ ἔειπερ αὐτοῖς
πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξα-
τε τὸ εὐαγγέλιον πάση τῇ κτίσει. ὁ πισεύσας
καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπισήσας
κατακριθήσεται. σημεῖα δὲ τοῖς πισεύσασιν
τῶντα παρακολουθήσα. ἐν ᾧ ὄνοματί με
δαίμονια ἐκβαλῶσιν γλώσσαις λαλήσασιν
καὶ ἰαίς, ὄφθῃ ἀρουσιν, καὶ θανάσιμόντι πί-
ωσιν, οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ, ἐπὶ ἄρρώσους
χεῖρας ἐπιθήσουσιν, καὶ καλῶς ἔξουσιν. Ὁ
μὲν οὖν κύριθς μετὰ τὸ λαλήσαι αὐτοῖς,
ἀνελήθη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ
δεξιῶν τοῦ θεοῦ. ἐκῆνοι δὲ δὲ ζελοῦντες ἐκῆ-
ρυξαμ πανταχοῦ, τοῦ κυρίου σωματωῦτος
καὶ τὸν λόγον βεβαιούτθς διὰ τῆς ἐπα-
κολουθούτων σημείωμ.

τοῦ κατὰ μάρκομ
εὐαγγελίου
τέλθς

las tremor, & stupor, & nemini quic-
quam dicebant, timebant enim. Cum
surrexisset autē Iesus primo die sabbati
apparuit primū Mariæ magdalene,
de qua eiecerat septē dæmonia. Illa p-
fecta, renunciavit ihs qui cū illo fuerant
lugentibus ac flentibus. Et illi cū audis-
sent, quod uiueret, & uisus esset ab illa,
nō crediderūt. Post hæc autē duobus ex
ipsis ambulātibus, manifestatus est in
alia forma, euntibus rus. Et illi abierūt.
& renunciarunt reliquis. Nec his illi cre-
diderunt. Postea discubētibus illis un-
decim, manifestatus est, & exprobrauit
illis incredulitatē suā, & cordis duriciē,
quod ihs qui se uidissent resurrexisse, nō
credidissent. Et dicebat eis. Ite in mun-
dum uniuersum, & p̄dicate euangeliū
omni creaturæ. Qui crediderit, & bap-
tatus fuerit, saluabitur. Qui uero non
crediderit, condemnabitur. Signa uero
eos qui crediderint, hæc subsequenter.
In nomine meo dæmonia eiicient. Lin-
guis loquentur nouis, Serpentes tollēt.
Et si quid letale biberint, nō nocebit eis
Super egrotos manus imponent, & be-
ne habebūt. Itaq; dñs quidē postq; lo-
cutus fuisset eis receptus ē in cælū, & se-
dit a dextris dei. Illi uero egressi, p̄dica-
uerūt ubiq; dño cooperante, & sermo-
nem confirmante, p̄ signa subsequētia,

Euangelij secun-
dum Marcum
finis.